

ÖVERNATURLIGT

Vad Bibeln lär ut om den osynliga världen – och varför det
är betydelsefullt

Michael S. Heiser

Översättning: Mattias Engström

Supernatural

Copyright © 2015 by Michael S. Heiser

Övernaturligt svensk översättning

© 2018, Miqlat

Hela innehållet i denna översättning får kopieras och spridas i vilken form som helst med författarens och copyright-ägarens tillåtelse. Detta tillstånd gäller bara översättningen publicerad av Miqlat.org. Miqlat.org är ett United States 501(c)(3) icke-vinstdrivande bolag. Detta tillstånd gäller därför inte översättningar på samma språk eller något annat språk publicerade av Lexham Press.

ISBN

Översättare: Mattias Engström

Om inget annat anges är bibelcitaten hämtade från Folkbibeln 2015.

*Till mina föräldrar,
Ed och Jan Speraw*

*Vem kunde ha anat det här?
Jag tror att vi vet.*

Första Samuelsboken 1:1–28

Tackord gällande det engelska originalverket

Eftersom *Övernaturligt* bygger på min bok *The unseen realm* passar tankarna jag uttryckte där också här, fast i förkortad form.

Jag vill rikta tack till diskussionsgruppen som skapades online strax efter jag beslutade att gudaförsamlingen och den bibliska teologins osynliga värld skulle bli fokus i min akademiska karriär. Inte förvånande kallade jag den "Divine Council Study Group". DCSG lades ner 2004 efter jag tog examen från mitt doktorsprogram och började arbeta för Logos Bible software, men övningen förberedde mig för att skriva båda böckerna.

The unseen realm började som ett manuskript med titeln *The myth that is true* som jag skrev för intresserade följare av innehållet på min hemsida och min roman *The facade*. Mycket av det materialet dök först upp i ett nyhetsbrev och sedan på en blogg, tanken var att jag skulle tvinga mig själv att producera fram någonting varje månad. Det första kompletta utkastet av "Mytboken" som den kom att kallas var färdigt 2012. Manuskriptet förbättrades tack vare respons från läsare, specifika personer som bidrog räknas upp i tackorden till *The unseen realm*.

De viktigaste aktörerna bakom publicerandet av *The unseen realm* – och därför också *Övernaturligt* – var tre chefer på Faithlife corporation/Logos Bible software: Bob Pritchett, Dale Pritchett, och Bill Nienhuis. De lyckades inte bara med att ta mitt manuskript till nästa nivå, de förutsåg även behovet av en destillerad version av dess innehåll. *Övernaturligt* är därför en produkt av deras vision.

Redaktören för *The unseen realm*, Dave Lambert, redigerade också *Övernaturligt*. Nyttan av hans expertis och erfarenhet kan man hitta på varje sida. Han höll kvar lekmannen i mitt huvud.

Slutligen är jag tacksam till min fru Drenna. Hon möjliggör allting jag gör.

Tackord gällande denna översättning

Jag vill tacka bidragsgivarna till Miqlat.org. Utan er generositet hade detta översättningsprojekt inte blivit möjligt.

Innehåll

KAPITEL ETT: Att tro på Bibeln

KAPITEL TVÅ: Det osynliga riket: Gud och gudarna

KAPITEL TRE: Forntida och framtida kungar

KAPITEL FYRA: Gudomliga uppror

KAPITEL FEM: Kosmisk geografi

KAPITEL SEX: Ordet, Namnet, och Ängeln

KAPITEL SJU: Spelregler

KAPITEL ÅTTA: Helig yta

KAPITEL NIO: Heligt krig

KAPITEL TIO: Gömt mitt framför näsan

KAPITEL ELVA: Övernaturlig intention

KAPITEL TOLV: Molnryttaren

KAPITEL TRETTON: Den stora omvälvningen

KAPITEL FJORTON: Inte av den här världen

KAPITEL FEMTON: Delaktiga av gudomlig natur

KAPITEL SEXTON: Att döma änglar

Avslutning

Bön om förlåtelse

Ett önskemål från författaren

KAPITEL ETT

Att tro på Bibeln

Tror du verkligen på det Bibeln säger?

För vissa kan det verka som en udda fråga att ställa i en bok som troligen kommer läsas huvudsakligen av kristna. Men jag tycker inte att den är särskilt udda. Bibeln har vissa ganska konstiga saker i sig. Saker som är svåra att tro på, speciellt i den moderna världen.

Jag pratar inte om de stora sakerna, som huruvida Jesus var Gud kommen till jorden som sedan dog på korset och uppstod från de döda. Jag tänker inte ens på mirakelberättelser som uttåget, när Gud räddade Israel från Egypten genom att göra en väg åt dem genom Röda havet. De flesta kristna skulle säga att de tror på de sakerna. Jag menar, om man inte tror på Gud och Jesus och att de kunde utföra mirakulösa saker, vad är det då för mening med att säga att man är kristen?

Jag pratar om de ganska okända övernaturliga sakerna man stöter på ibland när man läser Bibeln, men sällan hör någonting om i kyrkan.

Här är ett exempel: I Första kungaboken 22 finns en berättelse om Ahab, en ond israelisk kung. Han vill slå sig samman med kungen av Juda för att anfälla en fiende vid en plats som kallas Ramot i Gilead. Kungen av Juda vill ha en inblick i framtiden – han vill veta vad som kommer att hända om de anfaller. De två kungarna frågar därför Ahabs profeter och får tummen upp från allihop. Men båda kungarna vet att de profeterna bara säger det Ahab vill höra. Därför beslutar de sig för att fråga Guds profet, en man som heter Mika. Det han säger är inte goda nyheter för Ahab:

Mika sade: ”Hör alltså Herrens ord: Jag såg Herren sitta på sin tron, och himlens hela härskara stod hos honom på hans högra sida och på hans vänstra.

Och Herren sade: Vem vill locka Ahab att dra upp mot Ramot i Gilead, så att han stupar där? Den ene sade si och den andre så. Då kom en ande fram och ställde sig inför Herren och sade: Jag ska locka honom till det. Herren frågade honom: Hur då? Han svarade: Jag ska gå ut och bli en lögnens ande i alla hans profeters mun. Då sade Herren: Försök locka honom till det, och du kommer också att lyckas. Gå ut och gör så! Och nu har Herren lagt en lögnens ande i alla dessa dina profeters mun, och Herren har beslutat att olycka ska drabba dig.” (1 Kung 22:19–23)

Uppfattade du vad Bibeln vill att du ska tro på? Att Gud har ett möte med en grupp andevarelser för att bestämma vad som ska hända på jorden? Verkligen?

Här är ett annat exempel, tillhandahållet av Judas:

Och de änglar som inte höll fast vid sin höga ställning utan övergav sin rätta hemvist, dem håller han i förvar i mörker med eviga bojor till den stora dagens dom. (Jud 1:6)

Sände Gud verkligen ett gäng änglar till ett underjordiskt fängelse?

Som sagt, Bibeln innehåller många konstiga saker. Speciellt sånt som handlar om den osynliga andevärlden. Jag har träffat många kristna som inte har några problem med Bibelns mindre kontroversiella (åtminstone bland kristna) läror om det övernaturliga, som t ex vem Jesus var och vad han gjorde. Passager som dessa har dock en tendens att göra dem ganska obekväma, så de ignorerar dem. Jag har sett den tendensen på nära håll. Min fru och jag gick en

gång till en kyrka där pastorn hade en serie predikningar baserade på Första Petrusbrevet. Morgonen då han hade kommit fram till Första Petrusbrevet 3:18-22 var det första han sa efter att ha ställt sig bakom talarstolen: "Vi kommer att hoppa över de här verserna. De är helt enkelt för konstiga". Det han menade med *konstiga* var att de verserna innehöll övernaturliga element som helt enkelt inte passade in i hans teologi. Som till exempel:

Så led också Kristus en gång för era synder. Rättfärdig led han i orättfärdigas ställe för att föra er till Gud. Han blev dödad till kroppen men levandegjord genom Anden. I Anden gick han sedan och förkunnade sin seger för andarna i fängelset, för dem som förr hade vägrat lyssna när Gud väntade tåligt under Noas dagar medan arken byggdes. (1 Pet 3:18–20)

Vilka – och var – var dessa fängslade andar? Antingen visste pastorn inte, eller så gillade han inte svaret, så han valde helt enkelt att ignorera de verserna.

Som bibelforskare har jag lärt mig att konstiga passager (och många andra delar av Skriften som få känner till och få förstår) är i själva verket väldigt viktiga. De lär ut specifika idéer om Gud, den osynliga världen, och våra egna liv. Tro det eller ej, om vi vore medvetna om dem och förstod vad de innebär – så svåra och förbryllande som de är – så skulle det ändra sättet vi tänker om Gud, om varandra, om varför vi är här, och om vårt slutliga öde.

I det första brevet aposteln Paulus skrev till korintierna blev han upprörd över att de troende i den kyrkan drog varandra inför domstol för att lösa konflikter. Han kände att det var bortkastad tid och känslomässig energi, dessutom var det en negativ reflektion av tron. Han flämtade: "Vet ni inte att ni kommer döma världen? Vet ni inte att ni kommer regera över änglar!" (1 Kor 6:3, min parafra).

Döma världen? *Regera över änglar?*

Det Paulus pratar om i den förbryllande versen är både häpnadsväckande och livsförändrande. Bibeln sammankopplar övernaturliga varelsers aktiviteter med våra liv och öden. Vi *kommer* någon dag att döma världen. Vi *kommer* regera över änglar, precis som Paulus sa. Mer om det senare.

Anledningen till att Paulus kan säga det han sa till korintierna – och till oss – är att Bibelns berättelse handlar om att Gud skapade oss och önskar att vi ska vara en del av hans himmelska familj. Det är ingen slump att Bibeln använder termer tagna från familjeförhållanden – som att dela ett hem och att arbeta ihop – för att kollektivt beskriva Gud, Jesus, varelserna i den osynliga världen, samt troende personer – *du och jag*. Gud vill att mänskligheten ska vara en del av hans familj, och av hans styre över skapelsen.

Vi känner alla till konceptet *såsom i himmelen, så ock på jorden*. Det utgår från idéer och till och med frasering ur Herrens bön (Matt 6:10). Ända från början ville Gud att hans mänskliga familj skulle leva med honom i en perfekt värld – tillsammans med familjen han redan hade i den osynliga världen, hans himmelska härskara. Den berättelsen – Guds mål, de mörka makternas motstånd mot det, dess misslyckande, och dess framtida slutliga framgång – är vad den här boken handlar om, och det är också vad Bibeln handlar om. Vi kan inte uppskatta dramat i Bibelns berättelser om vi inte inkluderar *alla* aktörer, inklusive de övernaturliga karaktärer som är en del av eposet men som ignoreras av många bibellärare.

Medlemmarna i Guds himmelska härskara är inte perifera, obetydliga, eller orelaterade till vår berättelse, Bibelns berättelse om människan. De spelar en central roll. Men moderna bibelläsare brukar alltför ofta läsa förbi utan att greppa de fascinerande sätt den övernaturliga världen är närvarande på i dussintals av de mest välbekanta episoderna i Bibeln. Det tog mig flera årtionden att se det jag nu ser i Bibeln – och jag vill dela frukterna av de studieåren med er.

Men låt oss inte tappa tråden från frågan jag ställde i början. *Tror du verkligen på det Bibeln säger?* Det är där däcken möter vägen så att säga. Det kommer inte vara till någon nytta för dig att lära dig vad Bibeln verkligen säger om den osynliga världen och hur den korsar vägarna i ditt liv om du inte tror på det.

I Andra kungaboken 6:8–23 har profeten Elisha hamnat i trubbel (igen). En arg kung sänder trupper för att omringa hans hus. När hans tjänare får panik säger Elisha till honom: "Var inte rädd! De som är med oss är fler än de som är med dem." Innan tjänaren hinner säga emot ber Elisha: "Herre, öppna hans ögon så att han ser." Gud svarar genast: "Då öppnade Herren tjänarens ögon, och han fick se att berget var fullt av hästar och vagnar av eld runt omkring Elisha."

Elishas bön är också min bön för dig. Må Gud öppna dina ögon för att se, så att du aldrig kommer kunna tänka på Bibeln på samma sätt igen.

KAPITEL TVÅ

Det osynliga riket: Gud och gudarna

Folk fascinerar av det övernaturliga och det övermänskliga. Titta bara på underhållningsindustrin de senaste åren. Tusentals böcker, TV-program, och filmer från det senaste decenniet har handlat om änglar, utomjordingar, monster, demoner, spöken, häxor, magi, vampyrer, varulvar, och superhjältar. I många av Hollywoods succéartade filmkoncept figurerar det övernaturliga: *X-men*, *Avengers*, *Harry Potter*-filmerna, *Superman*, och *Twilight*-filmerna. TV-serier som *Fringe* och givetvis *Supernatural* och *Arkiv X* har hängivna följare, t o m långt efter man har slutat spela in nya avsnitt. Och när man tänker efter, har inte dessa saker *alltid* varit populära – i sägner, böcker, och konst?

Varför?

Ett svar är att de är en flykt från det ordinära. De erbjuder oss en värld som är mer intressant och spännande än vår egen. Det är någonting med kampen mellan gott och ont, förstärkt till kosmiska nivåer, som gör oss hänfödda. Hjältarna från *Midgård* (Gandalf, Frodo, och kompani) och deras episka kamp mot mörkrets herre Sauron i *Sagan om ringen*-trilogin har fånglat läsare (och numera filmpublik) i över ett halvsekel nu. Ju mer övervärldslig skurken är, desto mer spektakulär är triumfen.

En annan anledning till att folk dras till andra världar är att, som boken *Predikaren* uttrycker det, Gud har "lagt evigheten i människors hjärtan" (Pred 3:11). Det är något med de mänskliga omständigheterna som gör att vi längtar efter någonting bortom mänskliga upplevelser – något gudomligt. Aposteln Paulus skrev också om denna längtan. Han lärde ut att den kommer från att helt enkelt bara leva i den värld Gud har skapat. Skapelsen vittnar om en skapare, och därför också om ett rike bortom vårt eget (Rom 1:18–23). Faktum är att Paulus sa att denna impuls var så kraftig att den måste undertryckas avsiktligt (v. 18).

Och ändå verkar vi inte tänka på Bibelns episka berättelse på samma sätt som vi tänker på våra egna berättelser om det övernaturliga i böcker, filmer, och legender. Det finns anledningar till det, och de sträcker sig längre än bristen på specialeffekter. För vissa personer är Bibelns karaktärer för ordinära eller farbroderliga, de känns inte dynamiska eller hjältemodiga. Det är ju trots allt samma karaktärer och samma berättelser vi har hört sedan vi gick i söndagsskola som barn. Sedan har vi den kulturella barriären. Vi har svårt att identifiera oss med något som verkar vara en oändlig parad av forntida herdar och män som klär sig i särk, som skådespelarna i din kyrkas julpjäs.

Men jag tror att en ännu större faktor i varför science fiction eller övernaturlig fantasy fångar vår fantasi lättare är hur vi har lärt oss tänka kring Bibelns osynliga värld. Det jag har hört i kyrkan genom alla år missar inte bara målet – det gör det övernaturliga tråkigt. Och ännu värre, kyrkans undervisning gör att den osynliga övernaturliga världen blir vek och maktlös.

Mycket av det som kristna tror om den osynliga världen är inte sant. Änglar har inte vingar (Keruber räknas inte, för de kallas aldrig änglar och de är icke-mänskliga varelser. Änglar kommer alltid i mänsklig skepnad). Demoner har inte horn och svans, och de är inte här för att få oss att synda (det klarar vi jättebra själva). Och fastän Bibeln med rätta beskriver demonisk besittning på ett fruktansvärt sätt, så har intelligent ondska lömskare saker att göra än att förvandla folk till marionetter. Dessutom har änglar och demoner små roller i spelet, kyrkan verkar aldrig prata om de stora grabbarna och deras agenda.

Gudarna finns på riktigt

Jag frågade dig i första kapitlet om du *verkligen* tror på det Bibeln säger. Se detta som en frågesport.

Bibeln säger att Gud har en arbetsgrupp av gudomliga varelser som effektuerar hans beslut. Den kallas Guds församling, råd, eller domstol (Ps 89:6–8; Dan 7:10). En av de tydligaste verserna om den är Psaltaren 82:1. Folkbibeln formulerar det bra: "Gud står i gudaförsamlingen, bland gudarna håller han dom."

Om man tänker efter är det en häpnadsväckande vers! Den skakade om mig första gången jag verkligen tittade på den. Men versen betyder det som den rätt och slätt säger. Som med vilken vers som helst måste Psaltaren 82:1 sättas i kontext av vad Bibeln säger i övrigt – i det här fallet, vad den säger om *gudarna* och hur den termen ska definieras.

Det ursprungliga hebreiska ord som översätts "gudar" är *elohim*. Många av oss har såpass länge tänkt på *elohim* på bara ett enda sätt – som ett av namnen på Gud Fadern – att det kan vara svårt för oss att tänka på ordet i dess bredare mening. Men ordet syftar på vilken invånare som helst i den osynliga andevärlden. Därför används det om Gud själv (1 Mos 1:1), demoner (5 Mos 32:17), och döda människor i livet efter detta (1 Sam 28:13). För Bibeln är vilken oförkroppsligad varelse som helst som har andevärlden som hemadress en *elohim*.

Den hebreiska termen syftar inte på en specifik uppsättning förmågor som bara Gud har. Bibeln skiljer på Gud och alla andra gudar på andra sätt, inte genom att använda ordet *elohim*. Exempelvis befäller Bibeln gudarna att tillbe Bibelns Gud (Ps 29:1). Han är deras skapare och kung (Ps 95:3; 148:1–5). Psaltaren 89:7–8 säger "Vem i skyn kan jämföras med Herren? Vem bland Guds söner kan liknas vid Herren? Gud är fruktad i de heligas råd, stor och mer vördad än alla omkring honom". Bibelförfattarna är tydliga med att Israels Gud inte har någon jämlike – han är "gudarnas Gud" (5 Mos 10:17; Ps 136:2).

Dessa varelser i "de heligas råd" är verkliga. I den här bokens första kapitel citerade jag en passage där Gud hade ett möte med sin himmelska härskara för att bestämma hur de skulle göra sig av med kung Ahab. I den passagen kallades medlemmarna av denna himmelska grupp för andar. Om vi tror att andevärlden är verklig och är bebodd av Gud och andevarelser har han skapat (såsom änglar) så måste vi erkänna att Guds övernaturliga arbetsgrupp, som beskrivs i de verser jag har citerat och många andra, också är verklig. Annars blir vår tro på en andlig verklighet bara tomma ord.

Och eftersom Bibeln identifierar dessa medlemmar av gudaförsamlingen som andar vet vi att gudarna inte bara är avgudar av sten eller trä. Statyer jobbar inte för Gud i en himmelsk församling. Det är sant att folk i den antika världen som tillbad de rivaliserande gudarna gjorde avgudabilder, men de visste att avgudabilderna de tillverkade för hand inte var de riktiga makterna. De där handgjorda avgudabilderna var bara föremål som deras gudar kunde leva i för att ta emot offergåvor och förmedla kunskap till sina följare, som utförde ritualer för att få gudarna att komma till dem och bosätta sig i avgudabilden.

Rådets struktur och verksamhet

Gudarna i Psaltaren 82:1 kallas "den Högstes söner" senare i psalmen (v. 6). "Guds söner" dyker upp många gånger i Bibeln, oftast i Guds närvaro (som i Job 1:6; 2:1). Job 38:7 talar om för oss att de fanns till innan Gud började forma jorden och skapa mänskligheten.

Och det är väldigt intressant. Gud kallar dessa andevarelser sina söner. Eftersom han skapade dem känns familjebestämmelser vettiga, på samma sätt som du kallar din avkomma "son" eller "dotter" på grund av att du deltog i deras skapelse. Men förutom att Gud är deras far är han också deras kung. I den antika världen regerade kungar ofta genom sina förlängda familjer, kungamakten gick i arv. Herraväldet var en familjeverksamhet. Gud är Herre över sin församling,

och hans söner står näst högst i rang på grund av deras relation till honom. Men som vi kommer att diskutera genom hela den här boken så hände någonting – vissa av dem blev illojala.

Guds söner är även beslutsfattare. Vi vet från Första kungaboken 22 (och många andra passager) att Guds verksamhet involverade interaktion med människans historia. När Gud bestämde att det var dags för den onde Ahab att dö lät han sin gudaförsamling bestämma hur det skulle gå till.

Gudaförsamlingens möten i Psaltaren 82 och Första Kungaboken 22 är inte de enda i Bibeln som har med oss att göra. Vissa av dem avgjorde imperiers öde.

I Daniel 4 blev Nebukadnessar, Babylons kung, straffad av Gud genom tillfällig sinnessjukdom. Den domen var "Den högstes beslut" (Dan 4:21) och det var "bestämt genom väktarna" (Dan 4:14). *Väktare* var en term som användes för gudomliga varelser i Guds församling. Den syftade på att de alltid vaktade över mänskliga angelägenheter; de sov aldrig.

Dessa bibliska scener av gudaförsamlingens sammanträden säger oss att Guds församlingsmedlemmar *deltar* i Guds styre. I åtminstone några av fallen påbjuder Gud det han vill ska göras, men han ger sina övernaturliga ombud frihet att bestämma vilka medel som ska användas.

Änglar deltar också i Guds församling. Orden som översätts *ängel* från originalspråken i Gamla och Nya testamentet betyder egentligen *budbärare*. Ordet *ängel* är i grund och botten en yrkesbeskrivning, änglar levererar meddelanden till folk. Vi kommer att lära oss mer om änglar och deras plikter – och även Guds församlingsmedlemmars övriga plikter – senare i boken.

Varför detta är betydelsefullt

Din reaktion på allting du har läst i denna bok hittills kan vara ungefär: "Fascinerande grejer – jag har aldrig sett detta i Bibeln förut. Men vad innebär all den här informationen, om det innebär något alls, för mitt dagliga liv och för hur min kyrka fungerar?". Och svaret är att sanningarna som presenteras i denna bok är viktiga för vår förståelse om vem Gud är, hur vi relaterar till honom, och vad vårt syfte på jorden är. För att klargöra det kommer jag avsluta varje kapitel med ett sånt här avsnitt som packar upp den praktiska innebörden av det kapitlets sanningar.

I det här kapitlet har vi diskuterat hur Bibeln beskriver Guds kosmiska regering, vilka insikter dessa beskrivningar ger oss om Gud, och ytterst sett hur Gud relaterar till oss.

För det första: Guds himmelska familjeverksamhet är en mall för hur han relaterar till sin jordiska familj. Vi kommer att diskutera det vidare i nästa kapitel, men här är ett exempel: Du kanske har undrat varför Gud egentligen behöver en gudaförsamling. Gud borde inte *behöva* hjälp med någonting, även i andevärlden. Han är ju Gud! Men Bibeln är tydlig med att han använder lägre varelser till att få saker gjorda.

Han *behöver* inte en gudaförsamling, men han väljer att använda en. Och han behöver inte oss heller. Om Gud ville skulle han kunna tala högt till alla människor som behöver evangeliet, ge alla den uppmuntran de behöver för att vända sig till honom, och kalla det gott. Han skulle kunna övertyga folk att älska andra människor genom att sätta sin röst i deras huvuden. Men det gör han inte. Istället använder han folk som du och jag för att få jobbet gjort.

För det andra: Gud skulle kunna förutbestämma händelser för att få allting att bli som han vill. Men det gör han inte. I berättelsen om kung Ahab låter Gud sina himmelska assistenter bestämma hur de ska fullgöra hans vilja. Med andra ord, han låter dem använda sin fria vilja. Det säger oss att inte allting är förutbestämt. Och så är det inte bara i den osynliga världen, utan också i vår värld.

I Bibeln har den osynliga världen struktur. Gud är VD. De som arbetar för honom är hans familj. De delar herraväldet. De deltar i att driva företaget.

Otroligt nog pratar Bibeln på samma sätt om mänskligheten. Från allra första början i Eden skapade Gud mänskligheten för att regera över jorden med honom. Gud sade till Adam och Eva: "Var fruktsamma och föröka er, uppfyll jorden och lägg den under er." (1 Mos 1:28). Adam och Eva var Guds barn – Guds jordiska familj. Gud ville leva med dem och låta dem delta i att göra hela världen som Eden.

Det är ett välbekant koncept för de flesta läsare. Det som inte är lika uppenbart är att Adam och Eva inte var de enda medlemmarna av Guds familj i Eden. Hans gudomliga familj var också där. Eden var platsen där Gud bodde – och där Gud bor, där bor också hans familj. Vi tänker oss himlen som en plats där vi kommer att bo med Gud och hans änglar – hans gudomliga familj. Det var så det var tänkt att vara från början, och det är så det *kommer* att bli. Det är ingen tillfällighet att Bibeln slutar med att himlen kommer tillbaka till jorden i ett nytt, globalt Eden. (Upp 21–22).

För att förstå vårt öde måste vi gå tillbaks till tiden då Guds två familjer bodde på samma yta. Vi måste gå tillbaks till lustgården.

KAPITEL TRE

Forntida och framtida kungar

Vi har haft en kort presentation av Guds himmelska församling – hans osynliga familj och arbetsgrupp. Det finns mycket mer att säga om det – vi måste framför allt titta på hur nyckelspelare som Jesus och Satan passar in i bilden. Men innan vi återgår till det som pågår i den osynliga världen måste vi tänka på oss själva på ett nytt sätt. Guds styre av den osynliga andevärlden genom sin gudaförsamling är en mall för hans styre över jorden – det teologer kallar Guds kungarrike. Allt det började i Första moseboken, i Edens lustgård.

Eden – Guds huvudkontor

Vad är det första du tänker på när du hör "Edens lustgård"? De flesta jag har pratat med tänker på Adam och Eva. Eden var deras hem, det var där Gud satte dem (1 Mos 2:15–25).

Men Eden var även *Guds hem*. Hesekiel hänvisar till Eden som "Guds lustgård" (Hes 28:13; 31:8–9). Det är egentligen ingen överraskning. Det som kan vara överraskande är att direkt efter Hesekiel har kallat Eden "Guds lustgård" kallar han det "Guds heliga berg" (v. 28:14). I många forntida religioner ansågs lyxiga trädgårdar och oåtkomliga berg vara gudarnas hem. Bibeln använder båda de beskrivningarna om Eden. Eden var Guds hem, och därför var det där han bedrev sin verksamhet. Det var hans högkvarter eller huvudkontor.

Och där Gud är, där är också hans gudaförsamling.

Guds avbildare

En av de viktigaste verserna i Bibeln avslöjar för oss att både Gud *och* hans rådsförsamling var i Eden. I Första Moseboken 1:26 säger Gud: "Låt oss göra människor till *vår* avbild" (kursivering tillagd). Gud meddelar sin avsikt till en grupp. Vem pratar han med? Hans himmelska härskara – hans gudaförsamling. Han pratar inte med de övriga medlemmarna av treenigheten, för Gud kan inte veta någonting de inte vet! Och här får gruppen han tilltalar reda på vad Gud har beslutat att göra.

Tillkännagivandet är lätt att förstå. Det är ungefär som om jag skulle säga till några vänner: "Låt oss köpa pizza!". *Låt oss göra detta!* Det är tydligt och klart. Men det finns något annat vi inte får missa. Gud involverar faktiskt inte gruppen i att genomföra det han har beslutat.

Till skillnad från andra gudaförsamlings-möten vi har sett deltar inte medlemmarna av Guds råd i det här beslutet. När mänskligheten skapas i nästa vers (1 Mos 1:27) är Gud den enda som utför skapandet. Mänsklighetens skapelse var något Gud skötte själv. För att återgå till min pizza-analogi: om jag skulle följa upp mitt tillkännagivande med att köra alla till pizzerian och insistera på att betala så skulle jag vara den som gör allt jobb. Det är det som pågår här.

Det verkar vettigt att Gud skulle vara den enda som skapar människor. De gudomliga varelsena i hans församling har inte den sortens makt. Men det skapar en annan egendomlighet. I Första Moseboken 1:27 skapas människor till *Guds* avbild ("Och Gud skapade människan till *sin* avbild", kursivering tillagd). Vad hände med "*vår* avbild" i vers 26?

Faktiskt ingenting. Bytet från "*vår* avbild" till "*sin* avbild" i Första Moseboken 1:26-27 avslöjar något fascinerande. Guds uttalande – "Låt oss göra människor till *vår* avbild" – betyder att han och de han pratar med har någonting gemensamt. Vad det än är så kommer människor också

att ha det när Gud har skapat dem. Vi är inte bara lika Gud på något sätt, utan vi är också lika de gudomliga varelserna i hans församling.

Det där "någonting" kommuniceras med frasen "Guds avbild". En bättre översättning av Första Moseboken 1:26 skulle vara att Gud skapade människor *som* sin avbild. Att vara människa är att *vara* Guds avbildare. Vi är Guds representanter så att säga.

Guds avbild är inte en förmåga som Gud har gett oss, som t ex intelligens. Vi kan förlora förmågor, men vi kan inte förlora statusen att vara Guds avbildare. Det skulle kräva att vi inte var människor! Varje människa, från befrukningen till döden, kommer alltid vara människa och alltid vara Guds avbildare. Det är därför människoliv är heliga.

På vilket sätt representerar vi Gud? Vi såg i förra kapitlet att Gud delar sin auktoritet med de gudomliga varelserna i hans osynliga arbetsgrupp. Han gör samma sak med människor på jorden. Gud är den stora kungen av alla synliga och osynliga saker. Han regerar. Han delar det regerandet med sin familj i andevärlden och människovärlden. Vi är här för att delta i Guds plan att göra världen till allt det han vill att den ska vara, och njuta av den med honom.

Så småningom visade Gud oss hur vi skulle göra det. Jesus är den ultimata förebilden för hur man representerar Gud. Han kallas den osynlige Gudens avbild (Kol 1:15) och Guds väsens avbild (Heb 1:3). Av den orsaken är det meningen att vi ska imitera Jesus (Rom 8:29; 2 Kor 3:18).

Två församlingar, ett öde

Det finns en poäng med allt det här som jag hoppas att du uppfattar. Människor är i grund och botten Guds administration – hans församling – *på jorden*. Vi skapades för att leva i Guds närvaro, med hans himmelska familj. Vi skapades för att njuta av honom och tjäna honom för evigt. Ursprungligen var det meningen att detta skulle äga rum även på jorden. Eden var platsen där himlen och jorden korsade varann. Gud och hans rådsmedlemmar upptog samma yta som mänskligheten.

Men för vilket ändamål?

Gud sa till Adam och Eva: "Var fruktsamma och föröka er, uppfyll jorden och lägg den under er. Råd över havets fiskar, himlens fåglar och alla djur som rör sig på jorden." (1 Mos 1:28). Det var uppgiften för Guds avbildare. De skulle tjäna Gud som kungliga förvaltare av skapelsen. Mänsklighetens jobb var att sprida sig över jorden och utöka Eden till hela planeten – att odla Guds kungarrike. Det jobbet var för stort för två personer, så Gud ville att Adam och Eva skulle skaffa barn.

Som vi vet så misslyckades Adam och Eva och deras avkomma. Mänskligheten syndade. Om inte det hade hänt hade jorden gradvis transformerats till ett globalt Eden. Vi hade haft evigt liv på en perfekt planet, och levt tillsammans med Gud och hans andliga familj.

Gud älskade mänskligheten, så han förlät Adam och Eva. Men från den tidpunkten var resten av mänsklighetens öde att gå i Adam och Evas fotspår. Alla av oss syndar och förtjänar döden utan Guds inblandning (Rom 6:23). Vi är dödliga, och därför är vi syndare. Vi behöver frälsning.

Tanken att Gud vill att vi ska förenas med hans gudomliga familj, att vi ska vara en del av hans gudaförsamling och leva i hans närvaro hjälper oss att förstå några fantastiska saker som Bibeln säger.

Det förklarar varför Bibeln kallar de troende för "Guds söner" eller "Guds barn" (Joh 1:12; 11:52; Gal 3:26; 1 Joh 3:1–3). Det förklarar varför de troende beskrivs som "adopterade" in i Guds familj (Gal 4:5–6; Rom 8:14–16). Det förklarar varför det sägs att vi är "arvingar" till Gud och hans

kungarrike (Gal 4:7; Tit 3:7; Jak 2:5) och "ska få del av gudomlig natur" (2 Pet 1:4; se även 1 Joh 3:2). Det förklarar varför Jesus säger att efter sin återkomst kommer han tillåta de troende "att äta av livets träd som står i Guds paradis" (Upp 2:7). Det förklarar varför han har lovat att dela sitt styre över nationerna med oss (Upp 2:26–28), och till och med dela sin egen tron (Upp 3:21). Vi rör oss framåt genom det här livet *tillbaka* till Eden. *Himlen kommer att återvända till jorden.*

Det är vad vi kommer att göra i livet efter detta – regera i det nya globala Eden. Vi kommer att få njuta av det Adam och Eva ursprungligen skulle producera fram. Evt liv handlar inte om att spela harpa och sjunga dygnet runt. Det handlar om att upptäcka och uppskatta den fläckfria skapelsen i hela dess ofattbara fullhet vid sidan av Gud själv, den uppståndne Jesus, och våra med-avbildare, mänskliga *och* övernaturliga.

Varför detta är betydelsefullt

Det kanske inte verkar så, men många livsförändrande idéer utgår från allt det här. Att leva medvetet som om våra liv representerar Gud och främjar hans planer – även om vi inte förstår planerna än – skulle förändra hur vi närmar oss varje dag.

Guds ursprungliga plan var att göra hela jorden som Eden. Gud ville att människor skulle delta i att expandera hans goda styre över hela jorden, som det var i Eden. Han befallde Adam och Eva att skaffa barn och bli skapelsens herrar och marskalkar (1 Mos 1:26–28). Den befallningen glömdes inte bort efter syndafallet. Faktum är att den upprepades efter syndaflorens fruktansvärda händelser (1 Mos 8:17; 9:1). Fastän Eden var förlorat var det Guds avsikt att återställa det. Slutligen kommer hans styre – hans kungarrike – att återvända i hela dess omfattning när Jesus kommer tillbaka och Gud skapar en ny himmel och jord (som i Uppenbarelseboken 21 och 22 är väldigt lik Eden). Under tiden kan vi sprida sanningen om Gud och evangeliet om Jesus överallt. Vi kan också representera Gud inför alla vi träffar och på varje ställe. Vi är Guds ombud för att återställa Eden här och nu, och vi ser fram emot dagen då Jesus får den planen att nå sin höjdpunkt.

Att medvetet tänka på oss själva som Guds ombud – hans avbildare – betyder att *besluten vi fattar är betydelsefulla*. Kristna, inte längre förlorade i synd, kan fullborda Guds plan med Den Helige Andes hjälp. Vi är här för att sprida godheten av livet med Gud, och berätta för folk som behöver evangeliet hur de också kan åtnjuta det. Våra liv korsar många människors vägar. Deras minnen av dessa möten sätter krusningar i deras liv och i alla människors liv som de berör. Vi är en glimt av antingen ett liv med Gud eller ett liv utan Gud. Det finns ingen medelväg.

Vetskapen om att alla människor är Guds avbildare borde också föranleda oss att betrakta människoliv som heliga. Detta sträcker sig längre än betydelsefulla etiska beslut som har med liv eller död att göra. Det vi har lärt oss har stor inverkan på hur vi betraktar varann och relaterar till varann. Rasism hör inte hemma i Guds värld. Orättvisa är oförenligt med att representera Gud. Maktmissbruk – hemma, på jobbet, eller i en regering – är ogudaktigt. Det var inte så Gud behandlade sina barn i Eden, så det hör inte hemma i hur vi behandlar våra med-avbildare.

För det sista, att representera Gud betyder att varje jobb som ärar honom är ett *andligt* kall. Varje reguljär uppgift kan vara en del av att föra vår värld mot Eden och att välsigna med-avbildare – eller inte. Gud betraktar inte folk i predikotjänst som mer heliga eller speciella på grund av deras arbetsbeskrivningar. Gud bryr sig om hur var och en av oss representerar honom där vi är. Antingen ställer vi oss emot mörkret och delar livet som Gud vill att alla slutligen ska uppleva, eller så gör vi inte det. Chansen behöver inte vara spektakulär; den behöver bara tas.

Hur spektakulära Guds avsikter i Eden än var, så dog visionen lika snabbt. *Bara* Gud är perfekt. Frihet i händerna på ofullkomliga varelser – även gudomliga sådana – kan få förödande resultat.

KAPITEL FYRA

Gudomliga uppror

Jag avslutade förra kapitlet med tanken att fri vilja i händerna på ofullkomliga varelser, antingen gudomliga eller mänskliga, kan få förödande resultat. Det är en underdrift. Vissa katastrofer i Bibelns tidiga kapitel, som alla involverar både människor och övernaturliga varelser, illustrerar den poängen.

Minns att Gud beslutade att dela sin bestämmanderätt med både gudomliga varelser i det övernaturliga riket och mänskliga varelser på jorden. Det var bakgrunden till Guds uttalande: "Låt oss göra människor till *vår* avbild" (1 Mos 1:26) och det faktum att Gud sedan skapade människan till *sin* avbild. Andevarelser och människor är Guds avbildare. Vi delar hans auktoritet och representerar honom som medregenter.

På ett sätt var det ett underbart beslut. Fri vilja är en del av att vara som Gud. Vi skulle inte kunna vara som han om vi inte hade det. Utan fri vilja skulle koncept som kärlek och självpoffring dö. Om man bara är programmerad att "älska" så finns det inget beslut i det. Det är inte verkligt. Författade ord och handlingar är inte äkta. Tanken på det här får mig att minnas den sista av de ursprungliga Star wars-filmerna, *Jedins återkomst*. Obi-wan Kenobi's ande säger till Luke att hans far Darth Vader "är mera maskin än människa nu". Och ändå upptäcker vi i slutet att det inte är sant. Vader räddar Luke från kejsaren på bekostnad av sitt eget liv. Han var inte bara en programmerad maskin. Hans beslut kom från hjärtat, hans mänsklighet – hans egen fria vilja.

Men det finns en mörk sida av Guds beslut. Att ge intelligenta varelser frihet betyder att de kan (och kommer att) fatta fel beslut eller avsiktligt göra uppror. Och det kommer garanterat hända eftersom den enda riktigt perfekta varelsen är Gud. Han är den enda som han verkligen kan lita på. Det var därför saker och ting kunde gå fel i Eden, och verkligen gjorde det.

Trubbel i Paradiset

Tänk på omgivningen i Eden. Adam och Eva är inte ensamma. Gud är där med sin gudaförsamling. Eden är det gudomliga/mänskliga högkvarteret för att "råda över" resten av jorden (1 Mos 1:26-28) – att sprida livet i Eden till resten av planeten. Men en medlem av gudaförsamlingen är inte nöjd med Guds planer.

Precis som i Första Moseboken 1 finns det antydningar i Första Moseboken 3 om att det bor andra gudomliga varelser i Eden. I vers 22 efter att Adam och Eva har syndat säger Gud: "Se, människan har blivit som *en av oss* med kunskap om gott och ont". Den frasen är samma sorts vägskylt som vi såg i Första Moseboken 1:26 ("vår avbild").

Vi vet att huvudkaraktären i Första Moseboken 3, ormen, egentligen inte var en orm. Faktum är att han inte var ett djur. Inget försök att sätta honom i en glasbur på ett zoo hade varit effektivt, och han hade inte varit road av det. Han var en gudomlig varelse. Uppenbarelseboken 12:9 identifierar honom som Djävulen, Satan.

Vissa kristna förmodar, baserat på Uppenbarelseboken 12:7–12, att det var ett änglauppror strax efter skapelsen:

Och det blev strid i himlen: Mikael och hans änglar stred mot draken. Och draken och hans änglar stred, men han var inte stark nog, och det fanns inte längre någon plats för dem i himlen. Och den store draken, den gamle ormen som kallas Djävul

och Satan och som förleder hela världen, kastades ner på jorden och hans änglar kastades ner med honom. (Uppenbarelseboken 12:7–9)

Men det krig i himlen som beskrivs där har att göra med Messias födelse (Upp 12:4–5, 10):

Och draken stod framför kvinnan som skulle föda, för att sluka hennes barn så snart hon hade fött det. Och hon födde ett barn, en Son som ska styra alla folk med järnspira, och hennes barn rycktes upp till Gud och hans tron.

Och jag hörde en stark röst i himlen säga:

"Nu tillhör frälsningen
och makten och riket vår Gud
och väldet hans Smorde,
för våra bröders åklagare
är nerkastad,
han som dag och natt
anklagade dem inför vår Gud."

Bibeln ger ingen indikation om att några av Guds avbildare – mänskliga eller gudomliga – satte sig emot hans vilja eller gjorde uppror före händelserna i Eden. Omständigheterna ändrades dramatiskt i Första Moseboken 3.

Ormens brott var att han frivilligt valde att förkasta Guds auktoritet. Gud hade bestämt att Adam och Eva skulle bli en del av familjens verksamhet, så att säga. De skulle sprida ut Eden över jorden. Men fienden ville inte ha dem där. Han satte sig själv i Guds ställe. Han sade i sitt hjärta: "Jag ska stiga upp till himlen, jag ska resa min tron ovanför Guds stjärnor. Jag ska sätta mig på mötesberget längst upp i norr." (Jes 14:13).

Han fick ett bryskt uppvaknande. Eftersom ormens bedrägeri ledde till Adam och Evas synd blev han utvisad från Guds hem (Hes 28:14–16) och fördriven till jorden – "fälld till jorden" i bibliska termer (Jes 14:12) – platsen där döden regerar, där livet inte varar för evigt. Istället för att bli herre över livet blev han herre över de döda, vilket betydde att den stora fienden nu kunde göra anspråk på alla människor, eftersom händelserna i Eden innebar att jordisk odödlighet gick förlorad. Mänskligheten skulle nu behöva bli återlöst för att få evigt liv med Gud i ett nytt Eden.

Konsekvenserna var en rad förbannelser. Förbannelsen av ormen inkluderade en liten profetia. Gud sa att Evas avkomma och ormens skulle hamna i konflikt med varann: "Då sade Herren Gud till ormen ... Jag ska sätta fiendskap mellan dig och kvinnan och mellan din avkomma och hennes avkomma" (1 Mos 3:14–15). Vilka är Evas avkomma? Mänskligheten. Och vilka är ormens avkomma? Det är mer abstrakt. Aposteln Johannes ger oss exempel – som t ex de judiska ledarna som hatade Jesus. "Ni har djävulen till far" sa Jesus till dem (Joh 8:44). Jesus kallade sin förrädare Judas för en djävul (Joh 6:70). Ormens avkomma är alla som sätter sig emot Guds plan, precis som han gjorde.

Det onda arvet

Det dröjde inte länge innan mer trubbel uppstod. Ett av Adams och Evas barn blev en mördare. Kain dödade Abel, och visade på så sätt att han var "av den onde" (1 Joh 3:12). Allt eftersom den mänskliga folkmängden växte i den bibliska berättelsen växte också ondskan (1 Mos 6:5).

Nu kommer ännu en övernaturlig överträdelse som, fast den kanske inte diskuteras mycket i söndagspredikningar, hade stor inverkan på onskans spridning över jorden. Den här gången var det fler än en rebell. Den onda smitta som sprids över mänskligheten i Första Moseboken 6:5 hänger ihop med berättelsen i Första Moseboken 6:1–4, som handlar om att Guds söner avlar egna jordiska barn som kallas Nefilim.

Bibeln säger inte så mycket mer i Första Moseboken om vad som hände, men delar av berättelsen dyker upp på andra ställen i Bibeln, och i judiska traditioner utanför Bibeln som författarna av Nya testamentet kände till väl och citerade i sina skrifter.

Petrus och Judas skriver till exempel om änglarna som syndade före syndafloden (2 Pet 2:4–6; se även Jud 5–6). Vissa saker de säger kommer från judiska källor utanför Bibeln. Petrus och Judas säger att de av Guds söner som begick denna överträdelse fängslades under jorden – med andra ord, de avtjänar sitt straff i helvetet – tills de sista dagarna. De kommer att ta del av Guds slutliga dom, något som Bibeln kallar "Herrens dag".

Petrus och Judas källor är välkända för bibelforskare. En av dem var en bok som hette Enoks bok. Den var populär ibland judar på Jesu tid och ibland kristna i den tidiga kyrkan, även om den inte ansågs vara helig och inspirerad. Men Petrus och Judas tyckte att vissa delar av den bokens innehåll var tillräckligt viktiga för att inkludera i breven de skrev.

Dessa källor spekulerar i om Guds söner antingen ville "hjälpa" mänskligheten genom att ge dem gudomlig kunskap, för att sedan hamna på sidospår, eller om de ville ta efter Gud genom att skapa sina egna avbildare. De förklarar också varifrån demoner kommer. Demoner är de bortgångna andarna av Nefilim som dog före och under syndafloden. De strövar omkring på jorden och trakasserar människor, och letar efter möjligheter att förkroppsliga sig igen. Ättlingar till Nefilim i Första Moseboken 6:1–4 kallas anakiter och rafaer (4 Mos 13:32–33; 5 Mos 2:10–11). Vissa av dessa rafaer dyker upp i det underjordiska dödsriket (Jes 14:9–11) dit ormen kastades ned. Nya testamentets författare skulle senare kalla det stället för helvetet.

Dessa idéer visar oss att tidiga judiska författare förstod hotet i Första Moseboken 6:1–4. Guds söner försökte omformulera Eden, där det gudomliga och det mänskliga samexisterade, på sitt eget sätt. De trodde att de visste bättre än Gud vad som borde hända på jorden, precis som den ursprungliga fienden gjorde. Att ändra Guds plan att återställa sitt styre gör att ett redan dåligt läge blir ännu värre.

Händelsen i Första Moseboken 6:1–4 var inte bara ett fruktansvärt eko av ormens arv – avsiktligt motstånd mot Gud – det var en försmak av värre saker som skulle komma. Vissa av motståndarna som Mose och Josua träffade på när de försökte göra anspråk på det förlovade landet var utspridda stammar av jättar (5 Mos 2–3). Dessa jättar gick under diverse namn. I Fjärde Moseboken 13:32–33 kallas de Anaks barn. De sägs vara levande ättlingar till Nefilim – Guds söners avkomma i Första Moseboken 6:1–4. Gamla testamentet säger oss att israeliter stred mot dessa överdimensionerade fiender ända fram till Davids tid. Han gjorde sig av med Goliat (1 Sam 17), och några av hans folk dödade Goliats bröder för att få ett slut på hotet (2 Sam 21:15–22).

Varför detta är betydelsefullt

Den profetiska förbannelsen av ormen och den efterföljande gudomliga överträdelsen är de tidiga stadierna av det teologer kallar andlig krigsföring – kampen mellan gott och ont, det långvariga kriget mot Gud och hans folk. Det är ett krig som utkämpas på slagfält i två riken: det synliga och det osynliga.

Även om dessa berättelser är konstiga lär de oss något viktigt: Gud hade gudomlig konkurrens när det gällde mänsklighetens öde. Det har han fortfarande. Motståndet mot Guds önskan för jorden och mänskligheten lever och frodas, i både andevärlden och inom mänskligheten. Men Gud har sina egna planer för hur himlen och jorden ska återförenas. Fientlig inblandning kommer inte att lämnas ostraffat. Mänskligheten är alldeles för värdefull. Guds egen plan för sin mänskliga familj kommer inte att ändras eller stjälpas.

Dessa passager lär oss också positiva saker. Fastän det långvariga kriget mot Gud kan spåras tillbaks till Guds beslut att skapa avbildare, mänskliga och gudomliga som skulle ha fri vilja precis som han, är Gud inte *orsaken* till ondskan.

Det finns ingen antydning i Bibeln om att Gud sporrade sina avbildare att vara olydiga, eller att deras olydnad var förutbestämd. Det faktum att Gud känner till framtiden betyder inte att den är förutbestämd. Vi kan vara säkra på det genom passager som Första Samuelsboken 23:1–14, som berättar om den gången David räddade den inhägnade staden Keila från filisteerna. Efter striden fick Saul reda på att David var i staden. Saul hade försökt döda David under en tid på grund av en paranoid rädsla att David skulle stjäla hans tron. Saul skickade en armé till Keila och hoppades att kunna snärja David inom stadsmurarna. När David hörde talas om Sauls plan frågade han Gud:

”Kommer Keilas män att utlämna mig åt honom? Kommer Saul att dra ner hit, som din tjänare har hört? Herre, Israels Gud, låt din tjänare få veta!” Herren svarade: ”Han kommer.” David frågade vidare: ”Kommer Keilas män att utlämna mig och mina män åt Saul?” Herren svarade: ”De kommer att utlämna er.” (1 Sam 23:11–12)

David gjorde sedan vad vem som helst av oss hade gjort – han tog sig ut ur staden så fort han kunde. *Och det talar om för oss att Guds förhandskänedom om händelser betyder inte att de är förutbestämda.* I Första Samuelsboken 23 förutsåg Gud två händelser som aldrig ägde rum. Att Gud förutsåg att det skulle bli gudomligt uppror och mänskligt misslyckande betyder inte att han fick de sakerna att hända. Förhandskänedom kräver inte förutbestämning.

Vi måste se syndafallets händelser i ljuset av detta. Gud visste att Adam och Eva skulle misslyckas. Han blev inte förvånad. Han vet alla saker, både verkliga och möjliga. Men det faktum att Gud kunde förutse att ondska och uppror skulle komma in i den här världen, från både människor och den gudomliga rebellen som förledde mänskligheten till att göra uppror, betyder inte att han orsakade det.

Vi bör se ondskan vi upplever i våra egna liv och i vår tid på samma sätt. Gud förutsåg syndafallet och hade en plan redo för att rätta till det. Han visste också att vi skulle vara födda syndare och misslyckas (en hel del om vi ska vara ärliga). Men han förutbestämde inte dessa misslyckanden. När vi syndar måste vi stå för vår synd. Vi syndar för att vi väljer att göra det. Vi kan inte säga att Gud ville det, eller att vi inte hade något val för att det var förutbestämt.

Men Gud älskade oss, för ”Kristus dog för oss medan vi ännu var syndare” (Rom 5:6–8). Han älskade oss trots att han visste vad vi skulle göra. Han gav oss inte bara frihet att synda, han gav oss även frihet att tro på evangeliet och att leva för Jesus.

Gud vet också – och vi vet genom erfarenhet – att dåliga saker händer folk, även kristna. Ondskan finns i världen för att folk (och gudomliga varelser) har frihet att göra ont. Vår Gud är inte en snedvriden gud som förutbestämmer hemska saker, eller som är beroende av fruktansvärda brott och synder för att någon större plan ska gå i lås. Gud behöver inte ondska, punkt slut. Hans planer kommer att fortskrida trots ondskan, övervinna den, och slutligen döma den.

Vi skulle kunna fråga oss varför Gud inte bara avlägsnar ondskan på en gång. Det finns en orsak: Om Gud skulle avlägsna ondskan skulle han behöva avlägsna sina avbildare, mänskliga och gudomliga, som inte är perfekta som han är. Det skulle lösa onskans problem, men det skulle innebära att Guds ursprungliga idé, att skapa andra gudomliga representanter och människor för att de ska leva och regera med honom, var ett stort misstag. Gud gör inga misstag.

Vi skulle också kunna önska att Gud aldrig hade gett människor fri vilja, men var skulle vi hamna då? När han valde att ge oss fri vilja valde han också att inte göra oss till tanklösa slavar eller robotar, det är alternativet till att ha fri vilja. Men eftersom fri vilja är en egenskap vi delar med Gud skulle vi inte kunna vara Guds avbildare utan det. Gud är ingen robot. Han gjorde oss som sig själv. Det var inte heller ett misstag. Gud älskade idén om mänskligheten för mycket för att välja det andra alternativet. Därför tänkte han ut ett sätt att, efter ondskan hade kommit in i världen, återlösa mänskligheten, förnya Eden, och torka alla tårar (Upp 7:17; 21:4).

Vår titt på det långvariga kriget mot Gud är igång. Gud har en krigsstrategi. Men läget kommer att bli värre innan han gör sitt första drag.

KAPITEL FEM

Kosmisk geografi

De gudomliga överträdelser vi tittade på i förra kapitlet hade någonting gemensamt. De var båda övernaturliga uppror vars syfte var att förstöra Guds plan för mänskligheten och återställandet av hans styre. I det här kapitlet kommer vi att titta på ett annat uppror, ett som kom från människor.

Detta uppror skapade en besvärlig situation som vi alla fortfarande är en del av, och den situationen involverar övernaturliga varelser. Den jättelika kampen för Guds återställningsstrategi tog en dålig vändning som bara Jesus återkomst kommer att rätta till i slutändan.

Babels torn

Berättelsen om Babels torn (1 Mos 11:1–9) är en av de mest kända och samtidigt en av de mest misstolkade redogörelserna i Bibeln. Barn får lära sig i söndagsskolan att det var den gången när Gud förbistrade hela jordens språk.

Efter syndafloden upprepade Gud befallningen han hade gett till Adam och Eva, att översprida jorden. Han försökte starta upp spridandet av sitt regerande inflytande genom mänskligheten. Återigen fungerade det inte. Folk vägrade. Med uppror i sina hjärtan hade de en bättre idé, trodde de iallafall. De beslutade att bygga ett torn *för att undvika att spridas ut* (1 Mos 11:4). Logiken verkar märklig. Visst, ett fantastiskt torn skulle ge dem ett namn (1 Mos 11:4), men hur skulle det förhindra att de blev utspridda över jorden?

Svaret ligger i tornet. Bibelforskare och arkeologer vet att forntida Babylon och städer runtomkring byggde torn som kallades ziqqurater. Syftet med ziqquraterna var att ge folk platser där de kunde möta gudarna. *De var delar av tempelområden*. Istället för att göra världen som Eden – att sprida kunskapen om Gud och Guds styre överallt – ville folket ta ner Gud till ett enda ställe.

Det var inte Guds plan, och han blev inte glad. Därav hans uttalande – återigen till medlemmarna av hans gudaförsamling – ”Låt oss stiga ner och förbistra deras språk, så att den ene inte förstår vad den andre säger.” (1 Mos 11:7). Gud gjorde så, och mänskligheten blev separerad och utspridd. Händelsen förklarar hur nationerna som räknas upp i Första Moseboken 10 kom till.

Detta är den del av berättelsen som de flesta kristna känner till. Nu kommer den delen de inte känner till.

Gudarna och deras nationer

Första Moseboken 11 är inte den enda passagen som beskriver vad som hände vid Babels torn. Femte Moseboken 32:8–9 beskriver det på det här sättet:

När den Högste gav land åt folken och skilde dem från varandra, när han fördelade deras områden efter gudasönernas antal, då blev Jakob Herrens andel, Israel hans arv och egendom. (Bibel 2000)

Vissa bibelöversättningar har ”Israels barn” istället för ”gudasönerna” i den här passagen. Men *Israel existerade inte vid tiden för Babels torn*. Gud gav Abraham sin kallelse efter Babel (1 Mos 12). ”Israels barn” kan inte vara rätt, ”gudasönerna” är terminologin man finner i Dödahavsrollarna, de äldsta handskrifterna av Bibeln. Det måste vara rätt.

Ordvalet är viktigt. När Gud delade upp nationerna *delades de upp mellan Guds söner*. Gud delade ut nationerna till medlemmar av sin gudaförsamling. Detta är Bibelns förklaring till varför andra nationer började tillbe andra gudar. Fram till Babel ville Gud ha en relation med hela mänskligheten. Men upproret vid Babel förändrade det. Gud beslutade att låta medlemmar av sin gudaförsamling styra över de andra nationerna.

Gud hade dömt mänskligheten. Inte ens efter syndafloden ville de återuppta planen för kungariket som han hade påbörjat i Eden. Så Gud bestämde sig för att skapa en ny nation, hans "andel" som Femte Moseboken 32:9 säger – Israel. Han påbörjade detta genom Abrahams kallelse i Första Moseboken 12, kapitlet direkt efter berättelsen om Babels torn.

Guds fördelning av nationerna till andra gudar inramar hela Gamla testamentet. Hur då? Resten av Gamla testamentet handlar om Israels Gud och hans folk, israeliterna, i konflikt med folket som bor i de andra nationerna och deras gudar.

Det var inte Guds ursprungliga avsikt. Ja, det han gjorde vid Babel med nationerna var en dom, men Gud avsåg aldrig att nationerna skulle överges för alltid. När Gud slöt sitt förbund med Abraham var han tydlig med att "jordens alla släkten ska bli välsignade" genom Abraham och hans avkomma (1 Mos 12:3). Gud planerade att föra nationerna tillbaka in i sin familj vid någon tidpunkt.

Paulus visste allt det här. I sin predikan för de hedniska filosoferna i Aten sa han:

Av en enda människa har han skapat alla människor och folk till att bo över hela jorden, och han har fastställt bestämda tider och gränser inom vilka de ska bo. Det gjorde han för att de ska söka Gud och kanske kunna treva sig fram och finna honom, fast han inte är långt borta från någon enda av oss. (Apg 17:26–27)

Genom Mose hade Gud varnat sitt eget folk för att tillbe "himlens hela härskara" (5 Mos 4:19–20), en benämning man hittar på andra ställen för medlemmarna i gudaförsamlingen (1 Kung 22:19). Apostlagärningarna 17:26–27 gör det tydligt att Guds avsikt var att nationerna fortfarande skulle söka honom på något sätt.

Men gudarna som hade blivit satta över nationerna blandade sig i denna plan på två sätt.

Vi såg tidigare i Psaltaren 82:1 att Gud hade församlat gudarna i gudaförsamlingen. Psalmen i sin helhet visar oss varför. Nationernas gudar hade styrt dessa nationer på ett orättvist sätt – ett sätt som gick tvärtemot den sanne Gudens önsknings och rättvisprinciper. Gud anklagade dem så fort mötet började: "Hur länge ska ni döma orätt och ta de gudlösas parti?" (Ps 82:2). Efter att ha hamrat dem i två verser till om deras orättvisa beskrev Herren hur gudarna hade misslyckats med att hjälpa nationerna som vandrade i mörkret att hitta tillbaks till den sanne Guden: "De vet inget och förstår inget, de vandrar i mörker. Jordens alla grundvalar vacklar." (Ps 82:5).

Tråkigt nog började israeliterna så småningom tillbe gudarna "som han inte hade tilldelat dem" (5 Mos 29:26; se även 32:17) istället för att söka den sanne Guden. Guds reaktion var snabb och hård (Ps 82:6–7): "Jag har sagt att ni är gudar, att ni alla är den Högstes söner. Men ni kommer att dö som människor dör, och falla som alla furstar faller."

Gudarna skulle förlora sin odödlighet (Ps 82:7) och dö som människor. Vi vet från andra passager att denna dom är något man sammankopplar med ändens tid (Jes 34:1–4). I slutet av Psaltaren 82 hoppas författaren på en dag då Gud slutligen kommer återta nationerna som sin arvslott. Som vi kommer se senare får han sin önskan uppfylld i Nya testamentet.

Världsbilden i Femte Moseboken 32

Världsbilden i Femte Moseboken 32 gör att *Bibelns geografi är kosmisk*. Marken är antingen helig, vilket innebär att den är tillägnad Yahweh, eller så är den någon annan guds domäner. Denna världsbild återspeglas på många ställen i Bibeln. Till exempel: Daniels bok i Gamla testamentet refererar till andra nationer som styrda av gudomliga "furstar" (Dan 10:13, 20–21). Ett annat exempel: När David flydde från kung Saul tvingades han ut från Israel och in i filisteernas område. I Första Samuelsboken 26:19 ropade David "de har drivit bort mig från min plats i Herrens arvedel och sagt: Gå bort och tjäna andra gudar!". David bytte inte ut Gud. Han förnekade inte heller att Gud var närvarande överallt. Men Israel var helig mark, platsen som hörde till den sanne Guden. David satt fast i en annan guds domäner.

Min favoritberättelse från Gamla testamentet som poängterar detta hittar man i Andra kungaboken 5. Naaman var en befälhavare i den arameiska armén. Han var även spetälsk. Efter att han hade följt Elishas instruktioner om att tvätta sig sju gånger i Jordanfloden blev han mirakulöst botad från sin spetälska. Naaman sa till Elisha: "Nu vet jag att det inte finns någon Gud på hela jorden utom i Israel." (5:15). Profeten ville inte ta emot någon betalning, så Naaman frågade ödmjukt om han kunde lasta en mulåsna med jord att ta med hem. *Jord? Varför be om jord? Därför att marken hörde till Israels Gud. Den var helig.*

Det är ingen tillfällighet att vi ser samma typ av tänkande i Nya testamentet. Paulus använder en rad benämningar på fientliga gudomliga varelser (Ef 1:20–21; 3:10; 6:12; Kol 1:16; 2:15): härskare, makter, krafter och herradömen. Vad har de gemensamt? De var välkända termer för att beskriva geografiskt styre.

Aposteln Paulus skrev två brev till kyrkan i Korint för att ta itu med vissa situationer han hade hört talas om. I det första brevet sa han till kyrkledarna att utesluta en man som levde i obotfärdig sexuell synd (1 Kor 5:1–13). Konstigt nog skrev han att de skulle "överlämna den mannen åt satan" (1 Kor 5:5). Vad menar han med det egentligen?

Paulus uttalande kan bara bli vettigt om man utgår från den kosmisk-geografiska världsbilden i Gamla testamentet. I Gamla testamentets teologi var Yahweh's "del" Israel och landet han gav till israeliterna, Kanaans land. Hans närvaro helgade marken – gjorde den helig. I början var Yahweh's närvaro bosatt i tabernaklet. När israeliterna vilade och satte upp sitt läger var förbundsarken placerad i mitten, och markerade Israels läger som helig mark. Senare, efter att Israel hade bosatt sig i Kanaan, var Yahweh's närvaro i templet och helgade det förlovade landet som helig mark – Yahweh och hans folk var hemma. Numera har Yahweh's närvaro sin boning i de troende – vi är Guds tempel (1 Kor 6:19; 2 Kor 6:16; Rom 8:9). Det innebär att de troende, Kristi kropp, är Guds nya folk, ett nytt Israel. Paulus gör detta tydligt och klart i Galaterbrevet 3:

Därför ska ni veta att de som har tron, de är Abrahams barn....

Alla är ni Guds barn genom tron på Kristus Jesus. Alla ni som blivit döpta till Kristus har iklätt er Kristus. Här är inte jude eller grek, slav eller fri, man och kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus. Och om ni tillhör Kristus är ni avkomlingar till Abraham, arvingar efter löftet. (Gal 3:7, 26–29)

Eftersom de troende – och de platser där de troende samlas – är helig mark måste synd uteslutas. Precis som marken runt israeliternas läger och de omringande nationerna under andra gudars herravälde betraktades som ohelig mark, så var hela världen ohelig mark på Nya testamentets tid – och i vår tid. Därav Paulus befallning att förvisa en obotfärdig troende tillbaka till världen, Satans domäner. Att bli utesluten från kyrkan var att skickas tillbaka till oheligt område. Det var där synd hörde hemma.

Varför detta är betydelsefullt

Den kosmiska geografi som är resultatet av Guds dom över nationerna vid Babel är bakgrunden till Israels kamp. Den förbereder också för evangeliet. De goda nyheterna om Jesu gärning på korset

är att Guds folk inte längre är endast judar, utan snarare alla som tror på Jesus (Gal 3). När lärjungarna går ut i världen blir Satans domäner omvandlade till Guds områden. Guds kungarrike gör framsteg och återfår kontrollen över nationerna.

Detta lär oss att den här världen inte är vårt hem. Mörkret har genomsyrat planeten. Icke-troende är i grund och botten andliga maktens gisslan. De behöver evangeliet för att bli frisläppta. Och glöm inte: Det är *evangeliet* som är vårt vapen. Vi har inte fått fullmakt att direkt konfrontera furstar och makter. En sådan andlig gåva har inte gått i arv till oss från apostlarna. Men att troget dela ut evangeliet kommer att vända tidvattnet. Missionsbefallningen är en andlig krigsstrategi. Vi kommer att lära oss mer om det i kommande kapitel.

En annan lärdom: Vi måste betrakta varje församling av sanna troende som helig mark. Yttre utseenden, byggnader, och församlingens storlek har ingen betydelse för Gud. Det som har betydelse är att där två eller tre är samlade, där är Jesus mitt ibland dem (Matt 18:20). Platsen är helig. Varje församling, hur liten och okänd den än är, ligger vid frontlinjen av ett andligt krig. Alla kyrkor har samma uppgift. Mörkrets makter kommer inte att segra.

Vi kommer att återkomma till idén med kosmisk geografi när vi kommer till Jesus verksamhet. För tillfället har krigslinjerna dragits. Världens nationer har blivit dömda och gjorts arvlösa av Gud. Det är dags för honom att börja om, och karva ut sin egen del och sitt eget folk.

KAPITEL SEX

Ordet, Namnet, och Ängeln

I förra kapitlet lärde vi oss om Bibelns kosmiska geografi. Som svar på människornas uppror vid Babels torn övergav Gud nationerna. Han delade ut dem till medlemmar av sin himmelska församling, Guds söner (5 Mos 32:8–9). För att ersätta de nationer han hade övergivit skulle han skapa ett nytt folk, en egen nation. De skulle vara hans representanter för att förnya hans kungarike på jorden. Men den uppgiften skulle visa sig bli en fruktansvärd kamp, eftersom de andra gudarna och deras folk skulle bli vilda fiender till Israel och Gud.

Guds nya folk skulle börja med en man vid namn Abram, vars namn han senare skulle ändra till Abraham. Strax efter domen vid Babel hälsade Gud på honom.

Abraham träffar Ordet

De flesta kristna är bekanta med Guds besök hos Abraham i Första Moseboken 12. Gud befäller Abraham att lämna sitt hem och åka till en plats han aldrig har sett. Gud lovar att vägleda honom. Han talar om för Abraham att han kommer att vara hans Gud, och ger honom speciella förbundsloften. Han kommer att möjliggöra för Abraham och Sara att få en son, trots att de båda är åldringar. Från den sonen kommer massor av folk att härstamma – folk som kommer att bilda Guds nya jordiska familj. Genom dem kommer nationerna att bli välsignade.

Vi tenderar att tro att Abrahams möten med Gud var en röst från himlen eller i Abrahams huvud. Eller kanske att Gud kom till honom i en dröm. Bibeln säger tydligt att Gud gjorde sånt med profeterna och andra människor. Men det var inte det som hände med Abraham. Gud gjorde någonting mera dramatiskt. Han kom som en människa. Han och Abraham talade ansikte mot ansikte.

Vi får en antydning om detta i Första Moseboken 12:6–7. Bibeln säger att Gud *uppenbarade sig* för Abraham. Tre kapitel senare uppenbarar sig Gud igen (1 Mos 15:1–6). Den här gången kommer Gud till Abraham som "Herrens ord" i en *syn*. Detta var inte en röst i huvudet, eftersom "Ordet" förde honom ut och visade honom stjärnorna för att poängtera att hans avkomma skulle bli oräknelig (1 Mos 15:5).

Gud uppenbarade sig för Abraham som en människa vid andra tillfällen (1 Mos 18). Han gjorde detsamma med Isak (1 Mos 26:1–5), sonen Gud hade utlovat, och Jakob, Isaks son (1 Mos 28:10–22; 31:11–12; 32:24–30).

"Ordet" som ett sätt att beskriva Gud i mänsklig gestalt dyker upp på oväntade ställen. Ett av mina favoritexempel finns i Första Samuelsboken 3. Pojken Samuel hörde en röst gång på gång som ropade på honom på natten när han försökte sova. Eli, prästen som Samuel bodde med och jobbade för, listade så småningom ut att det var Gud. I vers 10 kom Gud tillbaks till Samuel: "Då kom HERREN och ställde sig där och ropade som förut 'Samuel! Samuel!' ". Vi vet att detta var Gud i mänsklig gestalt, för beskrivningen säger att han ställde sig, och slutet av kapitlet säger att "Herrens ord" tog för vana att uppenbara sig för Samuel.

En annan profet som "Herrens ord" kom till i fysisk mänsklig gestalt var Jeremia. I Jeremia 1, där han blir kallad att vara en profet, säger Jeremia att "Ordet" kom till honom. Jeremia identifierade "Ordet" som Gud själv. Herren rörde honom *med sin hand* (Jer 1:1–9).

Gud i mänsklig gestalt

Att Gud uppenbarar sig som en människa är faktiskt ett mönster i Gamla testamentet, långt före hans ankomst som Jesus från Nasaret. Det känns vettigt när man tänker efter. Gud är fullständigt olik oss. Bibeln antyder att ingen människa kan se Guds sanna väsen, den sanna ärorika närvaron, och överleva. När karaktärer i Bibeln fysiskt mötte Gud förväntade de sig att dö (1 Mos 32:30; 5 Mos 5:24; Dom 6:22–24). Det gjorde de inte, för Gud filtrerade sin närvaro genom något som det mänskliga medvetandet kunde bearbeta – en eld, ett moln, och oftare än vad många kristna inser, en människa.

I många fall beskrivs Guds framträdanden i mänsklig gestalt som möten med "Herrens ängel". Denna ängel är en välbekant karaktär. Han visar sig till exempel för Mose i den brinnande busken (2 Mos 3:1–3). Guden i busken lovade att använda Mose för att leda hans folk ut ur Egypten. Gud hade uppenbarat sig visuellt för Jakob i en dröm vid Betel (1 Mos 28:10–22), där han identifierades som Herren (Yahweh). Senare kom Guds ängel till Jakob i en annan dröm och berättade kort och gott för honom att han var samma Gud som träffade honom vid Betel tidigare (1 Mos 31:11–13).

Många bibellärare tvekar att identifiera denna ängel som Gud själv. Men det finns många säkra tecken på att han är det. Det kanske viktigaste tecknet kommer en kort tid efter att Gud ger lagen till Mose. När israeliterna förbereder sig för att fortsätta resan mot det förlovade landet säger Gud till Mose:

Se, jag sänder en ängel framför dig, och han ska bevara dig på vägen och föra dig till den plats som jag har förberett. Ta dig till vara för honom och lyssna till hans röst. Var inte upprorisk mot honom. Han kommer inte att förlåta era överträdelser, för mitt namn är i honom.

Men om du uppmärksamt lyssnar till hans röst och gör allt som jag säger, ska jag bli en fiende till dina fiender och en ovän till dina ovänner. (2 Mos 23:20–22)

Det här är ingen vanlig ängel. Den här ängeln kan förlåta synder (eller inte). Den här ängeln har Guds namn i sig. Det uttrycket är märkligt men viktigt. "Namnet" var ett gammaltestamentligt sätt att referera till Gud själv, Guds själva närvaro eller väsen. Till exempel, Jesaja 30:27–28 framställer Herrens namn som en person – som Gud själv:

Se, Herrens namn kommer fjärran ifrån med brinnande vrede och med tunga rökmoln. Hans läppar är fulla av harm, hans tunga är som förtärande eld. Hans andedräkt är som en ström.

Än idag refererar observanta judar till Gud genom att säga ha-shem ("Namnet").

Ett annat sätt att konstatera att den här ängeln var Gud i mänsklig gestalt är att jämföra Andra Moseboken 23:20–22 med andra passager. Ängeln som hade träffat Mose i den brinnande busken, ängeln med Guds namn i sig, förde förvisso israeliterna ut ur Egypten och in i det förlovade landet (Dom 2:1–3). Men det gjorde även Herren (Jos 24:17–18) och Guds egen närvaro (5 Mos 4:37–38). Herren, närvaron, och Herrens ängel är olika sätt att peka på samma figur: Gud. Men Ängeln har mänsklig gestalt.

En av de passager i Bibeln som poängterar detta mest övertygande är även väldigt obemärkt. Få personer lägger någonsin märke till den. Det är en scen vid en dödsbädd. Innan han dör vill Jakob välsigna Josefs barn. I sin välsignelse minns han händelser i sitt liv – vissa av hans möten med Gud. Han inleder sin välsignelse så här (1 Mos 48:15–16):

Den Gud som mina fäder Abraham och Isak har vandrat inför,

den Gud som har varit min herde från min födelse ända till i dag,

den ängel som har förlöslat mig från allt ont...

Sedan, otroligt nog, säger han i vers 16: "*han* ska välsigna pojkarna". Han säger inte "*de* ska välsigna pojkarna" som om han pratar om två olika personer, Gud och Ängeln. Han smälter samman dem i bönen: *han* ska välsigna pojkarna.

Ännu mera häpnadsväckande är när Gideon blir kallad i Domarboken 6. Där hittar man *både* Herren och Herrens ängel *i samma scen* (Dom 6:22–23). Även i Gamla testamentet var Gud mer än en person, och en av de personerna kom som en människa.

Jesus: Ordet, Namnet, och Ängeln

Beskrivningarna av Gud som vi har gått igenom hittills bör låta bekanta – de är Gamla testamentets versioner av hur Nya testamentet talar om Jesus.

Abraham träffade Ordet, Gud i mänsklig gestalt. I Johannesevangeliet 1:1 skriver aposteln: "I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud, och Ordet var Gud." I vers 14 säger Johannes att Ordet "blev kött och bodde bland oss." När en jude under första århundradet läste Johannesevangeliet drogs hans eller hennes tankar tillbaka till när Gud själv kom som Ordet. Faktum är att Jesus till och med påstod att Abraham hade "sett hans dag", och att han hade funnits före Abraham (Joh 8:56–58).

Mose träffade Herrens ängel, Gud i mänsklig gestalt, i den brinnande busken och även efter det. Ängeln förde Israel ut ur Egypten och in i det förlovade landet. Men Judas skrev i sitt korta brev: "Även om ni redan känner till allt, vill jag påminna er om hur Herren ("Jesus" i vissa handskrifter) först frälste sitt folk ur Egypten och sedan dödade dem som inte trodde." (1:5). Ängeln var Gud i mänsklig gestalt. Ängeln var den andra personen i Treenigheten – som senare skulle födas av jungfru Maria.

Guds närvaro, Namnet, gjorde den här ängeln distinkt från alla andra. Vid vissa tillfällen i Nya testamentet pratar Jesus om Gud Fadern som Namnet. I sin bön i Getsemane trädgård, precis före han blev tillfångatagen och förd till rättegången som skulle leda till hans korsfästelse, bad Jesus: "Far, förhärliga nu mig med den härlighet som jag hade hos dig innan världen var till. Jag har uppenbarat ditt namn för de människor som du tog ut ur världen.... Jag har gjort ditt namn känt för dem." (Joh 17:5–6, 26). Vad menade han med det där sista uttalandet? Jesus menade inte att han berättade för folk vad Guds namn var. De var judar. De visste vad Guds namn var – det var Yahweh. De hade Gamla testamentet. De kunde kolla upp Guds namn i tusentals verser. När Jesus sa att han hade uppenbarat Guds namn för folket menade han att han hade uppenbarat *Gud själv* för folket. Han var Gud mitt framför ögonen på dem. *Han var Namnet som blivit kött.*

Varför detta är betydelsefullt

Vi har kommit tillräckligt långt i vår studie för att förstå hur saker ligger till enligt Bibeln. Alla bibelberättelser du känner till äger rum inom den övergripande andliga konflikten i den osynliga världen. Det är en sammandrabbning mellan gudarna där vinnaren tar allt.

Enligt den bibliska synen på den osynliga världen har Gud allvarliga fiender, andra gudar han skapade som en gång var lojala mot honom, men som gick sin egen väg. Dessa rebelliska gudar är de som Paulus beskriver som furstarna, makterna, världshärskarna, och ondskans andemakter i den osynliga världen (Ef 6:12; Kol 1:16). De finns fortfarande. Nya testamentet säger inte någonstans att de försvann. De lever för att sätta sig emot Guds styre – och för att beröva honom evig återförening med sin älskade mänskliga familj genom evangeliet.

En av dessa mörka makter är de dödas herre. Han kan med all rätt göra anspråk på mänskligheten, eftersom hans vilseledning av Adam och Eva resulterade i att odödligheten gick

förlorad. Och det var hans mål – att utrota Yahweh's folk. Det var vad avkomman till de rivaliserande gudasönerna hade i åtanke när israeliterna kom in i Kanaan: att döda eller bli dödade för att hindra Guds folk från att besitta landet. När Israel väl hade intagit landet var de mörka makternas mål fortfarande detsamma, men deras strategi ändrades: förled Guds folk till att tillbe andra gudar, så kommer Yahweh göra sig av med dem åt oss. Och det var det som hände. Gud satte sitt folk i exil.

Men mörkrets makter visste något annat: Yahweh skulle inte ge upp sin plan. Förbannelsen över den ursprungliga rebellen förutsade att en dag skulle en ättling till Eva komma, som skulle upphäva effekterna av människans misslyckande i Eden. De visste att någon gång skulle den utlovade komma – men, som Paulus sa, de visste inte exakt vad Gud planerade (1 Kor 2:6–8; Ef 3:10; 6:12). Det berodde på att det var ett mysterium, avsiktligt dolt från alla av den Högste.

KAPITEL SJU

Spelregler

Vår berättelse så här långt: Gud kastade bort nationerna och deras folk vid Babel. De lägre gudar som tilldelades dem tog herravälde (5 Mos 32:8–9). När Gud började om från början med Abraham var det tydligt att han planerade att återta nationerna en dag genom Israel (1 Mos 12:3). Men nationernas gudar skulle få tvingas att ge upp sin makt och folkens tillbedjan (Ps 82:6–8). Det innebar konflikt – i både den synliga och den osynliga världen. Så fort Israel uppstod tog gudarna sikte på henne.

Vem är Yahweh?

I den bibliska berättelsen tar det inte särskilt lång tid för Israel att hamna i ett prekärt läge. Berättelsen om Josef (1 Mos 37–50) förklarar varför Israel for till Egypten. Genom Guds försyn vändes skadan som Josefs bröder ville tillfoga honom till att Israel blev räddat från hungersnöd (1 Mos 46:3–4; 50:20). Att Gud inte sa till Israel att lämna Egypten omgående var också avsiktligt. Gud visste att den farao som ärade Josef skulle dö och bli ersatt av en fiende (2 Mos 1). Han hade förutsett att Egypten skulle sätta israeliterna i slavarbete (1 Mos 15:13–16). Han visste också att han skulle rädda Israel när tiden var inne (1 Mos 46:4).

Men varför vänta? Gud har alltid ett gott skäl att tillåta lidande, vi kan bara inte alltid förstå det. Däremot gör Skriften det tydligt i det här fallet.

Efter Mose hade flytt från Egypten och bosatt sig i vildmarken kallade Gud honom vid den brinnande busken (2 Mos 3:1–14) för att sända honom tillbaka till Egypten. Hans order var enkla: säg "släpp mitt folk" till Farao (2 Mos 5:1). Farao hade andra tankar. Han var gud förkroppsligad i Egypten, symbolen för all deras ära och makt. Han tänkte inte låta några hebreiska herdars osynliga Gud tala om för honom vad han skulle göra. Han visste inte ens om Moses Gud var verklig. Han svarade hånfullt: "Vem är Herren? Skulle jag lyssna på honom och släppa Israel?" (2 Mos 5:2).

Han skulle få ett svar – ett som skulle göra ont. Gud hade lurat honom. Gud hade sagt till Mose: "Jag ska göra hans hjärta hårt så att han inte släpper folket." (2 Mos 4:21). Gud muckade gräl. Efter att ha förtryckt israeliterna i århundraden var det dags för Egypten och deras gudar att bli straffade. Att göra Faraos hjärta hårt var en del av den planen. Bibeln säger oss att plågorna var riktade mot Egyptens gudar – särskilt den sista plågan, de förstföddas död (2 Mos 12:12; 4 Mos 33:4), som visade sig vara en direkt attack mot Faraos hus: "Vid midnatt slog Herren allt förstfött i Egyptens land, från den förstfödde hos farao som satt på tronen till den förstfödde hos fången i fångelset. Han slog allt förstfött bland boskapen." (2 Mos 12:29).

Farao hade hånat Gud, och situationen hade förändrats drastiskt. Som Paulus senare skulle uttrycka det: "Bedra inte er själva, Gud lurar man inte: det människan sår ska hon också skörda." (Gal 6:7). Den omgång stryk som Egypten fick innan de släppte israeliterna fick önskad effekt. Människor så långt bort som i Kanaan hörde talas om nederlaget som Israels Gud hade gett Egypten och deras gudar (Jos 2:8–10; jämför med 2 Mos 15:16–18; Jos 9:9). Jetro, Moses midjanitiska svärfar, summerade lärdomen när Mose slutligen återvände: "Nu vet jag att Herren är större än alla gudarna." (2 Mos 18:11).

Då är det inte så konstigt att Mose, på andra sidan Röda havet, ställde en egen retorisk fråga som hånade Farao och hans förlorade armé: *Vem är som du bland gudarna, Herre?* (2 Mos 15:11).

När de väl hade kommit ut ur Egypten och genom Röda havet visste israeliterna vart de var på väg. De skulle få träffa sin Gud vid hans senaste jordiska hem och högkvarter, Sinai berg.

I ärlighetens namn visste israeliterna inte särskilt mycket om Gud. Det fanns ingen Bibel *överhuvudtaget* på uttågets tid. Den kunskap israeliterna hade om Gud hade de fått från sina föräldrars berättelser, som hade gått i arv från generation till generation. När vi idag läser berättelsen i Bibeln kan vi se tydligt vad Gud planerade. Israeliterna hade mycket att lära sig. Sinai var deras klassrum.

Israel – Guds familj och jordiska representanter

När Mose stod inför Farao, innan uttåget, sa han till honom att Gud hade ett meddelande: "Israel är min förstfödde son ... Släpp min son, så att han kan hålla gudstjänst åt mig." (2 Mos 4:22–23). Tanken att Gud har en son – i det här fallet syftar det på Abrahams alla ättlingar – är viktig. Den tar oss tillbaka till Guds skapelse av Adam och Eva.

Gud ville ha en mänsklig familj. Han ville bo på sin skapelse, jorden, med människorna han hade gjort. Han ville att hans osynliga familj och hans mänskliga familj skulle leva tillsammans med honom och tjäna honom. Han ville att människorna skulle föröka sig, och att hela jorden skulle bli som Eden. Men när Gud övergav mänskligheten vid Babels torn hade han inga barn längre – tills han kallade Abraham. Israel var Guds nya familj. Det var dags att återgå till den ursprungliga planen. Såsom Adam och Eva hade varit Guds jordiska avbildare, skulle Israel nu ta den rollen.

Att återvända till Sinai var en återträff. Till och med den himmelska gudaförsamlingen var där och tittade på när Guds plan återupptogs. De var vittnen till ett nytt förbund mellan Gud och hans folk – lagen.

Guds lag – levererad av gudaförsamlingen

Blev du förvånad när jag sa att den himmelska gudaförsamlingen var närvarande vid Sinai när Gud gav de tio budorden? Om du någon gång har sett en film om uttåget och resan till Sinai såg du inte några änglar. Men Bibeln säger att de var där. Den säger till och med att de levererade Guds lag (Apg 7:52–53; Heb 2:1–2).

Den säger också att lagen skrevs "med guds finger" (5 Mos 9:9–10). Det uttrycksättet bör vara bekant – Gud i mänsklig gestalt. Gud visade sig på Sinai som en människa, precis som i berättelserna i Första Moseboken om Herrens ängel. Han och hans himmelska härskara gav lagen till Mose och Israel.

Efter att lagen hade givits fick Mose, Aron, Arons söner, och sjuttio av Israels äldste se Israels Gud i mänsklig gestalt igen. Denna gång träffades de för en måltid (2 Mos 24:9–11). Precis som den sista måltiden på Jesu tid förseglade hans blods nya förbund, firade den här måltiden Guds nya förbund med Israel på Sinai – lagen.

Gud gav Israel lagen för att de skulle vara heliga (3 Mos 19:2). Han ville att Israel skulle skilja sig från andra människor, att alla skulle kunna urskilja dem som hans egen familj. Så som Gud är totalt olik alla andra gudar och allt jordiskt, så behövde Guds folk vara olika andra människor.

Vad innebar helighet? Vad var konceptet bakom det? Helighet innebar inte att vara konstig. Helighet var att bli identifierad med Herren, att vara hängiven Gud och att njuta av alla de goda saker i livet som följer av att man är försonad med Gud. Gud ville att Israel skulle få de andra nationerna att vilja komma tillbaka till honom (5 Mos 4:6–8; 28:9–10). Detta är anledningen till att Bibeln kallar Israel ett "rike av präster" (2 Mos 19:6) och "ett ljus för hednafolken" (Jes 42:6; 49:6;

se även 51:4; 60:3). Hela nationen ärvde Abrahams ställning, att vara en välsignelse för jordens alla släkter (1 Mos 12:3).

Lojal tro

Att vara försonad med Gud är ett annat sätt att prata om frälsning. Men i motsats till vad vi ofta har fått lära oss i söndagsskolan blev inte israeliterna frälsta genom att lyda regler, genom att följa lagen. Varken i Gamla eller Nya testamentet är frälsning någonsin förvärvat, eller ens förtjänad. Den blir överlämnad som gåva genom Guds nåd som respons på tro.

Även israeliterna måste ha tro, precis som vi som föddes efter Kristi död och uppståndelse. De måste *tro på* att deras Gud var gudarnas Gud, och lita på att han hade gjort dem till sitt folk. Endast de hade tillgång till gudarnas Gud. Israeliterna uppnådde inte frälsning genom lagen – det var genom hur de visade lojalitet mot den Gud de trodde på. För en israelit handlade frälsning om att tro på löftena från gudarnas Gud, och om att vägra tillbe andra gudar. Det handlade om *tro* och *lojalitet* från hjärtat, inte om att skaffa sig poäng hos Gud.

Kung David gjorde hemska saker som att begå äktenskapsbrott och arrangera ett mord (2 Sam 11). Enligt lagen var han en lagbrytare och förtjänade att dö för sina brott. Trots det vacklade han aldrig i sin tro på Yahweh som den högste Guden. Han förflyttade aldrig sin lojalitet till någon annan gud. Och Gud var barmhärtig mot honom.

Likadant är det i Nya testamentet. Att tro på evangeliet innebär att tro på att Israels Gud kom till jorden som en människa, dog frivilligt på korset som ett offer för våra synder, och uppstod igen på tredje dagen. Vi måste ta emot det genom tro, och sedan visa vår lojalitet mot Jesus genom att överge alla andra gudar. Oavsett vad de gudarna säger om frälsning säger Bibeln oss att det finns ingen frälsning i något annat namn än Jesus (Apg 4:12), och att tron måste förbli intakt (Rom 11:17–24; Heb 3:19; 10:22, 38–39). Personliga misslyckanden är inte samma sak som att byta ut Jesus mot en annan gud – och Gud kan se skillnaden.

Varför detta är betydelsefullt

Det finns en hel del fascinerande symbolik i uttåget och det som hände på Sinai. Scenen där Mose med flera har en måltid med Gud i mänsklig gestalt på Sinai fångar vår uppmärksamhet med en gång. Det är sjuttio äldste med Mose. Om man räknar nationerna i Första Moseboken 10 som Gud kastade bort efter händelsen vid Babels torn får man sjuttio. De nationerna tilldelades Guds söner – andra lägre gudar – när Israels Gud dömde nationerna (5 Mos 4:19–20; 32:8–9). Varför sjuttio äldste, sjuttio gudasöner, och sjuttio arvlösa nationer?

Överensstämmelserna är avsiktliga. När Jesus påbörjade sin jordiska tjänst sände han ut sjuttio lärjungar (Luk 10:1). Detta föregick missionsbefallningen. Antalet signalerade idén att Jesus lärjungar skulle återta nationerna för att Guds kungarrike skulle regera. Det kungariket skulle få sin slutliga form vid ändens tid i det nya globala Eden i Uppenbarelseboken 21–22. Upprepanandet av talet sjuttio är ett meddelande: Guds nya jordiska familj, Israel – Abrahams barn – skulle vara medlet för att återfå det som hade gått förlorat.

Men det slutar inte där. Aposteln Paulus skrev i Galaterbrevet 3 att de troende har ärvt löftena som gavs till Abraham. Alla som tror på Jesus är Abrahams barn genom tro (Gal 3:26–29). Det betyder att du och jag har fått i uppgift att ta tillbaks nationerna från gudarna. Det är vår uppgift att omvända folk som är under andra gudars andliga välde till tro på Jesus. Vi är Guds nya mänskliga rådsförsamling på jorden. Och när vi blir glorifierade kommer vi att ansluta oss till hans gudomliga familj i det nya Eden.

Bibeln uttrycker dessa ideer på många ställen. Uppenbarelseboken beskriver hur de troende ärver regerandet över nationerna med Jesus i ändens tid (Upp 3:21). Det betyder att vi

kommer ersätta gudasönerna som har dominerat de nationerna sedan Babel. Det är därför Johannes säger att troende har rätt att bli Guds barn (Joh 1:12; jämför med 1 Joh 3:1–3); faktum är att vi kommer att ersätta de gudomliga men fientliga gudasönerna i ändens tid.

Det är också därför Paulus, när han skriver till de troende att de ska sluta låta världsliga domstolar lösa deras konflikter, säger: "Vet ni inte att vi ska döma änglar?" (1 Kor 6:3). När vi blir glorifierade på den nya jorden kommer vi att ha högre rank än änglar. En dag kommer vi att göras lika Jesus (1 Joh 3:1–3; 1 Kor 15:35–49) och regera med honom över nationerna (Upp 2:26) som nu kontrolleras av fientliga gudar. De troende, Abrahams andliga avkomma, kommer slutligen att reversera arvlöshetsförklaringen av nationerna, och även dödsförbannelsen som var resultatet av misslyckandet i Eden.

Vi borde leva som om vi tror på detta öde. Allting i Gamla testamentets plan leder till oss. Tänk tillbaka på Eden. Gud ville att hans två familjer – en gudomlig och en mänsklig – skulle bo och regera tillsammans i Eden. Den planen förstördes av uppror, men återupplivades genom att Israel räddades från Egypten. Från Abrahams barn skulle Messias komma, som skulle göra misslyckandet i Eden ogjort (1 Mos 3:15). Utan ett Israel skulle vi inte ha något öde.

Och det var just därför som gudarna och deras efterföljare skulle försöka igen att utplåna Israel.

KAPITEL ÅTTA

Helig yta

Israeliterna tillbringade över ett år på Sinai berg. Varför så länge? De hade redan ingått förbund med Gud och mottagit de tio budorden. Men de hade fortfarande mycket att lära. Det var en sak att lova att tro på – och vara lojal mot – Abrahams, Isaks, och Jakobs Gud. Men det var en annan sak att veta vad Gud förväntade sig, och hurdan han var.

Helighetens koncept

Många av de konstiga lagarna och sederna i Gamla testamentet grundar sig på behovet att lära folk att Gud är *olik* allting annat. Han är unik till sin natur och karaktär; han är totalt *annorlunda* mot mänskligheten och allt annat. För Israel var det en sanning som måste förstärkas vid alla tillfällen. Annars kunde Gud ha blivit betraktad som ordinär.

Det bibliska ordet för idén om Guds unika "annanhet" är *helighet*. Det betyder "att skilja sig från" eller "att vara distinkt". Konceptet handlar inte nödvändigtvis om moraliskt uppförande – om idén att vi bör bete oss på ett särskilt sätt för att reflektera Guds distinkta moraliska normer – även om det ingår (3 Mos 19:2).

Gud nöjde sig inte med att bara ge israeliterna en intellektuell förklaring av helighet. Han ville att konceptet av hans "annanhet" skulle genomsyra livet i det forntida Israel. Bibeln säger oss att detta uppnåddes genom ritualer (symboliska handlingar), och genom regler för hur man närmade sig heliga områden.

Hur är Gud "annan"?

Det korta svaret på den frågan är "på alla sätt", men det är för abstrakt. Bibeln är mycket mera jordnära, ritualerna och reglerna för livet i det israeliska samhället återspeglar det.

Till exempel lär Bibeln oss att Gud inte bara var källan till Israels liv – han *var* liv. Gud är inte av den här världen – ett ställe där det finns död, sjukdom, och ofullkomlighet. Hans rike är övernaturligt. Vårt rike är jordiskt. Den jordiska yta som han bebor blir helig och andlig genom hans närvaro. Ytan som vi bebor är ordinär. Gud är raka motsatsen till ordinär.

I det forntida Israel uttrycktes de här idéerna genom det faktum att folk måste bli inbjudna och renade för att få befinna sig på samma yta som Gud. Många lagar i Gamla testamentet reglerar denna rening.

Israeliter kunde bli obehöriga (göras "orena") för att vistas på helig yta genom ett antal olika aktiviteter och tillstånd. Att ha sex, att förlora blod, att ha vissa fysiska handikapp, och att röra en död kropp (människa eller djur) var saker som gjorde en israelit oren. Det var förbjudet för israeliter att äta vissa rovfåglar som åt från döda djur (t ex gamar eller hökar; 3 Mos 11:13–19), eller djur man skulle kunna finna på eller inuti ett as (t ex ödlor eller möss; 3 Mos 11:24–40).

I dessa fall handlade orenheten inte om moral, utan snarare om sammankopplingen med ett förlorat liv, och att det var oförenligt med Guds perfektion. Trots att logiken är enkel känns det främmande för våra moderna sinnen. Att förlora blod och sexuella kroppsvätskor uppfattades som att förlora det som skapade och höll igång livet. Gud skulle inte associeras med *förlust* av liv, utan snarare med att han är den som *ger* liv. Att man måste "renas" efter att man hade förlorat sådana vätskor var en påminnelse om Guds natur. Liknande "rening" var nödvändig efter att ha blivit oren

genom kontakt med döda kroppar. Man kunde också nekas tillträde till heliga områden i Israel på grund av fysiska brister eller skador, för att sådana brister är oförenliga med Guds perfektion.

Tanken med alla dessa lagar var att lyfta fram en övernaturlig världsbild.

Att lösa orenhetens problem

Att vara "oren" och olämplig att närma sig helig yta var en allvarlig fråga för forntida israeliter. De kunde inte ta offergåvor till de nödvändiga platserna om de var orena. Lösningen var rituell rening, som ibland involverade en egen offergåva eller en vänteperiod.

Logiken i blodsoffer – att badda eller stänka blod på en person eller ett objekt för att göra dem rena och lämpliga att uppta helig yta – är främmande för oss. Men blodsoffret hade ett teologiskt syfte – det introducerade substitut-konceptet. Eftersom blodet var livskraften (3 Mos 17:11) lärde man sig genom att ta ett djurs liv att man måste närma sig Gud på hans villkor, annars innebar det döden. Offrets blod var ett barmhärtigt substitut som rättade till en israelits besudlade och orena tillstånd.

Lärdomen var att Gud *bevarade* en israelits liv genom att ta emot ett offer som substitut. Människors liv var mera heliga än djurs liv på grund av att människor var skapade till Guds avbild (1 Mos 1:26; 9:6). Israeliterna existerade tack vare ett övernaturligt ingripande som gjorde att Abraham och Sara kunde få ett barn (1 Mos 12:1–3). Men i en helig Guds närvaro var människors liv i fara. Offrandet påminde dem om att Gud hade makt över liv och död – och Gud ville visa dem nåd.

Himlen (och helvetet) på jorden

Att uppmärksamma Guds annanhet kommunicerade vissa idéer – inte bara om Gud, utan också om övernaturliga gränsdragningar. Idén om "rikesdistinktion" var grundläggande för Israels övernaturliga världsbild. Om den plats där Guds närvaro bodde var helig, så var all annan mark inte det – den var antingen ordinär eller i vissa fall fientlig och ond.

Guds egen närvaro markerades av saker som påminde om Eden. Många av tabernaklets och templets kännetecken var utformade så att folk skulle tänka på Eden, platsen där himlen och jorden möttes. Den gyllene ljusstaken var utformad och dekorerad som ett träd (2 Mos 25:31–40), en motsvarighet till Livets träd i Eden. Den stod som en vakt framför förlåten som blockerade vägen till det Allra heligaste, platsen där förbundsarken var stationerad. Locket på arken var utformat att fungera som en tron för Gud (2 Mos 25:10–22).

Keruberna inne i det Allra heligaste hade också en tydlig koppling till Eden. Edens keruber var vakter vid Guds bostad där (1 Mos 3:24). Keruberna i det Allra heligaste vaktade förbundsarkens lock (2 Mos 25:18–20). Senare, efter Salomo byggde templet, flyttades tabernaklets tältstruktur in i templet och två jättelika keruber sattes på arken som en tron för Gud, vilket gjorde arken till hans fotpall (1 Krön 28:2).

Templet var också dekorerat som Edens lustgård, fyllt med bilder av lummig växtlighet och djur (1 Kung 6–7). Blommor, palmer, lejon, och granatäpplen var ingraverade i dess arkitektur. Det var en visuell påminnelse om platsen dit Gud från början hade kommit till jorden för att bo med sin mänskliga familj.

Israeliterna behövde bli påminna om den kosmiska geografins mörka sida också. Om israeliternas läger, och senare nationen Israel, var helig mark, boplats för Gud och hans folk, så var terrängen utanför Israel *ohelig* mark. Gud hade, långt före Sinai, övergivit de andra nationerna och överlämnat dem till lägre gudar (5 Mos 4:19–20; 32:8–9). En dag skulle han återta nationerna, men på Bibelns tid var de mörkrets riken.

En av de israeliska ritualerna tydliggjorde detta i oförglömlig detalj. Försoningsdagen (Yom kippur), som hölls varje år och som beskrivs i Tredje Moseboken 16, innehöll en fascinerande lektion för att påminna folk om helig och ohelig mark.

Två getter var inblandade. En offrades, och dess blod stänktes i det heliga området för att rena det från mänsklig förorening i ännu ett år. Den offrade geten var "till Herren". Den andra geten dödades inte – den skickades ut i vildmarken efter att översteprästen symboliskt överförde folkets synder till den. Den geten var "till Asasel".

Vem eller vad är "Asasel"? Vissa översättningar använder ordet *syndabock* istället för Asasel. I Dödahavsrollarna är det hebreiska ordet ett egennamn – en demons namn. Under vildmarksfärden till det förlovade landet hade israeliterna offrat till demoner (3 Mos 17:7), för de fruktade att onda makter skulle hota deras läger. Vildmarken var trots allt utanför israeliternas läger, och därför var det en plats för onda väsen. Denna sedvänja måste få ett slut, och geten till Asasel åstadkom det. Geten till Asasel var inte ett offer till onda gudar – geten offrades aldrig. Att skicka ut den i vildmarken var istället ett symboliskt sätt att rena helig mark (israeliternas läger) från synd.

Varför detta är betydelsefullt

Saker och ting förändrades i Nya testamentet, men förblev på sätt och vis likadant. Gud är fortfarande *annan*. Hans helighet kräver att vi blir rena för att kunna vara i hans närvaro. För oss uppnås det genom att tro på det som Jesus gjorde på korset.

Allt det Jesus gjorde för vår skull hade övernaturliga antydningar. Han gick ut i vildmarken – stället där vi skulle förvänta oss att finna de onda makterna – och övervann Satans frestelse. Efter den händelsen började hans förkunnelsestjänst, som kulminerade i att övervinna Djävulen, som "hade makt över döden" (Heb 2:14). Jesus korsfästes *utanför* den heliga staden (Heb 13:12). Han var oren på grund av att han tog på sig våra synder, och Jerusalem var helig mark.

Jesu död och uppståndelse helgar oss – gör oss lämpliga för Guds närvaro. Våra synder "togs bort" (Rom 11:27; se även 1 Joh 3:5). Trots att vi är orena syndare är vi heliga om vi är i Kristus. Trots att vi är ofullkomliga så glöms våra brister bort tack vare Jesus. Det är så enkelt, men ändå så djupt.

Vi tenderar att tro att israeliterna på många sätt var mer andligt privilegierade än vi. De hade trots allt Guds närvaro mitt ibland sig. De levde i en värld där övernaturlig, kosmisk geografi var *verkligt*. Vi har en tendens att tro att vi skulle vara mer andliga, mer mottagliga för Gud, om vi bara hade haft det de hade, om bara de där ständiga påminnelserna om Gud hade varit vår verklighet.

Nya testamentet säger att *de är det*.

Vi behöver inte ett tabernakel eller ett tempel för att markera helig yta. Våra kroppar *är* helig yta. Paulus kallar våra jordiska kroppar ett "tält" (2 Kor 5:4) för att vi är bebodda av samma gudomliga närvaro som fyllde det Allra heligaste i tabernaklet och templet (Rom 8:9–11). Så småningom kommer vår kropp, vår andes jordiska hem, att dö för att ersättas av en "boning som inte är gjord av människohand" (2 Kor 5:1–3), en himmelsk boplats – det nya Eden, himlen som återvänt till jorden (Upp 22:1–3).

Eftersom Gud bor i de troende idag genom sin Ande är varje kyrka – varje samling av troende – helig mark. Det var därför Paulus, när han tråkigt nog sa till korintierna att de skulle förvisa en obotfärdig kristen man som levde i synd, instruerade dem att "överlämna den mannen åt Satan" (1 Kor 5:5). Kyrkan var helig mark. Utanför de troendes gemenskap fanns Satans domäner. Det var där synden och dess självdestruktion hörde hemma.

Det är dags att vi ser på oss själva med övernaturliga ögon. Du är ett Guds barn, lämplig för helig yta. Inte på grund av det du gör eller inte gör, utan på grund av att du är i Kristus, adopterad av Gud (Rom 8:15; Gal 4:5). Du har blivit hämtad från mörkrets rike, och blivit förd ”in i Guds älskade Sons rike” (Kol 1:13).

Vi får aldrig för ett ögonblick glömma vilka vi är i Kristus – och vad det betyder för världen.

KAPITEL NIO

Heligt krig

Bibeln är en kontroversiell bok. Folk som inte betraktar den som Guds ord har ofta invändningar mot det den säger. Men vissa delar av Bibeln gör att även kristna känner sig obekväma. Israels krig för att inta det förlovade landet är ett exempel på det.

Varför? Mest på grund av dödandet. Det verkar urskillningslöst och alldeles för grundligt. Varför var det nödvändigt att döda hela befolkningar i vissa städer – män, kvinnor, barn, och till och med boskap? Varför inte låta invånarna kapitulera? Vore det inte bättre att fördriva dem än att slakta dem?

Det finns ett svar på de invändningarna – men jag har upptäckt att det svaret verkar göra kristna lika obekväma som själva problemet. Man kan bara förstå logiken och motivet för erövringsberättelserna när man ser dem utifrån en israelits övernaturliga världsbild.

Israels övernaturliga logik

Striderna om det förlovade landet inramades av två faktorer. Båda var djupt rotade i att Israel upplevde sin värld som inte bara mänsklighetens boning, men också som vinstpriset i ett osynligt andligt krig. Vi har pratat om båda faktorerna redan, men låt oss repetera.

En faktor är utfallet av händelserna vid Babels torn, när Gud beslutade, efter att nationerna hade gjort uppror mot honom, att han inte längre ville ha en direkt relation med folket i de nationerna. Istället gav han medlemmar av sin gudaförsamling, Guds söner, uppgiften att styra över dem (5 Mos 4:19–20; 32:8–9). Efteråt kallade han Abraham och gjorde det möjligt för honom och hans fru Sara att få ett barn (Isak), från vilken Israels folk skulle härstamma.

I Psaltaren 82 fick vi reda på att dessa lägre gudar blev korrupta. De tillät orättvisa. Folk började tillbe dem istället för den Högste Guden. Således blev de fiender till Gud och hans folk, Israel. Eftersom vissa av de nationerna fanns inom Kanaans land, som Gud tänkte ge till sin nation Israel efter uttåget ur Egypten, trodde Mose och israeliterna att folket som bodde i de länderna var deras dödsfiender och att deras gudar skulle göra allt de kunde för att förgöra Israel.

Den andra faktorn var ännu mera skrämmande för israeliterna. Den förklaras bäst genom det som hände när israeliterna kom fram till Kanaans gräns.

Mose skickade in tolv spioner i Kanaan för att få en rapport om landet och dess invånare. Spionerna kom tillbaka med bevis om att själva landet var underbart – det flödar ”av mjölk och honung” – precis som Gud hade sagt dem (4 Mos 13:27). Men sedan släppte de en bomb: ”Landet som vi har vandrat igenom och spejat i är ett land som förtär sina inbyggare, och allt folk som vi såg där var resliga män. Vi såg också jättarna där – Anaks barn kom från jättestammen – och vi var som gräshoppor i våra egna ögon, och så var vi också i deras ögon.” (4 Mos 13:33–34).

Vi har pratat om Nefilim förut. De var den grymma avkomman till Guds söner och människornas döttrar i Första Moseboken 6:1–4. Jättarna, Anaks barn, som de israeliska spionerna såg i Kanaan var deras ättlingar, och fler av dem var utspridda över hela Kanaans land, bland de nationer och städer som israeliterna skulle tvingas besegra för att ta över landet (4 Mos 13:28–29). Uppgiften att besegra landet och dess gudar hade verkat svår förut; nu såg den fullständigt omöjlig ut. För att ta över landet skulle de nu bli tvungna att möta krigare av abnorm fysisk storlek.

Bara två av spionerna – Josua och Kaleb – trodde att Gud skulle hjälpa israeliterna att besegra Anaks barn. Resten övertygade folket om att de skulle förlora. Istället för att lita på att Gud – samma Gud som hade fullständigt förintat Faraos armé – skulle blanda sig i för att ge dem segern gnällde de: "Vi kan inte dra upp mot det folket, för de är för starka för oss." (4 Mos 13:32).

Gud svarade: "Hur länge ska detta folk förakta mig? Och hur länge ska de vägra tro på mig trots alla de tecken jag har gjort ibland dem?" (4 Mos 14:11). Faktum är att Gud var så arg att han hotade att göra Israel arvslösa – samma sak som han hade gjort med nationerna vid Babels torn – och börja om ännu en gång, den här gången med Mose: "Jag ska slå dem med pest och utrota dem, men dig vill jag göra till ett folk som är större och mäktigare än dem." (4 Mos 14:12).

Mose bönföll Gud att mjukna (4 Mos 14:13–19). Det gjorde Gud, men han kunde inte förbise folkets otro. De måste lära sig en läxa. Det skulle bli strängt. Han sa till Mose:

Jag förlåter dem enligt ditt ord. Men så sant jag lever och så sant Herrens härlighet uppfyller hela jorden: Av alla de män som har sett min härlighet och sett de tecken jag har gjort i Egypten och i öknen, och som nu tio gånger har frestat mig och inte lyssnat till min röst, av dem ska ingen få se det land som jag med ed har lovat deras fäder. Ingen av dem som har föraktat mig ska få se det....

Här i öknen ska era döda kroppar falla, alla ni som har blivit mönstrade och är tjugo år eller äldre, eftersom ni har klagat mot mig. Ingen av er ska komma in i det land som jag med upplyft hand lovade er att få bo i, ingen utom Kaleb, Jefunnes son, och Josua, Nuns son. Men era barn, som ni sade skulle bli fiendens byte, dem ska jag föra in där, och de ska lära känna det land som ni har förkastat. (4 Mos 14:20–31)

"Tio gånger" var ett talesätt på Bibelns tid som betydde "gång på gång" (1 Mos 31:7; Job 19:3). Fram till denna tidpunkt hade Gud tolererat folkets klagomål. Istället för att vara lyckliga över att inte längre vara slavar i Egypten gnällde de om maten de fick att äta (4 Mos 11:1–14; 31–35), och om Guds utvalda ledare, Mose (4 Mos 12:1–15). Men hans tålmod hade tagit slut; den här gången skulle de få betala ett högt pris för sin otro. Israel skulle få vandra omkring i öknen i fyrtio år, tills alla vuxna som inte hade trott hade dött.

En andra chans

Israel skulle få en andra chans att inta det förlovade landet. Femte Moseboken 2–3 skildrar hur, under deras fyrtioåriga vandring, israeliterna hamnade i området på andra sidan av Jordanfloden (som kallas "Transjordanien"), öster om det förlovade landet. De transjordaniska länderna var Edom, Moab, och Ammon, områden som Gud hade tilldelat ättlingarna till Lot, Abrahams brorson, och Esau, Jakobs bror. Människorna som bodde där var släktingar till israeliterna, de flesta av dem iallafall. Men det fanns andra.

Gud hade instruerat Mose att göra den här resan för ett specifikt syfte. Det handlade inte om att besöka avlägsna släktingar. Israeliterna kom så småningom fram till en region känd som Bashan. Det stället hade ett skrämmande rykte. I forntida utombiblisk litteratur var Bashan känt som "ormens område". Två av dess största städer, Ashtarot och Edrei, som båda nämns i samband med denna resa (5 Mos 1:4; Jos 13:12), betraktades som portar till det underjordiska dödsriket. Enligt Israels övernaturliga världsbild hade Gud fört israeliterna till helvetets portar.

Och det var inte allt.

Gud hade fört israeliterna dit för att möta två kungar, Sichon och Og. De två kungarna var amoreer (5 Mos 3:2–3; 31:4) och regerade över de som Bibeln kallar rafaer. Som Femte

Moseboken 2:11 illavarslande noterade, räknades anakiter också som rafaer. Gud, genom Mose, hade fört folket till ännu ett område som var bebott av samma sorts jättar som hade skrämt de israeliska spionerna till otro åratal tidigare (4 Mos 13:33–34), händelsen som var orsaken till den fyrtioåriga vandringen.

Varför hade Gud fört dem dit? För att denna konfrontation var en försmak av det som måste göras när de fyrtio åren var över. Israel skulle så småningom bli tvungna att gå över Jordanfloden för att inta landet som Gud hade gett dem. Gud prövade sitt folk. Skulle de ha tro och strida den här gången? I så fall skulle en seger ge dem tillit och tro inför det som låg framför dem.

Israeliterna hade tagit till flykten åratal tidigare. Men den här gången slutade berättelsen annorlunda. Som Mose sa: ”Herren vår Gud överlämnade honom (Sichon) till oss, och vi slog honom, hans söner och allt hans folk... Herren vår Gud gav också Og, kungen i Bashan, och allt hans folk i vår hand. Vi slog honom och lät ingen överleva.” (5 Mos 2:33; 3:3). Profeten Amos, när han berättade om konfrontationen i sin egen bibelbok många år senare, beskrev utfallet så här: ”Det var jag (Herren) som förgjorde amoreerna för er. De var höga som cedrar och kraftiga som ekar” (Amos 2:9).

Det var ett tufft sätt att starta deras andra chans. Gud krävde att de skulle övervinna sin rädsla – skräcken som hade kostat dem fyrtio år av planlöst vandrande. De hade Gud som hade delat på Röda havet på sin sida. Det var dags för dem att komma ihåg det.

”Vigda åt förintelse”

Israel segrade mot Sichon och Og. Och det är här vi får vårt första smakprov på varför erövringen av det förlovade landet ibland involverade utplåning. Hela befolkningarna i städerna där de jättelika rafaerna bodde var ”vigda åt förintelse” (5 Mos 3:6). Målet var inte att hämnas. Målet var att säkerställa elimineringen av Nefilim-blodslinjerna. För israeliterna var jättarnas blodslinjer demoniska, eftersom de hade producerats av upproriska, fallna gudomliga varelser. De kunde inte samexistera med ett demoniskt arv.

Tiden gick, och Mose hann dö innan israeliterna gick över Jordanfloden och in i Kanaan. Ledarskapet togs över av Josua. Han ledde många militära aktioner under israeliternas erövring av det förlovade landet, och de aktionerna styrdes av de två faktorer jag noterade tidigare i det här kapitlet: att driva ut de fientliga nationerna, och på samma gång eliminera jättarnas blodslinjer.

Sett utifrån det sammanhanget var erövringen av det förlovade landet ett heligt krig – en strid mot mörkrets makter, och mot fiender som var styrda av fientliga gudar som Bibeln säger är verkliga andeväsen.

Erövringens logik summeras på ett bra sätt i Josua 11:21–22:

Vid denna tid begav sig Josua i väg och utrotade anakiterna från Bergsbygden, från Hebron, Debir och Anab, från hela Juda bergsbygd och hela Israels bergsbygd. Josua vigde både dem och deras städer åt förintelse. Inga anakiter lämnades kvar i Israels barns land. Det var bara i Gaza, Gat och Ashdod som några blev kvar.

Varför detta är betydelsefullt

Josuas fälttåg var till större delen framgångsrika, men inte kompletta. Några jättar flydde – och fast det kanske inte verkade särskilt viktigt förebådade det kommande händelser. Vissa hamnade i Gat. Gat blev en filisteisk stad (Jos 13:3) och var Goliats hemstad på kung Davids tid (1 Sam 17:4). Goliat var inte den enda jätten i Gat heller (1 Krön 20:5–8). Det var inte alla de som hade

blivit "vigda åt förintelse" under erövringen av det förlovade landet som faktiskt blev förintade, och det faktum att erövringen inte åstadkom alla dess huvuddirektiv fick konsekvenser för israeliterna.

Domarboken säger oss att erövringen var ofullständig på andra sätt vid den tid då Josua dog. Den blev aldrig helt förverkligad. Israeliterna tyckte att de hade gjort tillräckligt bra ifrån sig, och lydde inte Guds befallning om att driva ut de andra nationerna. Men delvis lydnad är lika med olydnad.

Israeliterna skulle under flera århundraden få sona sitt beslut att inte fullfölja Guds plan. Domarboken återupprepar ett hemskt kretslopp: Israel blev gång på gång övermannat av fientliga nationer, och deras lojala tro på Gud blev nästan utplånad. Saker blev bättre vid tiden för kung David och hans son, Salomo, men när Salomo väl var borta löstes Israel upp genom inbördeskrig och avgudadyrkan.

Erövringens ära överskuggades av episkt misslyckande. Nederlag rycktes från segerns käftar. Guds kungarikes styre – hans plan att återställa Eden – raserades totalt. Den övernaturliga världsbilden som kom från Babel, med icke troende nationer under onda gudars styre, förblev intakt. Israel var besegrat och utspritt, och hennes förlovade land började styras av andra gudar och deras folk. Samma världsbild genomsyrar Nya testamentet också. Paulus använder uttryck som tronfurstar, herradömen, härskare, och makter för att beskriva mörkrets makter. I antiken syftade alla de uttrycken på geografiskt styre.

Orsaken till israeliternas misslyckande var olydnad och trolöshet från deras sida. Människor är svaga. Vi kan undra varför Gud gör sig besvär med oss. Men om vi ser tillbaka på Eden vet vi varför. Gud hade förbundit sig till mänskligheten. Vi är hans avbildare, och hans jordiska familj. Hans ursprungliga plan att styra över jorden inkluderade oss. Om Gud hade kastat bort mänskligt deltagande i hans styre på jorden hade han signalerat att han är oförmögen att få det att funka, eller att det var en dålig idé från början. Gud är inte oförmögen att uppnå sina egna mål. Och som jag nämnde i ett tidigare kapitel gör han inga misstag.

Det var dags för ett nytt förhållningssätt till det gamla problemet med synd och misslyckande. Man kunde inte lita på att mänskligheten skulle återuppliva Eden. Bara Gud själv kunde göra det som behövde göras. Bara Gud kunde fullgöra plikterna i sina egna förbund. Men mänskligheten skulle inte skjutas åt sidan. Istället måste *Gud bli människa*. Gud måste själv uppfylla lagen och förbunden, och sedan själv ta på sig straffet för alla mänskliga misslyckanden. Men för att lyckas med den otänkbara lösningen måste den hållas hemlig för alla, inklusive de intelligenta övernaturliga varelser som var fientliga mot hans avsikter. Det skulle inte bli lätt.

KAPITEL TIO

Gömt mitt framför näsan

Ända sedan syndafallet hade Gud försökt återuppliva sitt ursprungliga mål med Eden: att leva på jorden med både sin gudomliga och sin mänskliga familj. Gud hade sagt till Adam och Eva att vara fruktsamma och föröka sig, och därigenom sprida Guds goda styre över resten av planeten. Gud ville att hela jorden skulle bli en plats där himlen och jorden möttes, där mänskligheten kunde njuta av det gudomliga, och där de gudomliga kunde njuta av jorden och mänskligheten. Vi vet ju hur *det* gick.

En historia av misslyckanden

Mänskligheten syndade och blev förvisade från Guds närvaro. Eden stängdes ned. Den gudomliga fienden, ormen, blev bannlyst – nedkastad eller nedhuggen – från Guds närvaro till jorden, stället där döden regerar, där livet inte varar för evigt. Han blev de dödas herre, och kunde därför göra anspråk på varenda människa som någonsin skulle leva – för att de syndar, och syndens lön är döden (Rom 6:23).

Efter syndafloden hade Gud upprepat målet med Eden för Noa och hans familj: var fruktsamma och föröka er. Det var en nystart. Istället gjorde mänskligheten uppror. Istället för att lyda Gud och sprida Guds kunskap och styre överallt skulle de bygga ett torn där Gud kunde komma till dem.

Ännu ett misslyckande. Gud gick inte med på det. Han förbistrade nationernas språk och lämnade över nationerna till sin gudaförsamling för att de skulle regera över dem. Sedan beslutade han att börja om med en ny mänsklig familj – genom Abraham och Sara. Han skulle återkomma till de andra nationerna – genom Abrahams ättlingar – när hans kungarike väl hade återupplivats (1 Mos 12:3).

Detta blev också ett misslyckande. Och det blev även nästa försök, att föra Israel ut ur Egypten, sedan till Sinai, och slutligen till det förlovade landet. Israel misslyckades. Så småningom födde Gud upp David, och sedan Salomo. Men efter att Salomo dog följde Israel andra gudar, och israeliterna gav sig på varann. Gud blev tvungen att landsförvisa dem från det förlovade landet.

Mänsklighetens historia, utan Guds närvaro, är en historia av misslyckanden. Det beror på att mänskligheten är vilse sedan syndafallet. Alla människor är ofullkomliga och fjärrade från Gud. Ingen mänsklig ledare kunde få förtroendet att starta upp och bibehålla Guds kungarike. De kunde inte vara lojala mot endast Gud. De skulle gå sin egen väg. Människor skulle synda, misslyckas, och ansluta sig till de dödas herre, Guds stora fiende. Men Guds vision att dela välsignelsen av att vara förvaltare för ett nytt Eden kunde inte förverkligas utan människor. Och det enda sättet människor någonsin skulle kunna hålla sin del av Guds plan på, vore att de gjordes nya igen. Syndafallets förbannelse måste brytas.

Och Gud hade en plan för det.

Lösningen – och ett problem

Gud behövde en människa som var mer än människa – någon som kunde motstå frestelser, som alltid skulle lyda, som var lämplig att vara kung, som kunde vända dödens förbannelse genom att dö och sedan uppstå igen av egen kraft. Allt det kunde bara hända på ett sätt: Gud själv skulle bli människa. Gud skulle förverkliga sin egen plan, *som människa*, för hela mänskligheten, och

återställa Eden. Endast när människor blev förlåtna och gjorda gudomliga som Jesus genom uppståndelsens kraft (1 Joh 3:1–3) kunde Eden bli verklighet.

Men det fanns ett problem. Om planen hade blivit avslöjad – att mannen som var Gud kom hit för att dö och uppstå igen, för att säkerställa att Guds ursprungliga vision skulle återställas – hade mörkrets makter inte gått på det.

Det var precis det Paulus sa i ett brev till den korintiska kyrkan:

Nej, vi förkunnar Guds hemliga och fördolda vishet, som Gud från evighet har bestämt ska bli till härlighet för oss. Den visheten har ingen av den här världens härskare känt. Hade de känt den, skulle de inte ha korsfäst härlighetens Herre. (1 Kor 2:7–8)

Vilka pratar Paulus om? Ordet *härskare* kan syfta på mänskliga auktoriteter – såsom Pontius Pilatus och de judiska ledarna – men Paulus syftar även på gudomliga, demoniska makter (Ef 2:2). Guds fiender, mänskliga *och* gudomliga, måste hållas ovetande. Allting hängde på gudsmänniskans död och uppståndelse.

Men hur håller man något sådant hemligt?

Den kryptiske Messias

Gudsmänniskan som Edens återställelse hängde på var, givetvis, Messias – Jesus från Nasaret. Men blev du förvånad över att jag påstod att den messianska planen var hemlig? Kan vi inte bara läsa Gamla testamentet och se hela planen? Nej, det kan vi inte.

Tro det eller ej, det finns ingen vers i Gamla testamentet som använder ordet *Messias* om en man som egentligen var Gud och som skulle dö för mänsklighetens synder. Inte ens Jesaja 53:11 med sitt porträtt av en "lidande tjänare". Ordet *Messias* förekommer aldrig i det kapitlet, och i resten av Jesaja syftar "tjänaren" på nationen Israel, inte en individuell frälsare (Jes 41:8; 44:1–2, 21; 45:4; 48:20; 49:3). Och ordet *Messias*, som betyder "smord", syftar nästan alltid på David eller någon av hans ättlingar som regerade efter honom.

Beviset för det jag säger – att porträttet av en gudomlig Messias som skulle dö och uppstå är svårt att finna i Gamla testamentet – är faktiskt tydligt i Nya testamentet.

Tänk på vad Jesus fick för respons av lärjungarna när han berättade för dem att han skulle till Jerusalem för att dö. Tillkännagivandet förbryllade och bekymrade dem (Matt 17:22–23; Mark 9:30–32). De svarade inte: "Ja just det, vi har läst det i Skrifterna". Petrus försökte t o m tillrättavisa Jesus för att han sa så (Matt 16:21–23).

Lärjungarna hade ingen aning om Guds nya plan. De tänkte bara på Jesus som Davids son och en rättmätig arvinge till hans tron, någon som utförde mirakel precis som Gamla testamentets profeter gjorde.

Till och med *efter* uppståndelsen var lärjungarna tvungna att få sina sinnen öppnade på ett *övernaturligt* sätt för att kunna se en lidande Messias. Efter att Jesus hade uppstått från de döda visade han sig för dem och sa:

"Detta är vad jag sade till er medan jag ännu var hos er: Allt måste uppfyllas som är skrivet om mig i Mose lag, profeterna och psalmerna." Sedan öppnade han deras sinnen så att de förstod Skrifterna. (Luk 24:44–45)

Guds "nya plan" – att han skulle dö och sedan uppstå från de döda för att vända på syndafallets förbannelse – är inte alls uppenbar i Gamla testamentet. Istället är ledtrådarna

utspridda på många ställen i Gamla testamentet. Aldrig avslöjas allt på ett och samma ställe. Den messianska profilen blir bara tydlig i efterhand – och till och med då bara för någon som redan vet vad man ska leta efter och förvänta sig.

Intelligenta övernaturliga onda varelser visste förstås att Davids son hade anlämt, som förutsagt (Matt 8:28–29; Luk 4:31–35). Såpass mycket kunde de greppa från Gamla testamentet. Men inget som demonerna säger ger intrycket att de förstod att Jesus hade kommit till jorden för att dö och uppstå igen, och därmed vända förbannelsen.

Som Paulus sa, hade de och Satan förstått det så hade de aldrig påverkat folk som Judas till att förråda Jesus för de som ville se honom död. Djävulen och de som står på hans sida är många saker, men de är inte idioter. De blev *lurade* till att döda Jesus, precis som Gud hade planerat. De satte igång händelseförloppet som skulle leda till slutet för dem. Det var gudomlig vilseledning.

Delarna av profilen

I efterhand kan vi se delarna av den messianska profilen med större klarhet än vad lärjungarna kunde. Trots att det inte finns någon vers som beskriver en gudomlig messiansk ättling till David som dör och uppstår för att vända förbannelsen, så löper de trådarna genom hela Gamla testamentet. Har man redan sett hur planen förlöpte kan man hitta en tråd och börja följa mönster.

Ställ till exempel frågan: "Vem är Guds son?". Svaret är inte "Jesus" i Gamla testamentet. Adam var Guds son – han var den första människan. Israel kallas Guds son (2 Mos 4:23; Hos 11:1). Israels kung kallas Guds son (Ps 2:7). I Nya testamentet är Jesus "den siste Adam" och "Guds Son" (Rom 1:4; 1 Kor 15:45; 2 Kor 1:19; Heb 4:14).

Vi skulle kunna fråga: "Vem är Guds tjänare?". Adam tjänade Gud (1 Mos 2:15). Israel kallades Guds tjänare (Jes 41:8; 44:1–2, 21; 45:4; 48:20; 49:3). David och andra israeliska kungar i hans släktled kallades Guds tjänare (2 Sam 3:18; Ps 89:4; 1 Kung 3:7; 2 Krön 32:16). Jesus var också tjänaren (Apg 3:13; 4:30; Fil 2:1–8).

Led dessa Guds söner och Guds tjänare? Slutade någonsin deras jordiska existens? Förnyades den existensen? Har de en framtid i ett nytt Eden? Svaret på samtliga dessa frågor är ja. Adam, Israel, och kungarna i Davids ätt blev alla förvisade från Guds närvaro – den plats på jorden där han bodde (Eden respektive det förlovade landet). Ändå kommer de att bli försonade med Gud i ett nytt Eden för att leva med honom och den uppståndne Jesus.

Poängen är att alla dessa figurer pekar mot Jesus på något sätt, och *han fullbordar mönstren*. Han är den sammansatta bilden som blir synlig när man har upptäckt alla bitarna och satt dem på sina rätta ställen. Allting fanns mitt framför näsan, men gick bara att upptäcka i efterhand.

Varför detta är betydelsefullt

Intelligent ondska – Satan, demoner, de lägre gudarna som regerar över nationerna – vet inte allt. De har inte Guds medvetande, och kan inte heller genomtränga det. Vi förutsätter ofta att eftersom de är övernaturliga så är de allvetande. Det är inte sant. Det finns bara *en* allvetande varelse – Gud. Och han råkar vara på vår sida.

På grund av syndafallet hade Satan rättmätig jurisdiktion över oss alla. Vad menar jag? På grund av Adams synd "nådde döden alla" (Rom 5:12). Ormen fick en förbannelse över sig, och kastades ner för att regera i dödsriket – undervärlden, eller det vi kallar helvetet. På grund av syndafallet är alla destinerade att dö och hamna i dödsriket – där Djävulen regerar.

Allt det där förändrades när Jesus kom *första gången* och fullbordade Guds frälsningsplan genom att dö på korset och uppstå från de döda. Första steget mot att återställa Eden var att tillhandahålla ett sätt för människor att undfly dödens förbannelse. Alla som är troende, som har blivit gjorda till medlemmar av Guds familj och kungarike, hålls inte längre gisslan av dödens förbannelse och av de dödas herre. Det var därför Jesus, när han påbörjade sitt uppdrag att återuppliva kungariket (Luk 10:1–9), sa: "Jag såg Satan falla ner från himlen som en blixn." (Luk 10:18). Jesus visste att hans död och uppståndelse skulle betala syndarens skuld, och göra så att Satan inte längre kunde göra anspråk på våra själar. Kungariket var början till slutet för de dödas herre.

Återigen, vi måste minnas vilka vi är – och varifrån vår identitet kommer. De troende, som kollektivt utgör kyrkan, kallas *Kristi kropp*. Och Jesus kropp uppstod. Vi kommer att uppstå för att han har uppstått (1 Kor 15:20–23). Han är den förstfödde från de döda. Vi är "en församling av förstfödda som har sina namn skrivna i himlen" (Heb 12:22–24). Som Johannes sa: "Men åt alla som tog emot honom gav han rätten att bli Guds barn, åt dem som tror på hans namn." (Joh 1:12). Satan kan inte göra anspråk på Guds barn, för de kommer att uppstå från döden. Det finns ingen anledning att leta i dödsriket efter de levande.

Gud ville inte avslöja sin hand för någon – varken för människor eller för gudar, lojala eller fientliga. Detaljerna kring hur Messias skulle åstadkomma Guds syften måste döljas. Men Gud *skulle* låta dem få veta, på ett omisskännligt sätt, att när Messias uppenbarade sig skulle han vara Gud i mänsklig gestalt, och återställelsen av Edens kungarike var det slutliga målet. Som vi kommer att se i de kommande två kapitlen var det precis tillräcklig information för att framkalla tro i folks hjärtan, och för att lura mörkrets makter att sätta sin egen undergång i rörelse.

KAPITEL ELVA

Övernaturlig intention

I förra kapitlet såg vi hur Gamla testamentet presenterar Messias genom att gömma honom mitt framför näsan. Nyckeln till Guds plan att återställa Eden och återlösa mänskligheten var att Messias, Jesus, skulle dö på korset och sedan uppstå från de döda.

Endast genom att bli människa kunde Gud försäkra sig om att en mänsklig kung från Davids ätt skulle regera över hans folk utan att synda eller gå vilse andligen. Endast om den kungen dog i sitt folks ställe och uppstod från de döda kunde Gud rätteligen döma synd och ge frälsning på samma gång. Endast genom Messias död och uppståndelse kunde fallna människor fortfarande få en plats i Guds familj, och regera i Edens förnyade kungarike, som planen var från början.

Men tänk på allting som det krävde: Jesus måste på något sätt se till att de övernaturliga mörka makterna påverkade människor till att döda honom – utan att förstå vad de egentligen gjorde. Som Paulus sa till korintierna (1 Kor 2:6–8), om de hade vetat vad resultatet skulle bli hade de aldrig korsfäst Herren.

Jesu liv och gärning kan verka vettigare när man ser det mot den bakgrunden. Det är till exempel lätt hänt att läsarna av Nya testamentet får intrycket att Jesu tjänst som ledde fram till korset var ganska slumpmässig. Evangelierna presenterar ju faktiskt inte alltid samma händelser – Jesu födelse hittar man till exempel bara två av dem (Matteus och Lukas), och bara ett nämner de vise männen (Matt 2). Ibland kommer scener i lite olika ordning i olika evangelier. Men de av Jesu gärningar i evangelierna som leder fram till korsfästelsen – att hela de sjuka, att predika om Guds kungarike, att förlåta syndare, att konfrontera hyckleri – var mer än slumpmässiga gärningar från en kringresande vis man som ibland gjorde mirakulösa saker. Det pågår mer saker i evangelieberättelserna än vad man ser vid första anblicken. Det finns en viktig underliggande innebörd i det Jesus gjorde.

Ondskan överlistas

Händelsen som markerade början av Jesus offentliga tjänst var hans dop. Det var då Gud offentligt identifierade Jesus som sin Son (Mark 1:11), och då Johannes döparen identifierade honom som den "som tar bort världens synd" (Joh 1:29). När vi läser de orden från Johannes tänker vi genast på korsfästelsen. Men Johannes lärjungar tänkte inte på det. Ärligt talat så gjorde ingen det. När Jesus, nära slutet av sin tjänst – mer än tre år efter hans dop – började prata om sin död avvisade hans egna lärjungar idén (Matt 17:22–23; Mark 9:30–32). Det sista de förväntade sig att höra från sin Herre var att han skulle dö snart. Det var galet snack. De förstod inte att Jesus död på korset hade varit planerat från början. Varför gjorde de inte det? Därför att, som vi diskuterade i förra kapitlet, planen presenterades inte klart och tydligt i Gamla testamentet.

Efter Jesus hade döpts fördes han ut i öknen av Anden för att konfrontera Satan (Matt 4:1; Mark 1:12; Luk 4:1–13). Att Djävulen kom för att fresta Jesus säger oss att Satan visste vem Jesus var – han var Messias på ett uppdrag att återinstallera Guds styre över sitt hem på jorden. Den "smorde" (Messias) skulle trots allt vara en kung av Davids ätt. Satan, "denna världens furste" (Joh 12:31), förstod att Jesus skulle ställa in siktet på Satans områden – nationerna som Gud hade kastat bort vid Babels torn innan han skapade Israel (5 Mos 4:19–20; 32:8–9).

De flesta av oss kommer ihåg scenen mellan Jesus och Satan. Satan frestade Jesus tre gånger (Matt 4:3–11). Satans tredje strategi för att få Jesus att göra våld på sin relation till Gud var

att erbjuda Guds Son världens nationer (Matt 4:8–9), precis det han förmodade att Jesus hade kommit för att återta:

Sedan tog djävulen med honom upp på ett mycket högt berg och visade honom världens alla riken och deras härlighet, och han sade till honom: "Allt detta ska jag ge dig, om du faller ner och tillber mig." (Matt 4:8–9)

Satan föreslog en smart ändring av Guds plan. Den skulle producera fram det resultat som Gud ville ha – att återfå nationerna som han hade gjort arvslösa. Uppdraget slutfört. Det enda Jesus hade behövt göra var att tillbe Satan istället för Gud.

Satans erbjudande avslöjar att han inte hade insett ännu att Guds plan *krävde* Jesus död. Jesus tipsade inte honom om det heller. Han förklarade inte varför han avböjde. Han sa bara till Satan att sticka därifrån. Gud skulle ta tillbaka det som var hans, när och hur han ville. Jesus uppdrag handlade inte bara om att styra över alla nationerna. Det handlade om att återuppbygga en familj. För att kunna inkludera folk från alla nationer i den familjen, inte bara Israel, så måste synder gottgöras. Som han ursprungligen hade planerat så skulle Guds styre involvera hans barn. Korset var nödvändigt för att återlösa mänskligheten, och därför också nödvändigt för att få Guds plan på plats. Jesus tänkte inte låta sig luras – men Djävulen skulle bli lurad, när det var dags för det.

En försmak av Eden

Omedelbart efter frestelsen i öknen gjorde Jesus två saker: kallade sina första lärjungar (Petrus, Andreas, Jakob, och Johannes) och helade en man som var besatt av demoner (Mark 1:16–28; Luk 4:31–5:11). Både kallandet av lärjungar och helandet fortsatte, och bildade början av ett mönster. Allt eftersom han kallade fler lärjungar gav han dem makt att fördriva demoner, och att hela folk från varje sjukdom, handikapp, och tillstånd (Luk 9:1–5).

Inledningsvis kallade Jesus tolv lärjungar. Antalet är ingen tillfällighet. Det motsvarar Israels tolv stammar. Jesus inledde planen för kungariket med Israel i tankarna. De är trots allt Guds arvedel, utvalda framför alla de andra nationerna (5 Mos 32:8–9). Senare skulle Paulus betrakta spridandet av evangeliet på samma sätt – börja med judarna, och gå sedan till hedningarna (Rom 1:16–17).

Jesus nöjde sig inte med de tolv. I Lukasevangeliet 10 gav han ytterligare sjuttio personer uppdraget att hela människor och att driva ut demoner (Luk 10:1, 9, 17). Det antalet var inte heller någon tillfällighet. Det är antalet nationer som räknas upp i Första Moseboken 10 – nationerna som Gud kastade bort vid Babels torn-händelsen, och placerade under lägre gudars styre (5 Mos 4:19–20; 32:8–9). I vissa översättningar står det *sjuttiotvå* istället för sjuttio i dessa verser. Det beror på att vissa gamla handskrifter av Gamla testamentet lägger fram nationernas namn i Första Moseboken 10 på ett sätt som gör att antalet blir sjuttiotvå. Hur som helst är poängen densamma – utsändandet av dessa människor stämmer överens med antalet nationer i Första Moseboken 10. Precis som att kallandet av de tolv var ett tecken på att kungariket hade kommit till Israel, så signalerade sändandet av de sjuttio att kungariket skulle ta tillbaka nationerna.

När de sjuttio återvänder (Luk 10:17) är Jesus respons träffande: "Jag såg Satan falla ner från himlen som en blix" (Luk 10:18). Meddelandet är dramatiskt: den stora omvälvningen var på gång. Satan skulle inte längre kunna göra anspråk på mänskligheten när folk väl hörde till Jesus. Han kunde inte längre "anklaga bröder" inför Gud (Upp 12:10). Han var en åklagare utan bevismaterial.

Kom och ta mig

Efter att under tre år ha predikat om Guds kommande kungarike, visat folk Guds kärlek, och demonstrerat hur livet skulle se ut i en värld som Eden, började Jesus förbereda sig för slutet – för sitt riktiga syfte.

Strax före det som skulle bli hans sista resa till Jerusalem tog Jesus lärjungarna längst norrut i Israel. Han behövde provocera fram korsfästelsen. Han kunde inte ha valt ett bättre ställe att kasta handsken framför de övernaturliga makterna.

Jesus tog lärjungarna till en plats som kallades Caesarea philippi. Men det var dess romerska namn. På Gamla testamentets tid kallades området Bashan. Vi har pratat om det förut, i kapitel nio. Bashan ansågs vara porten till dödsriket – helvetets portar. Caesarea philippi ligger vid foten av berget Hermon, platsen där, i judiskt tänkande, Guds söner kom till jorden i upproret som beskrivs i Första Moseboken 6:1–4. Kort sagt, på Gamla testamentets tid var Bashan och Hermon centrum för de onda kosmiska makterna.

Det var på denna plats som Jesus ställde sin välkända fråga: "Vem säger ni att jag är?" (Matt 16:15). Petrus svarade: "Du är Messias, den levande Gudens Son" (v.16). Jesus berömde honom och tillade:

Salig är du, Simon, Jonas son, för det är inte kött och blod som har uppenbarat det för dig, utan min Far i himlen. Och jag säger dig: Du är Petrus, och på denna klippa ska jag bygga min församling, och helvetets portar ska inte få makt över den. (v. 17–18)

Identifieringen av "klippan" som Jesus nämnde har debatterats i århundraden. Nyckeln till att förstå uttrycket är områdets geografi. Caesarea philippi ligger längst norrut i Bashan. På Gamla testamentets tid trodde man att detta område innehöll portar till dödsriket. Caesarea philippi ligger vid en bergsfot. "Klippan" är det berget. "Helvetets portar" markerar själva stället där Jesus och hans lärjungar stod.

Jesus utmanade mörkets makter. Vid syndafallet förlorade mänskligheten evigt liv med Gud, och fick istället ett öde av död och evig separation från Gud. De dödas herre – ormen, känd som Satan och Djävulen – kunde göra anspråk på mänskligheten. Varje människa skulle göra honom sällskap i dödsriket. Men Gud hade andra idéer. Den hemliga planen att sända Jesus för att ta emot straffet för mänsklighetens synd skulle bli ett frontalangrepp mot helvetets portar. De dödas herre och hans styrkor skulle inte kunna stå emot Guds kungarike. I den där passagen i Matteusevangeliet 16 går Jesus i princip till Djävulens entrédörr och utmanar hans anspråk. Jesus ville provocera Satan. Varför? För det var dags för Jesus att sätta Guds hemliga plan i verket genom sin död.

Som om den verbala utmaningen inte var tillräcklig tog Jesus det hela ett steg längre. Matteus, Markus, och Lukas är alla överens om att nästa händelse i Jesu tjänst var "Kristi förklaring". Markusevangeliet 9:2–8 lyder:

Sex dagar därefter tog han med sig Petrus, Jakob och Johannes och förde dem upp på ett högt berg där de var ensamma. Och han förvandlades inför deras ögon. Hans kläder blev skinande vita, så vita som ingen tygberedare på jorden kan bleka några kläder. Och Mose och Elia visade sig för dem och samtalade med Jesus. Då sade Petrus till Jesus: "Rabbi, det är gott för oss att vara här. Vi kan göra tre hyddor: en åt dig, en åt Mose och en åt Elia." Han visste inte vad han skulle säga, så skräckslagna var de. Då kom ett moln och sänkte sig över dem, och ur molnet hördes en röst: "Han är min älskade Son. Lyssna till honom!" Och plötsligt, när de såg sig omkring, såg de inte längre någon där utom Jesus.

Kristi förklaring äger rum på berget Hermon. Jesus valde exakt denna plats att visa Petrus, Jakob, och Johannes exakt vem han var – Guds ära förkroppsligad. Han sände ett meddelande till

Satan och mörkrets makter: *Jag har kommit till jorden för att återta det som är mitt. Guds kungarike är nära. Med andra ord: "Jag är här – gör någonting åt det om ni kan."*

Det är ingen tillfällighet att omedelbart efter Kristi förklaring vände han sig mot Jerusalem och började berätta för sina lärjungar att han skulle dö där. De ville inte höra det. Men Jesus hade lockat Satan och resten av de onda makterna att börja agera. Det skulle bli en känsla av nödvändighet att göra sig av med honom. Och det var precis det Jesus ville. Hans död var nyckeln till allt.

Varför detta är betydelsefullt

Jesu tjänst var avsiktlig. Han hade en klar bild av sin roll i att återuppliva Guds kungarike på jorden så att det skulle utvecklas tills dagen då han skulle återvända, en dag som skulle inleda ett globalt Eden.

Våra liv är inte så centrala som hans, men var och en av oss spelar en viktig roll, precis som lärjungarna gjorde. Vi måste leva som om vi tror det. Troende som tas in i Guds familj är inte där för att iaktta, utan för att delta (Kol 1:13).

Jesus avsikter var bland annat att visa folk hur Eden hade varit, och hur livet med Gud skulle bli. I Guds familj och under Guds styre kommer det inte att finnas sjukdomar och fysisk ofullkomlighet. Det kommer inte heller finnas några fientliga makter. Guds slutliga kungarike är större än en trädgård, och större än Israel. Kungariket kommer att vara globalt. Det kommer att innefatta alla nationer. Och det kommer att vara allt det som Eden var – himlen på jorden.

Vår uppgift är att ta efter Jesus. Vi kan, som han, bry oss om både kropp och själ hos andra avbildare, föra dem till tro på Kungen och stärka deras beslut att vara lojala mot honom. Det krävs inte nödvändigtvis övernaturliga krafter för att "förbinda de som har förkrossade hjärtan" och "utropa frihet för de fångna" i Messias fotspår (Jes 61:1), men dessa handlingar har en övernaturlig kärna. De kräver motstånd mot mörkret, och strategisk vision. Alla goda gärningar kommer att användas av Anden för att leda någons hjärta. Ingen presentation av evangeliet kommer att vara fruktlös. Jesus godhet var förenlig med hans budskap. Inget av det förminskade det andra. Detta är ett mönster som vilken troende som helst kan ta efter – och det är yrkesbeskrivningen för kungarikets vision.

Slutligen påminns vi ännu en gång om att intelligent ondska inte bara har begränsningar, men den är *sårbar* för kungarikets visioner och handlingar. Jesus sitter redan "på Guds högra sida sedan änglar, furstar och makter blivit underställda honom." (1 Pet 3:22). Vi är "redan men inte än" hans medregenter (Kol 3:1; 2 Tim 2:12; Upp 2:26; 3:21). Helvetets portar kommer inte att kunna stå emot Kyrkans utveckling och fullständigande som Guds kungarike på jorden. Det är vårt beslut om vi vill delta i den stora omvälvningen eller ej.

KAPITEL TOLV

Molnryttaren

Jag avslutade förra kapitlet med att notera att Jesus började prata om sin död omedelbart efter att han hade lagt ut ett lockbete för mörkrets makter vid helvetets portar och berget Hermon. Utmaningen satte igång ett händelseförlopp som skulle leda till Herrens rättegång, och hans död på korset. Kristna har läst om Jesus rättegång många gånger. Men den har en övernaturlig bakgrund som man ofta inte lägger märke till.

För att förstå vad som slutligen orsakar dödsdomen från de judiska myndigheterna, och att Jesus blir förd till Pontius Pilatus för att han ska verkställa den, måste vi gå tillbaks till Daniels bok i Gamla testamentet – till ett möte som Gud håller med sin himmelska härskara, hans gudaförsamling.

Den Gamle av dagar och hans församling

Daniel 7 börjar med en märklig vision. Daniel ser fyra stora djur stiga upp ur havet (Dan 7:1–8). De är alla underliga, men det fjärde djuret är värst. Både föremål och levande saker representerar alltid någonting i drömmarna som tolkas i Gamla testamentet, och i den här drömmen är de fyra djuren i Daniels vision fyra imperier. Vi vet det därför att hans vision går i linje med den röda tråden i Nebukadnessars dröm i Daniel 2, som handlade om Babylon och tre andra efterföljande imperier. Vårt fokus är dock på vad Daniel beskriver härnäst:

Medan jag såg på djuret sattes troner fram, och den Gamle av dagar satte sig ner. Hans kläder var vita som snö och håret på hans huvud var som ren ull. Hans tron var av eldslågor och dess hjul var av flammande eld. En ström av eld flödade och gick ut från honom. Tusen gånger tusen tjänade honom, och tiotusen gånger tiotusen stod inför honom. Han satte sig ner för att döma, och böcker öppnades. (Dan 7:9–10)

Vi vet att den Gamle av dagar är Israels Gud. Det är ganska enkelt att fastställa, särskilt om vi jämför beskrivningen av hans tron med Hesekiels vision av Guds tron (Hes 1). Elden, hjulen, och den mänskliga gestalten på tronen i den visionen är likadana som i Daniels.

Men lade du märke till att det finns fler än en tron? Det finns ett antal troner i Daniels vision (Dan 7:9) – tillräckligt för den gudomliga domstolen, Guds gudaförsamling (Dan 7:10).

I visionen samlas den himmelska domstolen för att besluta om odjurens (imperiernas) öde. Det beslutas att det fjärde odjuret måste dödas, och de övriga odjuret måste göras maktlösa (Dan 7:11–12). De kommer att ersättas av en annan kung och ett annat kungarike. Och det är nu saker och ting blir ännu mer intressanta.

Människosonen som kommer på molnen

Daniel fortsätter att berätta om sin vision:

I mina syner om natten fick jag sedan se någon som liknade en människoson komma på himlens moln. Han närmade sig den Evige bortom all tid och fördes fram inför honom. Åt honom gavs makt, ära och rike. Människor från alla folk, nationer och språk tillbad honom. Hans välde är evigt och ska aldrig ta slut, och hans rike ska aldrig gå under. (Dan 7:13–14 nuBibeln)

"Människoson" är ett uttryck som används ofta i Gamla testamentet. Det bör inte vara någon överraskning att det används om en människa. Överraskningen är hur denna människa beskrivs i övrigt i den här passagen. Daniel 7:13 beskriver hur en människa *kommer på himlens moln* till den Gamle av dagar [eller "den Evige bortom all tid" i nuBibeln. övers.anm.]

Varför spelar det någon roll? Därför att på alla andra ställen där den beskrivningen används i Gamla testamentet syftar den *enbart* på Gud själv (Jes 19:1; 5 Mos 33:26; Ps 68:34–35; Ps 104:1–4). Men i Daniel 7 *var Gud redan där* som den Gamle av dagar. Det är som om Daniel i sin vision ser en "Gud nummer två" som även är en människa – ungefär så som kristna tror på Gud som mer än en person.

Det är precis det som är poängen.

När Jesus stod inför Kaifas vid sin rättegång i Matteusevangeliet 26, då hans liv balanserade på en tunn tråd, trampade han på en öm tå genom att appellera till denna idé:

Överstepräster och hela Stora rådet försökte få fram ett falskt vittnesmål mot Jesus för att kunna döma honom till döden. Men de fann inget, trots att många falska vittnen trädde fram. Till sist kom det fram två män som sade: "Han har sagt: Jag kan riva ner Guds tempel och bygga upp det igen på tre dagar." Då reste sig översteprästen och frågade honom: "Svarar du inte på vad de vittnar mot dig?" Men Jesus var tyst.

Då sade översteprästen till honom: "Jag besvär dig vid den levande Guden: Säg oss om du är Messias, Guds Son." Jesus sade till honom: "Du själv har sagt det. Men jag säger er: Härefter ska ni se Människosonen sitta på Maktens högra sida och komma på himlens moln."

Då rev översteprästen sönder sina kläder och sade: "Han har hädat! Behöver vi några fler vittnen? Nu har ni hört hädelsen. Vad anser ni?" De svarade: "Han förtjänar döden!" (Matt 26:59–66).

Det verkar vara ett meningslöst svar på en tydlig fråga, att Jesus citerade Daniel 7:13 för Kaifas. *Vill du verkligen veta vem jag är, Kaifas? Lyssna noga.* Det blev en omedelbar reaktion. Kaifas förstod genast att Jesus påstod sig vara Gud nummer två i Daniel 7:13 – människan som beskrevs på ett sätt som endast Gud blev beskriven på i Gamla testamentet. Han påstod sig vara Gud i mänsklig gestalt. Det var hädelse – och en anledning att döma honom till döden.

Men Jesus visste förstås det. Han var inte intresserad av att skydda sig själv. Han visste att han var tvungen att dö för att återställa Guds kungarike, få in alla de troende i Guds familj, och återta nationerna som Gud förkastade vid Babel från de onda furstar och makter som kontrollerade dem.

Och han dog verkligen. Psaltaren 22, välkänd för hur den genom Davids ord beskriver de fysiska effekterna av korsfästelse, ger oss en glimt av osedda fasor vid korset. Den lidande psalmförfattaren jämrar sig:

Alla som ser mig hånar mig,
de grimaserar
och skakar på huvudet:
"Anförtro dig åt Herren!
Han får befria och rädda honom,
han älskar ju honom." ...
Tjurar i mängd omger mig,
Bashans oxar omringar mig.
Som rovlystna, rytande lejon
spärrar de upp sitt gap mot mig.
Jag rinner bort som vatten,

alla mina leder har skilts åt. (Ps 22:8–15)

Den otäckta delen av denna beskrivning är de vilda tjurarna från *Bashan*. Som vi noterade tidigare, på Gamla testamentets tid var Bashan centrum för demoniska gudar och för dödsriket. Området var ett centrum för dyrkan av Baal, symboliserat av tjurar och kor. "Tjurar från landet Bashan" syftar på demoner, mörkrets makter. I vår tid fångades symboliken med all sin motbjudande kuslighet av C.S. Lewis i *Häxan och Lejonet*. Ingen som har läst den boken eller sett filmen kan glömma när Aslan ödmjukt ger upp sitt liv till den vita häxans överlyckliga hord.

Och på samma sätt som Jesus hade totalt överlistat Satan hade Aslan grundlurats den vita häxan. Det som ondskan missuppfattade som ett segerögonblick visade sig vara ett oåterkalleligt nederlag.

Ni är gudar, men ni kommer att dö som människor dör

Satan förlorade sitt anspråk på Adams barns liv, och det var inte det enda han förlorade vid korset. Hans skara av rebeller, nationernas övernaturliga gudar (elohim), skulle se sina områden börja försvinna.

De övernaturliga gudarna hade blivit tilldelade de nationerna av den Högste, Israels Gud (5 Mos 4:19–20; 32:8–9). Det berättas inte om när de blev Guds fiender, men det blev de. De hade fått Guds eget folk, Israel, att sluta tillbe Gud och istället offra till dem (5 Mos 17:1–3; 29:26–27; 32:17). Psaltaren 82, psalmen vi tittade på i kapitel två för att introducera gudaförsamlingen, säger oss att dessa *elohim* missbrukade sin makt och belönade ondskan. De brydde sig inte om Guds lag och rättvisa:

Gud står i gudaförsamlingen,
bland gudarna håller han dom:
"Hur länge ska ni döma orätt
och ta de gudlösas parti?
Skipa rätt för den svage
och faderlöse,
ge den förtryckte
och fattige rättvisa!
Befria den svage och fattige,
rädda honom
från de gudlösas hand!"
De vet inget och förstår inget,
de vandrar i mörker.
Jordens alla grundvalar vacklar. (Ps 82:1–5)

Resten av psalmen säger oss att Gud hade kallat ihop gudaförsamlingen för att tala om för gudarna att deras framtid var ruggig. Deras terrorvälde skulle avslutas när Gud beslutade att återta nationerna.

"Jag har sagt att ni är gudar,
att ni alla är den Högstes söner.
Men ni kommer att dö
som människor dör
och falla som alla furstar faller."
Grip in, Gud!
Håll dom över jorden,
för alla folk är din egendom. (Ps 82:6–8)

När skulle Gud besluta att återta nationerna? Vi läste svaret tidigare i Daniel 7:14:

Åt honom gavs makt och ära och rike, och alla folk och stammar och språk ska tjäna honom. Hans välde är ett evigt välde som inte ska ta slut, och hans rike ska inte förstöras.

Meddelandet i Daniel 7:13–14 är tydligt – när Människosonen tar emot kungariket kommer det bli början till slutet för mörkrets övernaturliga makter. Jesus tog emot kungariket vid sin uppståndelse. Gud ”uppväckte honom från de döda och satte honom på sin högra sida i himlen, högt över alla härskare, makter, krafter och herradömen och alla namn som kan nämnas, inte bara i denna tidsålder utan också i den kommande” (Ef 1:20–21).

Varför detta är betydelsefullt

Innan korsfästelsen hade Satan evigt anspråk på våra själar. Alla människor dör – och hamnar i dödsriket, *hans område*. Och där hade vi blivit kvar, om det inte hade varit för Jesus offer och uppståndelse. Genom tro på det han åstadkom på korset blir vi återuppväckta med honom. Som vi såg i förra kapitlet blev Satan förvisad från Guds närvaro när kungariket började på jorden (Luk 10:18). Gud accepterade inte mer av hans anklagelser mot de troende. Han hade inte någon rätt till våra själar längre.

Varför lever vi då som om han hade det?

Man vinner inte frälsning genom moralisk perfektion. Det är en gåva man får av nåd, genom tro (Ef 2:8–9). Det betyder i sin tur att man inte kan *förlora* sin frälsning genom moralisk ofullkomlighet. Det som man överhuvudtaget inte kan vinna genom bra prestationer kan man inte heller förlora genom dåliga prestationer. Frälsning handlar om *lojal tro* – att lita på det som Jesus gjorde för att besegra Satans anspråk, och att vända sig bort från alla andra gudar och trossystemen som hör till dem.

Det är det som är budskapet om Guds kungarike, som vi har fått befallning om att berätta för nationerna (Matt 28:19–20). Om vi lyder det kommer de fientliga gudarnas områden att krympa – för varje själ och för varje ögonblick. Helvetets portar, dödsriket, motstår *inte* uppståndelsen, och *kommer inte* att motstå evangeliets framfart.

Vid tiden för Jesus korsfästelse verkade dock inget av detta verkligt för lärjungarna. Men de skulle snart bli upplysta om det på ett dramatiskt och oförglömligt sätt.

KAPITEL TRETTON

Den stora omvälvningen

Förutom berättelserna om Jesus i evangelierna – såsom berättelserna om hans födelse, död, och bergspredikan – är kanske Apostlagärningarna 2 den mest kända passagen i Nya testamentet, där den Helige ande kommer över Jesu efterföljare på pingstdagen. Det markerar uppstarten av kyrkan, och början på den globala evangelisationen i Jesu namn.

Trots att passagen är känd pågår det mycket mer i den än vad de flesta inser. Faktum är att Apostlagärningarna 2 telegraferar kampanjen för att reversera Gamla testamentets kosmiska geografi efter Babel, i vilken alla andra nationer än Israel styrdes av lägre gudar. Det som ägde rum vid pingst var en krigsplan för att infiltrera alla nationer som gjordes arvslösa av Gud vid Babel med evangeliet om Jesus – en forntida strategi för andligt krig.

Pingsten

Händelserna på pingstdagen som beskrivs i Apostlagärningarna 2 var verkligen ovanliga:

När pingstdagen kom var de alla församlade. Då hördes plötsligt från himlen ett dån som av en stormvind, och det fyllde hela huset där de satt. De såg hur tungor som av eld fördelade sig och stannade på var och en av dem. Alla fylldes av Helig Ande och började tala andra tungomål, med de ord som Anden gav dem. I Jerusalem bodde fromma judar från alla länder under himlen. När dånet ljud samlades hela skaran, och förvirringen blev stor när var och en hörde just sitt språk talas. Utom sig av förvåning sade de: "Men är de inte galileer allesammans, dessa som talar? Hur kan då var och en av oss höra sitt eget modersmål talas?" (Apg 2:1–8 Bibel 2000)

Vissa saker som tar oss till Gamla testamentets övernaturliga världsbild i denna märkliga passage är inte uppenbara i den svenska översättningen. Den "stormvind" som förknippas med Andens ankomst är en välbekant beskrivning av Guds närvaro i Gamla testamentet (2 Kung 2:1, 11; Job 38:1; 40:1). Eld förekommer också ofta i beskrivningar av Gud (Hes 1:4; Jes 6:4, 6; Dan 7:9; 2 Mos 3:2; 19:18; 20:18).

Utifrån de hänvisningarna är det tydligt att Gud var närvarande vid händelsen och låg bakom det som pågick. Hans avsikt var att starta upp sin kampanj för att ta tillbaks nationerna från de lägre gudar som han delade ut dem till (5 Mos 4:19–20; 32:8–9) men som blev hans fiender (Ps 82).

Guds redskap för att göra det var lärjungarnas ord – därav de symboliska tungorna. Gud gjorde det möjligt för Jesus judiska efterföljare att tala till resten av judarna som var samlade vid pingst – som bodde i *alla* nationer som styrdes av fientliga gudar. När de hörde evangeliet och trodde på det skulle de återvända till sina nationer och berätta för andra om Jesus.

Pingsten och Babel

Incidenten vid Babels torn var det som orsakade Guds beslut att sprida ut nationerna och låta andra gudar regera över dem (5 Mos 4:19–20; 32:8–9). Vid första anblicken verkar det inte finnas någon koppling mellan den händelsen och det som hände i Apostlagärningarna 2. Men på originalspråken finns det tydliga kopplingar mellan de två.

Två saker i Apostlagärningarna 2 sammankopplar det kapitlets händelser med Babel. För det första sägs det att tungorna av eld "fördelade sig", och för det andra sägs det att folkmassan, som bestod av judar från alla nationer, blev "förvirrade". På svenska verkar det kanske inte särskilt övertygande. Lukas skriver på grekiska, och de grekiska ord han använde här som översätts "fördelning" och "förvirring" kommer från Första Moseboken 11:7 och Femte Moseboken 32:8, som båda beskriver fördelningen av språken och nationerna vid Babel och den resulterande förvirringen.

Lukas, författaren till Apostlagärningarna, var en hedning. Han kunde endast läsa grekiska. Följaktligen använde han sig av den grekiska översättningen av Gamla testamentet som var väldigt känd då (och än idag) under namnet Septuaginta. Det var den tidiga kyrkans Gamla testamente, eftersom få personer kunde läsa hebreiska. Lukas tänkte på händelsen vid Babel när han skrev Apostlagärningarna 2.

Men varför göra den kopplingen? Tänk på vad som hände vid pingst. Anden kom som Gud så ofta hade kommit i Gamla testamentet, med stormvind och eld. Förvirringen av att ha många språk (som var ett resultat av Babel) togs bort när de brinnande tungorna möjliggjorde för lärjungarna att tala språken som talades av judarna från hela världen som hade samlats i Jerusalem för högtiden. Tretusen av dem trodde på budskapet om Jesus (Apg 2:41).

Dessa nya troende som tog emot Jesus som Messias skulle ta med det budskapet tillbaks till sina hemländer – nationerna som spreds ut vid Babel. I Första Moseboken 11 hade Gud övergett mänsklighetens nationer, och direkt efter, i Första Moseboken 12, kallade han Abraham att etablera Guds nya folk och nya nation. Han skulle nu samla ihop folk från alla de nationer han hade förkastat, och föra dem tillbaks in i sin troende familj tillsammans med troende judar som var ättlingar till Abraham. Så småningom skulle Guds kungarike sprida sig över de fiendliga gudarnas kungariken.

Det otroliga med allt det här är listan över nationer i Apostlagärningarna 2, och ordningen de presenteras i. Om man skulle kolla upp dem på en karta skulle man förflytta sig från öster, dit judarna hade blivit landsförvisade i slutet av Gamla testamentet i Babylon och Persien, och förflytta sig västerut till den avlägsnaste punkten man kände till på den tiden. De täcker samma avstånd och spännvidd som nationerna som räknas upp i Första Moseboken 10 – de som blev satta under de lägre gudarna.

Vi kämpar inte mot kött och blod

Större delen av Apostlagärningarna handlar om Paulus missionsresor. Paulus var hedningarnas apostel – personen som från början sändes av Gud för att starta kyrkor i nationerna utanför Israel. Paulus resor och livsomständigheter, såsom när romarna arresterade honom, tog honom allt längre västerut.

I hans brev i Nya testamentet pratade Paulus ofta om de andliga makter som motarbetade hans predikoarbete och evangeliets spridning. Vokabulären han använder för de onda väsen vars domäner han inkräktar på i kölvattnet efter pingsten visar att han förstod Gamla testamentets kosmiska geografi. Läger du märke till en röd tråd som går genom Paulus terminologi (tagen från Folkbibeln) för mörkrets osynliga makter?

- härskare (Ef 1:20–21; 6:12; Kol 2:15)
- makter (Ef 1:20–21; 3:10; 6:12; Kol 2:15; 1 Kor 2:6)
- herradömen (Kol 1:16)
- herrar (Ef 1:20–21; 1 Kor 8:5)
- tronfurstar (Kol 1:16)

Alla de här orden betecknar *geografiskt makthavarskap*. Faktum är att dessa termer även används om mänskliga politiska makthavare i Nya testamentet och annan grekisk litteratur. Paulus

språk handlar om områdesstyre. Det reflekterar hur Gamla testamentet framställer andevärldens förhållande till människornas värld: nationerna som blev åsidosatta av Gud styrs av andevarelser som är fientliga mot honom och hans folk.

”Jag kommer att åka till Spanien”

Apostlagärningarna slutar med att Paulus reser till Rom. Paulus var en fånge, och han åkte till Rom av två orsaker: för att vädja till Ceasar, och för att sprida evangeliet. Men Paulus visste att för att återta de fientliga gudarnas nationer måste han ta sig till änden av den värld man kände till då. På Gamla testamentets tid kallades den platsen Tarshish. På Paulus tid kallades den Spanien. Paulus var tvungen att ta sig till Spanien för att slutföra sitt uppdrag. Hans ord till romarna före han sattes i fängelse säger oss att han avsåg fullt ut att åka till Spanien – till den mest västra delen av jorden på hans tid – för att återta alla nationer för Jesus:

... när jag reser till Spanien. Jag hoppas få träffa er på genomresan och bli utrustad för resan dit, efter att först en tid ha haft glädjen att vara tillsammans med er ... När jag har slutfört detta och på ett säkert sätt överlämnat den gåvan till dem ska jag resa till Spanien och besöka er på vägen. (Rom 15:24, 28)

Paulus motiverades av insikten att Guds plan för att återställa sitt kungarike hade satts igång under hans egen livstid. Han trodde att när ”hedningarna i fullt antal har kommit in” ska ”hela Israel bli frälst” (Rom 11:25–26). Han tänkte att han skulle avsluta det som hade påbörjats vid pingst.

Varför detta är betydelsefullt

Paulus hade ett övernaturligt perspektiv på sitt eget liv. Han betraktade sig själv som ett Guds redskap. Och det var han. Men det var även alla andra nya troende som, efter pingsten, for från Jerusalem före honom för att infiltrera demoniska högborgar där de bodde.

Och det är vi också.

Om vi är Guds redskap på samma sätt som *Paulus* var ett Guds redskap, varför var han då så mycket mera inflytelserik och effektiv? En skillnad är att Paulus *förstod* vad hans liv handlade om. Han *trodde på* att makterna som styrde över jorden var verkliga – och att kraften bakom och inom honom var större.

Tror du på de sakerna? Bibeln lägger fram dem som självklara. Och det var så Paulus behandlade dem i sitt eget liv.

Paulus visste inte hur stor världen egentligen var. Han kände inte till Nordamerika, Sydamerika, Kina, Indien, Norge, Australien, Island, och många andra ställen. Men Gud gjorde det. Gud visste att uppgiften att sprida evangeliet till hela världen skulle i slutändan bli mycket större än vad Paulus kunde förstå. Gud visste att andra skulle bli tvungna att följa Paulus mål om evangeliet skulle kunna nå alla delar av jorden. Om inte vi aktivt försöker slutföra uppgiften, så gör vi inte det vi blev satta till jorden för att göra. Om vi bara vill att Gud ska komma till oss och tillgodose våra behov så är vi mera som folket vid Babel än som Jesus, de Tolv, och Paulus.

En annan innebörd av skriftställena vi har undersökt är att demoniska högborgar är en biblisk idé. Vi får inte en komplett beskrivning av demoniska zoner eller territoriegränser, eller ens en andlig hierarki för den mörka sidan. Vi får däremot veta att de osynliga makterna betraktar jorden som sitt område. Vi får veta att dessa makter motarbetar Guds kungarike, och vill inte att folk ska delta i Guds plan att sprida sitt goda styre överallt. Det innebär att vi bör *förvänta oss* motstånd som vi inte kan förklara genom logik eller empiriska bevis, och vi kan inte besegra det på

egen hand. Gud har gett oss sin Ande och sina osynliga representanter för att hjälpa oss att främja hans uppdrag (1 Kor 3:16; 6:19; Heb 1:14; 1 Joh 4:4).

Frågan vi kan ställa till oss själva är denna: Hur skulle våra liv vara om vi vaknade varje morgon med en övernaturlig syn på världen som matchade den Paulus hade? Tänk om vi varje dag skulle organisera våra liv runt kunskapen om vår status som en del av Guds familj, med uppgiften att befria våra syskon från mörkret? Tänk om vi skulle leva beslutsamt, med vetskapen om att de beslut vi fattar och de ord vi säger inte är slumpmässiga och meningslösa? Tänk om vi istället skulle tro på att osynliga intelligenser omkring oss använder våra beslut, våra handlingar, och våra ord för att påverka andra människor – på gott och ont – vare sig vi ser och känner dem eller inte? Våra jobb, våra inkomster, våra talanger, till och med våra problem har ingen betydelse när det gäller att veta vilka vi *verkligen* är, och kommer att bli, och varför vi är här. Vi kan inte se den övernaturliga världen – vi kan inte heller se den mikroskopiska världen – men vi tillhör ofrånkomligen båda två.

De tidiga troende tänkte på det här sättet. Som vi kommer att se i nästa kapitel trodde de att världen omkring dem var förslavad under mörka makter som en dag skulle ge upp. Trots att striden bokstavligen var mellan dem och den fientliga världen och dess makter skapade de den globala företeelse som vi kallar kristendom, med Gud och hans osynliga representanter vid sin sida. De trodde verkligen att den andliga konflikten var verklig och att de i slutändan inte kunde förlora. Vi är levande bevis på att de inte förlorade.

KAPITEL FJORTON

Inte av den här världen

I Jesus välkända bön i Getsemane trädgård innan han blev arresterad och förd till rättegång sa han om sina efterföljare: "De äro icke av världen, likasom icke heller jag är av världen." (Joh 17:16 Svenska 1917). De troende var definitivt *i* världen, de hade fått i uppgift av Gud att bära evangeliet till varje nation (Matt 28:19–20), men de var inte *av* världen. Denna paradox – att vara i världen men inte av den – blev de tidiga kristna medvetna om på många minnesvärda sätt.

Helig yta, helig mark, och Guds närvaro

I kapitel 8 pratade vi om konceptet helig yta. För Gamla testamentets israeliter var Gud totalt *annan*. Ytan som hans närvaro ockuperade var särskild från all annan yta. Det betydde inte att man förnekade att Gud var allestädes närvarande – på alla platser vid alla tillfällen. Det var snarare ett sätt att markera upp området där han valde att möta sitt folk. Det var ett av syftena med att ha tabernaklet och templet. Konceptet helig yta var inte bara logiken bakom många av Israels lagar och ritualer, det förstärkte också idén med kosmisk geografi – hur världen var uppdelad mellan de lägre gudarna och den Högste Guden, Israels Gud.

Begreppet helig yta förs in i Nya testamentet på ett dramatiskt sätt. Det enda vi behöver fråga är: "Var är Guds närvaro just nu?". Fast Gud är överallt bor han specifikt *inom varje troende*. Tro det eller ej, *du* är helig yta. Paulus skrev klart och tydligt att "er kropp är ett tempel för Den Helige Ande" (1 Kor 6:19).

Samma sak gäller för marken där de troende samlas som en grupp. När Paulus skrev till kyrkan i Korint sa han till dem kollektivt: "ni är Guds tempel" (1 Kor 3:16). Han sa till de troende efesierna att de var "medlemmar i Guds familj ... ett heligt tempel i Herren, och i honom blir också ni sammanbyggda till en boning åt Gud genom Anden." (Ef 2:19, 21–22).

Innebörden är häpnadsväckande. De flesta av oss känner till Jesus uttalande: "För där två eller tre är samlade i mitt namn, där är jag mitt ibland dem." (Matt 18:20). Men sett utifrån Gamla testamentets idé om helig yta betyder det uttalandet att var de troende än samlas, så helgas den andliga mark de ockuperar mitt ibland mörkrets makter.

I Gamla testamentet var Israel den plats där Yahweh slutligen valde att bo – templet i Jerusalem. Israel blev helig mark därför att det var där Guds närvaro vistades. Men den heliga marken hotades av de omkringliggande nationerna och deras fientliga gudar. På samma sätt är dagens troende i ett andligt krig. Numera är det vi som är Guds tempel, den speciella plats där Guds Ande bor, punkter av hans närvaros ljus – och vi är utspridda över en värld som är förslavad av mörkrets makter.

Överlämnad åt Satan

Detta koncept illustreras på ett bra sätt av Paulus syn på den lokala kyrkans helighet. Varje grupp av troende var helig mark, och ingen plats för obotfärdig synd.

I kapitel 8 tittade vi på hur israeliternas läger tog itu med synd för att bibehålla lägrets helighet – dess heliga yta. Vi pratade om Försoningsdagen (3 Mos 16), då nationens synder överfördes rituellt till en bock, den som var "för Asasel" (3 Mos 16:8, 10 Bibel 2000). Asasel var ett demoniskt väsen som bodde i vildmarken, trodde man. Israeliterna skickade ut bocken i

vildmarken, den bar iväg deras synder. Denna symboliska handling skickade folkets synder dit de hörde hemma – i vildmarken, platsen för andligt mörker.

Paulus låter korintierna hantera synder på samma sätt – skicka dem dit de hör hemma. I Första korintierbrevet 5 skrev Paulus till korintierna om en man som levde i sexuell omoral och behövde omvända sig. Han beordrade: "Överlämna den mannen åt Satan" (1 Kor 5:5). Motiveringen var tydlig – synd hörde inte hemma på helig mark. De troende skulle avlägsna obotfärdiga syndare från kyrkan (1 Kor 5:9–13). Att bli utvisad från kyrkan var att bli kastad in i Satans område, tillbaka ut i världen.

Paulus hoppades att resultatet för den obotfärdige mannen skulle bli "köttets fördärv för att anden ska bli frälst på Herrens dag." (1 Kor 5:5). Detta syftade inte på fysisk död, utan på slutet för de köttsliga lustar som förledde den här mannen (Gal 5:24; 1 Kor 11:31–32).

Dopet som andlig krigsföring

Petrus inställning till den här frågan var samma som Paulus – de troende ställdes mot mörkrets makter. Hans tankar om krigsföring hittar man i en av de konstigare passagerna i Nya testamentet, Första Petrusbrevet 3:14–22:

Ja, även om ni skulle få lida för det som är rätt är ni saliga. Var inte rädda för dem och låt er inte skrämmas. Herren Kristus ska ni hålla helig i era hjärtan. Var ständigt beredda att svara var och en som ber er förklara det hopp ni har. Men gör det ödmjukt, med respekt och ett rent samvete, så att de som talar illa om ert goda levnadssätt i Kristus får skämmas för sitt förtal. Det är bättre att lida för goda gärningar, om det skulle vara Guds vilja, än för onda gärningar. Så led också Kristus en gång för era synder. Rättfärdig led han i orättfärdigas ställe för att föra er till Gud. Han blev dödad till kroppen men levandegjord genom Anden. I Anden gick han sedan och förkunnade sin seger för andarna i fängelset, för dem som förr hade vägrat lyssna när Gud väntade tåligt under Noas dagar medan arken byggdes. I den blev några få, åtta själar, frälsta genom vattnet. Efter denna förebild frälser nu dopet också er. Det innebär inte att kroppen renas från smuts utan är ett rent samvetes beaktelse till Gud genom Jesu Kristi uppståndelse, han som har stigit upp till himlen och sitter på Guds högra sida sedan änglar, furstar och makter blivit underställda honom.

Jag tror säkert att du lade märke till egendomligheterna i passagen. Vad har arken, Noa, och fånglade andar med dopet att göra? Och säger den här texten att dopet frälser oss?

Det Petrus gör här liknar någonting Paulus gör i Romarbrevet 5. Paulus pratade om Jesus i den passagen, men hade även Adam i tankarna. Tänk på Jesus som, på vissa sätt, Adams motsats. Det är därför Paulus säger saker som: "Liksom de många stod som syndare genom en enda människas olydnad [Adams], så ska också de många stå som rättfärdiga genom den endes lydnad [Jesus]" (Rom 5:19). Petrus har Henok, istället för Adam, i tankarna när han skriver om Jesus i Första Petrusbrevet 3. Men för Petrus var inte Henok och Jesus varandras motsatser. Henok tjänar som en motsvarighet till det som Petrus vill påpeka om Jesus.

Du undrar kanske: "påpeka vadå?" Det finns trots allt bara ett fåtal verser om Henok i Gamla testamentet (1 Mos 5:18–24). Det enda vi får veta där är att han levde före syndafloden, och att "sedan Henok så hade vandrat med Gud fann man honom inte mer, för Gud hade hämtat honom" (1 Mos 5:24). De verserna har egentligen ingen koppling till det Petrus säger i Första Petrusbrevet 3 om Jesus.

För att förstå varför något som Henok gjorde påminde Petrus om Jesus måste vi förstå att Petrus läste om Henok i judiska böcker utanför Gamla testamentet. Närmare bestämt var Petrus bekant med en forntida judisk bok som hade mycket att säga om Henok. Den kallades Första

Henoksboken. Den boken fyllde i många detaljer om det som hände vid tiden för syndaflo den, speciellt händelsen i Första Moseboken 6:1–4 där Guds söner (Henok kallar dem väktare) skaffade barn (Nefilim-jättarna) med mänskliga kvinnor. När både Petrus och Judas skrev om änglar som syndade på Noas tid (2 Pet 2:4–5; Jud 6) syftade de på idéer i Första Henoksboken som inte tillhör Bibelns berättelse om syndaflo den. Första Mosebokens berättelse om syndaflo den säger oss till exempel aldrig att de gudomliga gudasönerna blev fängslade i det underjordiska dödsriket tills tidens slut, men det gör Första Henoksboken (1 Henok 6:1–4; 7:1–6; 10:4, 11–13).

Något som hände med dessa "andar i fängelse" i Första Henoksboken gav Petrus en insikt om Jesus. I berättelsen i Första Henoksboken har Henok en dröm där de fängslade andarna bad honom att medla mellan dem och Gud. Henok gick ju trots allt med Gud – vem skulle passa bättre till att be Gud att ge efter och frige dem? Henok gjorde så, men fick dåliga nyheter. Guds svar var ett klart och tydligt *nej*. Henok måste sedan leverera det svaret – han gick ner till de fängslade andarna. Han sa till dem att de fortfarande var under Guds dom.

Petrus använde den berättelsen som en jämförelse med Jesus. Poängen som han ville förmedla var att när Jesus dog gick han ner till dödsriket och hade ett meddelande till de fallna gudomliga varelserna där. När de såg Jesus komma till de dödas plats trodde de antagligen att deras demonkamrater hade vunnit, och att de skulle komma ut från fängelset snart. Istället sa Jesus till dem att han inte skulle vara där särskilt länge – han skulle uppstå igen. Alltihop hörde till Guds plan. De hade inte vunnit – *de var fortfarande under Guds dom, och lika fördömda som någonsin*. Det är därför denna märkliga passage slutar som den gör, med att Jesus "har stigit upp till himlen och sitter på Guds högra sida sedan änglar, furstar och makter blivit underställda honom" (1 Pet 3:22).

Varför kopplar Petrus allt detta till dopet? I Petrus tankar symboliserade dopet Jesus död och uppståndelse, komplett med ett meddelande till de demoniska makterna om hans seger. Dopet symboliserar Jesus död, begravning, och uppståndelse (Rom 6:1–11).

För Petrus motsvarar dopet allt detta därför att det är "ett rent samvetes bekännelse till Gud genom Jesu Kristi uppståndelse" (1 Pet 3:21). Det grekiska ord som har översatts "bekännelse" syftar på ett löfte man ger. Det grekiska ordet för "samvete" syftar ofta på en förmåga att skilja på rätt och fel. Men så är det inte i det här fallet. Att kunna skilja på rätt och fel har inte något specifikt samband med Jesus död, begravning, och uppståndelse. Det grekiska ordet kan även syfta på att göra ett åtagande – och ett bra sådant, inte ett dåraktigt. Det är det Petrus menar i Första Petrusbrevet 3. Dopet var i princip en ed om lojalitet, och ett budskap till de demoniska makterna (så väl som de närvarande människorna) om vems sida du var på i det andliga kriget. Fortida kristna förstod detta bättre än vi gör idag. Tidiga dopritualer inom kyrkan innehöll en avsägelse av Satan *och hans änglar* på grund av den här passagen.

Varför detta är betydelsefullt

För det första måste man förstå att de troende är helig mark, boplaten för Guds närvaro – Guds *ära* i Gamla testamentet. Lever vi som om det är så? Israeliterna och de troende på Jesu tid kände ett ständigt behov av att vara annorlunda än de otroende. Målet var inte att vara avsiktligt konstiga så att otroende skulle försöka undvika kontakt. Israel skulle vara "ett rike av präster" och "ett heligt folk" (2 Mos 19:6). Att leva på det sätt som Gud ville att hans barn skulle göra ledde till givande, produktiva, lyckliga liv. Israeliterna skulle få folk som var förslavade av fientliga gudar att vilja komma tillbaks till den sanne Guden.

När vår världsbild är i samklang med Guds plan att rädda folk från varenda nation och göra dem till en del av Guds familj, så är vi inte av den här världen. Att vara av den här världen är att vara försjunken i den här världens angelägenheter och leva utifrån det. De otroende ska kunna se på vårt sätt att tala, vårt beteende, vår etik, och vår attityd gentemot andra att vi inte är cyniska, själviska, eller ogästvänliga – att vårt fokus inte är på att komma före eller utnyttja folk. Vi bör inte

leva för att tillfredsställa oss själva. Vi ska vara antitesen till dessa saker. Med andra ord, vi ska leva som Jesus levde. Folk ville vara i hans sällskap därför att han inte var som de flesta andra.

För det andra, det vi gör i våra kyrkor bör upphöja Gud och Jesus. På Bibelns tid förstärkte ett besök i tabernaklet eller templet idén om Guds perfektion, annanhet – och kärlek till sina barn. De sakerna går hand i hand. Varför skulle en Gud som inte behöver någonting och som är överordnad allting vilja ha en mänsklig familj? Varför skulle den Guden bry sig om att skapa en ny familj efter att ha kastat bort nationerna vid Babel och överlämnat dem till andra gudar? Varför inte bara vända ryggen till? För att han älskar oss.

Guds kärlek får stor betydelse när vi tänker på att han kunde ha gjort någonting annat men inte gjorde det. När en kyrka endast pratar om Guds kärlek utan att påpeka den kärlekens ironi när den ställs emot Guds andra karaktärsdrag, så kommer de troende att ta den kärleken för givet. Det skulle till exempel låta billigt för folk som inte är medvetna om Guds helighet.

En tredje innebörd av det vi har diskuterat i det här kapitlet är att mörkrets makter vet vems sida vi är på genom vårt beteende. De är inte trögtänkta. De ser vår lojalitet mot Gud, och de ser oss agera utifrån våra beslut att följa Jesus, genom saker som dop och motvilja mot att synda. Men de ser oss även när vi betar oss illojalt mot Gud, och de förstår vilken sårbarhet det skapar i våra liv. Antingen vi tror det eller ej blir vi bevakade – *av båda sidorna* i det andliga kriget.

Dessa sanningar är lättare att förstå än att leva ut. Trots att vi är återlösta så är vi fallna. För att leva efter dessa sanningar måste våra sinnen och hjärtan vara inställda på varför vi är här, och lever som främlingar i vår egen värld. Precis som Jesus är vi inte av den här världen – vi är i den, men inte av den (Joh 8:23; 1 Joh 4:4). Den kontrasten, och vår status, kommer att bli ännu tydligare när vi väl får grepp om vad det egentligen betyder att vara Guds barn.

KAPITEL FEMTON

Delaktiga av gudomlig natur

Vet du vem du är?

Jag ställde frågan tidigare, men det är dags att väcka den igen. Ja, vi är i världen men inte av den. Det är sant att vi har blivit frälsta av nåd genom tro på det Jesus gjorde på korset (Ef 2:8–9). Men det är bara början av att förstå vad Gud har sysslat med.

Guds ursprungliga avsikt med Eden var att sammanfoga sin mänskliga familj med sin gudomliga, de himmelska gudasönerna som var här före skapelsen (Job 38:6–7). Han övergav inte den planen efter syndafallet. Du kristna människa, du kommer att göras gudomlig, som en av Guds *elohim*, som Jesus själv (1 Joh 3:1–3).

Teologer sätter många rubriker på den idén. Den vanligaste är *glorifiering*. Petrus kallade det att bli "delaktiga av gudomlig natur" (2 Pet 1:4 Bibel 2000). Johannes uttrycker det så här: "Se vilken kärlek Fadern har skänkt oss: att vi får kallas Guds barn! Och det är vi också." (1 Joh 3:1). I det här kapitlet kommer vi att ta en titt på hur Bibeln förmedlar det budskapet.

Guds söner, Abrahams avkomma

När Gud lämnade över världens nationer till lägre gudar vid Babel visste han att han skulle börja om med en ny mänsklig familj som var hans egen. Gud kallade Abraham (1 Mos 12:1–8) direkt efter Babel (1 Mos 11:1–9). Genom Abraham och hans fru Sara skulle Gud återgå till sin ursprungliga plan om Eden.

Guds folk, Abrahams barn, israeliterna, misslyckades slutligen med att återställa Guds goda styre på jorden. Men ett av dessa barn *skulle* lyckas. Gud skulle bli människa i Jesus, en ättling till David, Abraham, och Adam. Och det var genom Jesus som Guds löfte uppfylldes, att en dag välsigna nationerna som han hade straffat vid Babel. Paulus skrev om det på många ställen. Här är två:

Ni har ju hört om det uppdrag som Gud i sin nåd gav mig med tanke på er, hur jag genom en uppenbarelse fick lära känna den hemlighet som jag redan i korthet har beskrivit. När ni läser detta kan ni förstå min insikt i Kristi hemlighet ... att hedningarna har samma arv som vi, tillhör samma kropp och har del i samma löfte i Kristus Jesus genom evangeliet. (Ef 3:2–6)

Alla är ni Guds barn genom tron på Kristus Jesus ... Här är inte jude eller grek, slav eller fri, man och kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus. Och om ni tillhör Kristus är ni avkomlingar till Abraham, arvingar efter löftet. (Gal 3:26–29)

Som jag har förklarat i tidigare kapitel: Genom hela Gamla testamentet bodde folk som inte var israeliter i områden som hade hamnat under lägre gudars välde, Gud hade tilldelat dem dessa nationer vid Babel. Vid Babel tappade alla andra nationer än Israel sin relation till den sanne Guden. Israel och endast Israel var Guds "arvedel" (5 Mos 32:9) av mänskligheten. Israeliter använde många olika termer för folket i de nationer som gjorts arvslösa. Det fanns geografiska eller etniska benämningar (t ex egyptier, moabiter, eller amalekiter), men på Nya testamentets tid var den övergripande benämningen *hedningar*. Om du inte är en jude är du en hedning.

Nya testamentets berättelse är att en ättling till Abraham – Jesus – dog och uppstod för att återlösa inte bara Abrahams etniska ättlingar (israeliter/judar), utan även alla människor i de

nationer som tidigare hade gjorts arvlösa av den sanne Guden. I de verser som citeras ovan kallar Paulus inkluderingen av hedningar i Guds familj ett mysterium [det grekiska ord som översätts "hemlighet" i svenska biblar kan även betyda "mysterium". övers.anm]. Det förvånade honom att folk från nationerna som Gud hade kastat bort, som var under andra gudars kontroll, kunde ärva löften som gavs till Abraham.

I Kristus är alla som tar emot evangelium barn till Yahweh, den sanne Guden, Abrahams, Isaks, och Jakobs Gud (Joh 1:12; Gal 3:26; Rom 8:14). Det är därför Nya testamentet pratar om de troende i familjetermer (söner, barn, arvingar), och pratar om att bli adopterad av Gud (Rom 8:15, 23; Ef 1:5; Gal 4:4–5). Praten om arv är kristallklart och avsiktligt. Det talar om för oss vilka vi är: Guds nya gudomliga/mänskliga familj. De troendes öde är att bli det som Adam och Eva ursprungligen var: odödliga, glorifierade avbilder av Gud som lever i Guds närvaro.

Men inte ens det beskriver vilka vi är till fullo. Det mest fantastiska är hur Jesus betraktar oss.

En familjehögtid

De två första kapitlen av Hebreerbrevet ger oss en dramatisk bild av Guds blandade familj – gudomlig och mänsklig. För mig är det en av de mest omrörande passagerna i Bibeln.

Hebreerbrevet 1 poängterar att Jesus är "så mycket större än änglarna" (v 4). Ingen står högre i Guds himmelska gudaförsamling än Jesus. Han är ju trots allt Gud. Faktum är att författaren poängterar att eftersom ingen ängel var lämplig att bli människa och ärva kungariket, så måste änglar tillbe Jesus (v 5–6). Jesus är kung.

Det är anmärkningsvärt att när Jesus blev människa blev han för en kort tid lägre stående än änglarna. Han blev en av oss. Människor är lägre stående än gudomliga varelser som t ex änglar. Hebreerbrevets författare ställer frågan:

Vad är då en människa att du tänker på henne, eller en Människoson att du tar hand om honom? En liten tid lät du honom vara lägre än änglarna, med härlighet och ära krönte du honom. Allt lade du under hans fötter ... Men vi ser Jesus, som en liten tid var lägre än änglarna, nu krönt med härlighet och ära därför att han led döden. Genom Guds nåd skulle han smaka döden i allas ställe. (Heb 2:6–9).

Vad är resultatet av det Jesus gjorde? Vi skulle kunna säga *frälsning*. Det skulle stämma, men då missar vi vad författaren av Hebreerbrevet vill att vi ska veta. Genom att Gud blev människa i Jesus Kristus kommer hans dödliga efterföljare att bli gudomliga – och medlemmar av samma familj.

Någon dag, antingen vid vår död eller vid hans återkomst till jorden i kungarikets slutliga form, det nya Eden, kommer Jesus att presentera oss för resten av gudaförsamlingen, och presentera gudaförsamlingen för oss. Han blev som vi är, så att vi ska kunna bli som han är:

För när Gud, för vilken och genom vilken allt är till, skulle föra många söner till härlighet, måste han genom lidande fullkomna honom som för dem till frälsning. Jesus som helgar och de som helgas har alla en och samme Far. Därför skäms han inte för att kalla dem bröder, när han säger: Jag ska förkunna ditt namn för mina bröder, mitt i församlingen ska jag lovsjunga dig ... Se, här är jag och barnen som Gud har gett mig. (Heb 2:10–13)

Istället för att skämmas inför *elohim* i gudaförsamlingen för att han blev människa – och lägre än de – så njöt Jesus av det. Alltihop var en del av en storslagen plan. När han står i församlingen presenterar han oss: *Se, här är jag och barnen som Gud har gett mig. Nu är vi tillsammans allihop – för alltid.* Och det hade varit planen ända från början.

Vårt inträde i Guds gudomliga, glorifierade familj är vårt öde. Paulus uttrycker det på ett vackert sätt i Romarbrevet 8:18–23:

Jag menar att den här tidens lidanden inte kan jämföras med den härlighet som ska uppenbaras och bli vår. Själva skapelsen väntar och längtar efter att Guds barn ska uppenbaras ... Och inte bara den, utan också vi som har fått Anden som förstlingsfrukt suckar inom oss och väntar på barnskapet, vår kropps förlösning.

Paulus uppmuntrade de troende med samma budskap. Han sa till de romerska troende att de var "förutbestämda till att formas efter hans Sons bild, så att Sonen blir den förstfödde bland många bröder" (Rom 8:29). Han sa till den korintiska kyrkan: "Och alla vi som med obeslöjat ansikte ser Herrens härlighet som i en spegel, vi förvandlas till en och samma bild, från härlighet till härlighet" (2 Kor 3:18), och att vår mänsklighet skulle bli transformerad: "Detta förgängliga måste kläs i oförgänglighet och detta dödliga kläs i odödlighet" (1 Kor 15:53). För Petrus betydde medlemskap i Guds familj att bli "delaktiga av gudomlig natur" (2 Pet 1:4). Johannes uttryckte det enklast: "vi ska bli lika honom" (1 Joh 3:2).

Varför detta är betydelsefullt

Som kristna har vi förmodligen hört många gånger att vi måste vara som Jesus. Det måste vi absolut. Men när vi hör det har vi en tendens att tänka att det bara handlar om att vara god, eller kanske "mindre dålig". Vi förvandlar något som faktiskt är en nästan otänkbar idé – att vi en dag kommer att bli som Jesus är – till ett prestationskrav.

I stället för att känna oss skyldiga över hur mycket vi inte är som Jesus, och lova i våra hjärtan att "prestera bättre", måste vi låta välsignelsen av det han gjorde, och kommer att göra, få oss att tänka på ett annat sätt om hur vi ska vara som han är. Vi kan göra Kristus-likhet till en uppgift vi måste utföra för att Gud inte ska bli arg på oss, men det är dålig teologi. Det förvandlar nåden till en plikt. Eller vi kan vara tacksamma över att vi en dag kommer att bli det som Gud är överlycklig över att göra oss till – det han förutbestämde att vi ska bli (Rom 8:29) – och leva på ett sätt som gör att folk som är förslavade av mörka makter kommer att vilja göra oss sällskap i Guds familj. Det ena perspektivet blickar inåt, och det andra blickar åt Himlen.

Det kristna livet *nu* handlar inte om rädsla för att inte kunna tillfredsställa den som älskade oss medan vi fortfarande var förslavade av mörkret. Det kristna livet handlar egentligen om att kunna greppa två koncept: vår *adoption* in i Guds familj – vilket betyder att Jesus är vår bror, och att Gud älskar oss som han älskar Jesus – och vårt syfte i Guds plan att återställa sitt kungarike på jorden. Vi är, och kommer att bli, *Guds nya gudaförsamling*. Han är vår Fader. Vi är hans barn, vårt öde är att leva tillsammans med honom för evigt. Vi är hans arbetskamrater, med uppgiften att hjälpa honom att befria de som fortfarande ägs av de dödas herre, och hålls fångna av mörkets osynliga makter.

Det är *det* som Bibeln handlar om, från Eden till Eden. Det är *det* som är ditt öde. Ditt liv just nu handlar inte om att förtjäna en plats i Guds familj. Det kan man inte förtjäna. Det är en gåva. Ditt liv just nu handlar om att visa uppskattning för din adoption, njuta av den, och få andra att dela den med dig.

KAPITEL SEXTON

Att döma änglar

Det är avgörande för vår tro att vi förstår vilka vi är som kristna. Vi är Guds söner och döttrar, en omformad gudaförsamling som redan deltar i vår Faders kungarike. Men det handlar om mer än så. Ja, vi tillhör Guds familj – men för vilket ändamål?

Fast vi redan är i kungariket (Kol 1:13) har vi ännu inte sett detta kungarikets avtäckelse – vi har inte sett världen bli Eden. Denna "redan, men inte än"-paradox löper genom hela Bibeln på många sätt. I det här kapitlet vill jag ge dig en glimt av "inte än"-delen som besvarar frågan "för vilket ändamål?".

Deltagande i kungariket nu

På detta sätt är vårt deltagande i Guds kungarike inte förutbestämt: Vi är inte bara robotar som utför saker vi har blivit programmerade till. Det går emot hela idén med att vara Guds avbildare, hans representant. Vi skapades för att vara som han är. Han är fri. Om vi inte har äkta frihet kan vi inte vara som han – per definition skulle vi *inte* vara som han. Vi kan välja fritt mellan att lyda och tillbe, eller att göra uppror och tillfredsställa oss själva. Och vi får skörda det vi sår. Vår sådd är inte programmerad.

Men Gud är större än vi. Han hade en plan, och den kommer att genomföras. Dess framgång är inte beroende av mänsklig frihet, och behöver inte heller anpassas till denna frihet. Vi kan inte undergräva planen – och det kan inte heller de gudomliga varelserna som också har fri vilja.

Tänk på det himmelska församlingsmötet som jag visade dig i kapitel 1. Jag frågade om du tror på de saker som Bibeln säger, och sedan tog jag dig till ett möte mellan Gud och hans himmelska församling i Första kungaboken 22. Gud hade beslutat (och därför måste det äga rum) att det var dags för den onde Ahab att dö. Men sedan lät Gud andevarelserna i hans församling bestämma hur det skulle gå till (1 Kung 22:19–23).

Förutbestämmelse och frihet samarbetar i Guds kungarike. Hans syften kommer aldrig att stjälpas eller stoppas. Han kan ta emot synd och uppror, och fortfarande uppnå – genom andra fria representanter – det han önskar. Som C.S. Lewis en gång sa om Gud (i boken *Perelandra*): "Vad du än gör så kommer han att göra något gott av det. Men inte det goda som han hade förberett för dig om du hade lytt honom."

I vilket syfte, här och nu, är vi Guds familjeförsamling? För att delta i Guds arbete med att befria folk från mörkret. För att visa folk hur man lever med rättvisa och nåd – att imitera Gud för de som behöver se ett sådant exempel. För att försvara och sprida sanningen om den sanne Guden i en fientlig värld som är styrd av avundsjuka gudomliga intelligenser. För att njuta av det liv som Gud avsåg.

Alla dessa kall är träning inför det kommande kungariket. Som Paulus frågade korintierna, som hade förlorat ett gudomligt perspektiv när de bråkade om den här världens affärer: "Vet ni inte att vi ska döma änglar?" (1 Kor 6:3). Han var allvarlig. Paulus ville komma åt något specifikt med det uttalandet.

Satta över nationerna

Kungarikets slutliga utformning ligger fortfarande i framtiden. Mörkrets makter kommer att bli besegrade när den tiden kommer. De demoniska gudarna kommer att permanent förlora sitt styre över nationerna – och ersättas av Guds glorifierade mänskliga familj och gudaförsamling. Titta bara på vad Jesus sa i Uppenbarelseboken:

Men håll fast vid det ni har tills jag kommer. Den som segrar och håller fast vid mina gärningar ända till slutet, honom ska jag ge makt över folken. Han ska styra dem med järnspira som man krossar lerkärl, liksom jag har fått den makten av min Far. Och jag ska ge honom morgonstjärnan. (Upp 2:25–28)

När Jesus återvänder för att inta sin tron på en ny jord – ett nytt, globalt Eden – kommer han att dela den med sina syskon. Furstarna och makterna kommer att bli nedkastade från sina troner, och vi kommer att ta deras plats. Deras herravälden kommer inte att ges till änglar som är trogna Gud – *vi kommer att ha högre rang än änglarna* i Guds slutliga edenska kungarike. Jesus kommer att låta sina mänskliga bröder och systrar styra.

Är du förbryllad över det sista uttalandet i Uppenbarelseboken 2:28? "jag ska ge honom morgonstjärnan"? Det låter udda, men det syftar på vårt gemensamma styre med Jesus över nationerna, efter de onda makterna har tagits itu med. "Morgonstjärnan" används för att beskriva gudomliga varelser (Job 38:7). Det är även en messiansk term. Eftersom Messias är gudomlig användes "stjärnspråk" ibland för att beskriva hans kommande styre. Fjärde Moseboken 24:17 säger: "En stjärna stiger fram ur Jakob, en spira höjer sig ur Israel". I Uppenbarelseboken beskriver Jesus sig själv så här: "Jag är Davids rotskott och ättling, den klara morgonstjärnan" (Upp 22:16).

Formuleringen i Uppenbarelseboken 2:25–28 är kraftfull. Jesus säger inte bara att han är den messianska morgonstjärnan, han *ger oss morgonstjärnan* – han delar sitt messianska styre med oss. Uppenbarelseboken 3:20–21 tar det hela ett steg längre, så att de troende inte missar poängen:

Se, jag står vid dörren och knackar. Om någon hör min röst och öppnar dörren, ska jag gå in till honom och hålla måltid med honom och han med mig. Den som segrar ska jag låta sitta hos mig på min tron, liksom jag själv har sekrat och sitter hos min Far på hans tron. (Upp 3:20–21)

För vilket ändamål har vi gjorts delaktiga av gudomlig natur? Varför presenterar Jesus oss för gudaförsamlingen som sina bröder och systrar? *Så att Gud kan göra oss till regenter över jorden, som han ursprungligen önskade.* Himlen kommer att återvända till jorden i ett nytt, globalt Eden.

Det eviga Eden

Ända från de första kapitlen av Första Moseboken var Eden centralt i Guds plan för människan, resten av hans gudomliga avbildare, och hans kungarike. Så det är varken en överraskning eller en tillfällighet att Uppenbarelsebokens sista kapitel tar oss tillbaka till Eden:

Och han visade mig en flod med livets vatten, klar som kristall, som går ut från Guds och Lammets tron. Mitt på stadens gata, på båda sidor om floden, står livets träd. Det bär frukt tolv gånger, varje månad ger det sin frukt, och trädets löv ger läkedom åt folken. Och ingen förbannelse ska finnas mer. Guds och Lammets tron ska stå i staden, och hans tjänare ska tjäna honom. De ska se hans ansikte och bära hans namn på sina pannor. Ingen natt ska finnas mer, och de behöver inte lampors sken eller solens ljus, för Herren Gud ska lysa över dem. Och de ska regera som kungar i evigheters evighet. (Upp 22:1–5)

Lade du märke till att livets träd ger läkedom åt folken? Nationerna som en gång styrdes av furstarna och makterna kommer att styras av Guds nya söner och döttrar – *dig och mig*.

Detta var inte första gången livets träd dök upp i Uppenbarelseboken. Till de som förblir troende ända till slutet sa Jesus i Uppenbarelseboken 2:7, 11: "Åt den som segrar ska jag ge att äta av livets träd som står i Guds paradiset ... Den som segrar ska inte skadas av den andra döden". Referensen till livets träd är klart och tydligt edensk. Den första döden syftar på fysisk död, som vi fick genom Adams synd och utvisning från Eden. Eftersom alla människor, både troende och icke troende, blir uppväckta före domen är den andra döden den slutliga domen (Upp 21:8). De som fortsätter att leva med Gud i ett nytt Eden drabbas inte av den andra döden.

Varför detta är betydelsefullt

Många kristna har en felaktig syn på livet efter detta. Skrifterna säger inte allt om hur det kommer att bli, men vissa aspekter kan vi vara säkra på. Vi kommer inte att spela harpa eller sjunga i oändlighet medan vi svävar omkring på moln. Vi kommer inte bara sitta i himmelska soffor och prata med avlidna närstående eller välkända troende från förr.

Vi kommer snarare att leva det liv som Eden erbjöd – vi kommer att vara fullt upptagna med att njuta av och sköta om Guds skapelse, sida vid sida med de gudomliga varelser som förblev lojala mot honom. Himlen och jorden kommer inte längre att vara separata platser.

Att vi känner till vårt öde borde forma vårt tänkande här och nu. Som Paulus sa: "Vad ögat inte sett och örat inte hört och människans hjärta inte anat, det har Gud berett åt dem som älskar honom" (1 Kor 2:9). Att vi känner till detta spektakulära och fantastiska resultat hjälper oss att sätta våra nuvarande omständigheter i rätt perspektiv. Efter att Paulus skrev de ord vi nyss läste sa han så här i sitt andra brev till korintierna:

Välsignad är vår Herre Jesu Kristi Gud och Far, barmhärtighetens Far och all trösts Gud! Han tröstar oss i all vår nöd ... Bröder, vi vill att ni ska veta hur svårt vi hade det i Asien. Det var mycket tyngre än vi kunde bära, så att vi till och med misströdade om livet. Ja, inom oss hade vi redan fått dödsdomen, för att vi inte skulle lita på oss själva utan på Gud som uppväcker de döda. (2 Kor 1:3–9)

Gud kan bevara oss i livet. Men till och med i döden kommer vi att bli uppväckta för att sitta med Jesus på hans tron (Upp 3:21).

Antingen lever vi med vår destination i sikte eller inte. Och vår medvetenhet om vårt öde bör ändra vårt beteende. Om du visste att du någon dag skulle dela lägenhet med eller jobba på samma kontor som den där personen du kritiserar, nedvärderar, och föraktar, så skulle du anstränga dig mer för att vara en fredsmäklare, uppmuntrare, och kanske till och med en vän till den personen. Hur kommer det sig att vi behandlar våra troende kamrater så illa då? Hur kommer det sig att vi inte lägger ner lika mycket energi på att föra de icke troende till Jesus som vi gör på att behandla dem som fiender? Antingen har vi evigheten i sikte eller inte.

Hur mycket av sin regering måste Jesus dela med dig för att hålla dig glad? Det kanske är en konstig fråga, eftersom *alla* sådana gåvor från Jesus skulle vara underbara. Varför tävlar vi då med andra troende om status? Varför bråkar vi med varann om fördelar, uppmärksamhet, och egen vinning? Är vi inte bättre än korintierna, som Paulus fick påminna om deras öde? Antingen nöjer vi oss med att regera tillsammans med honom, eller inte.

Du som är kristen, det är dags att leva som om du vet vem du är och vet vilka planer Gud har för dig.

Avslutning

Vi har kommit till slutet på vår resa. Men det är förmodligen bättre att säga att detta bara är början. Vi har funderat över några grundläggande frågor: Finns det fler gudar? Om ja, har det stor betydelse för hur vi uppfattar Bibeln? Vad innebär det för vår tro om vi förmodar att den osynliga värld som Bibeln beskriver faktiskt är verklig – inte bara de välbekanta och accepterade delarna, utan även de ovanliga och ofta förbisedda delarna? När jag väl började uppfatta skrifternas övernaturliga intrig insåg jag att jag behövde tänka annorlunda kring alla möjliga saker. Men jag kan sammanfatta dem med två ord: *identitet* och *syfte*. Jag hoppas att du har blivit utmanad på båda dessa områden när du har läst denna bok.

Vår identitet – vi har ett hem i Guds familj

Diskussionerna i denna bok har stor betydelse för hur vi uppfattar vad det innebär att vara kristen – att vara ”i Kristus” som Nya testamentet ofta uttrycker det. När vi väl inser att Gamla testamentets gudar är verkliga blir innebörden av Guds befallning att inte ha andra gudar vid sidan av Yahweh, Israels Gud, uppenbar. Befallningen handlar inte om att strunta i pengar, båtar, eller bilar. Den handlar om Guds svartsjuka kärlek till sitt folk. Med andra ord, befallningen betyder verkligen vad det låter som. Galenskapen i att vara lojal mot någon annan gud än gudarnas Gud är svårt att missa.

Det fruktansvärda i att leva med konsekvenserna av hur Gud dömde gudarna och deras folk (”nationerna”) är också ganska uppenbart. Vi gjordes *arvslösa* en gång i tiden, och blev förslavade av andra gudars korruption och exploatering. Vi var, som Paulus säger, utestängda från medborgarskapet i Israel och utan del i förbunden med deras löfte (Ef 2:12). Vi var förlorade, förslavade av mörkret, fiender till Gud i osynliga överherrars tjänst (Ef 4:18; Kol 1:21).

Har man grepp om den situationen blir koncept som *adoption* och *arv* mera meningsfulla. Det ger dem en kontext. Gud ville inte upphäva planen om att leva på jorden med sin familj, och njuta av världen som kom från hans egen hand. Visst, vid Babel övergav han mänskligheten, men i nästa ögonblick kallade han Abraham till att föda upp en ny familj – och att vara kanalen genom vilken de som gjorts arvslösa kunde hitta tillbaka till honom (Apg 10:27–28).

Att ta till sig den övernaturliga verkligheten av Bibelns andliga värld är nödvändigt för att förstå Bibeln. Den förklarar varför, under Gamla testamentets gång, avgudadyrkan inte blir som vilken synd som helst. Det blir den största synden. Israel skapades för att vara lojala mot Gud; när de istället vände sig till andra gudar försattes de i exil, och kastades bort som de andra nationerna. Detta är en central orsak till varför frälsning i Bibeln alltid beskrivs i termer av *tro*. I slutändan är Gud inte ute efter bättre beteende. Han är ute efter tro – *lojal tro*. När vi väljer att rikta in våra hjärtan på gudarnas Gud kommer han att frälsa oss. När vi väljer någon annan sår vi det som vi någon dag kommer skörda.

För oss idag betyder lojal tro att man tar emot det som Jesus gjorde på korset, för han var Gud förkroppsligad. Vår etik och vårt beteende (våra gärningar) handlar inte om att bli tillräckligt lojala för att Gud ska ta emot oss. Vi följer hans befallningar för att vi redan har valt honom. Och hans befallningar kommer att leda till vår lycka och belåtenhet, för de styr oss bort från att förstöra oss själva och andra. De ger en försmak av livet i harmoni med Gud och resten av hans familj – vår familj – synliga och osynliga, i hans kungarike, det nya Eden.

Vårt syfte – vi har alla en roll i Guds plan att återställa Eden

Medlemsskap i Guds familj har bara ett villkor: en fast tro på gudarnas Gud, som har kommit till oss i personen Jesus Kristus. Det medlemsskapet skänker oss inte bara underbara privilegier, det ger oss också ett tydligt syfte i livet.

Guds familjemedlemmar har ett uppdrag: att vara Guds representanter för att återställa hans goda styre på jorden, och att utöka medlemsantalet i hans familj. Vi är Guds medel för att framdriva den stora omvälvningen som påbörjades i Apostlagärningarna 2, kyrkans födelse, Kristi kropp, tills den tid då Herren återvänder. Såsom ondskan spreds som en farsot över mänskligheten när det första Eden misslyckades, så sprids evangeliet som ett motgift genom samma infekterade smittobärare. Vi är *bärare* av sanningen om gudarnas Gud, hans kärlek till *alla* nationer, och hans oföränderliga önskan att leva med sin familj i det jordiska hem han har velat ha ända sedan dess skapelse. Eden *kommer att* leva igen.

Det är ett vetenskapligt faktum att världens kontinenter förflyttas allt längre isär för varje år. Men kontinentaldriftens utveckling kan inte uppfattas av mänskliga sinnen. Vi vet bara att det sker på grund av observationer vi kan göra i efterhand. Likadant är det med Guds kungarikes stadiga och ihållande utveckling. Vi kan inte uppfatta med blotta ögat hur gudarnas domäner krymper för varje dag, eller hur evangeliet befriar de som är under deras kontroll, en efter en. Men det är en *oskönjbar visshet*.

Nyckeln till att kunna se oss själva i det här sammanhanget är att förstå att Gud genomför sin plan även när vi inte kan se det. Vi kan inte ärligt påstå att vi tror på den osynliga, övernaturliga världen om vi inte tror på att Guds försyn verkar i våra liv och i mänsklighetens historia. Gud vill att vi ska leva med intentioner – och tro på att hans osynliga hand och de osynliga representanter som är lojala mot honom och oss (Heb 1:14) är engagerade i våra omständigheter, så att Guds plan om ett globalt Eden framskrider utan hinder.

Var och en av oss är viktig för någons väg mot kungariket och dess försvar. Varje dag ger oss kontakt med folk som är styrda av mörkret, och möjligheter att uppmuntra varann i den svåra uppgiften att uppfylla vårt syfte i en ofullkomlig värld. *Allting vi gör och säger är betydelsefullt*, även om vi kanske aldrig får veta varför eller hur. Men vårt jobb är inte att se – det är att göra. Att vandra i tro är inte passivt – det är målmedvetet.

Bön om förlåtelse

En värdefull gåva

Förlåtelse är något vi alla söker vid någon tidpunkt i livet. Det är en värdefull gåva som varken är lätt att få eller lätt att ge. Förlåtelsen är en viktig del av livet; den befriar oss från de fel vi har gjort i det förflutna, och ger oss framtidshopp. Det var för förlåtelsens skull som Jesus Kristus kom till jorden för att dö för mänskligheten.

Har gjorts möjligt av Jesus Kristus

Förlåtelsebönen är en bön som läggs fram till Gud. Fast vi kanske direkt bara sårar varann, så sårar alla våra överträdelser Gud i slutändan. Du kanske undrar hur detta är möjligt. Hur kan våra tillkortakommanden såra universums allsmäktige skapare? Bryr sig Gud överhuvudtaget?

Gud är allvetande, och han grämer sig till och med över blotta tanken på ondska. Därför måste förlåtelse också komma från Gud i slutändan. Men på grund av hans rättvisa kan förlåtelse inte ges gratis. Varje fel måste betalas om Gud ska vara en rättvis domare. Jesus Kristus dog på korset vid Golgata i vårt ställe så att våra synder skulle kunna bli förlåtna. Hans lidande betalade för våra överträdelser. "Detta är mitt blod, förbundsblodet, som blir utgjutet för många till syndernas förlåtelse." (Matt 26:28).

I sin kärlek visste Gud att våra samveten behövde befrias från skuld och fördömsel. Han visste att syndernas förlåtelse var vårt största behov. I den ultimata kärlekshandlingen led Gud inte bara för våra fel, men betalade också för deras konsekvenser så att vi kan bli erbjudna förlåtelse när vi syndar. Det enda vi behöver göra är att ta emot hans fria gåva.

Be Gud om förlåtelse

Kanske letar du efter en bön om förlåtelse för att lugna en plågad själ. Eller kanske kämpar du med att försöka förlåta någon som har sårat dig djupt. Alla som tar emot Jesus Kristus som sin Herre och Frälsare blir förlåtna utan kostnad. Om vi erkänner våra fel och ber om förlåtelse kommer Gud att förlåta oss utan att tveka: "Om vi bekänner våra synder, är han trofast och rättfärdig så att han förlåter oss våra synder och renar oss från all orättfärdighet." (1 Joh 1:9).

Om vi avvisar Jesus så avvisar vi Guds gåva, då säger vi i princip att vi inte vill bli försonade med Gud (1 Joh 1:10). Det är Guds djupa längtan att försonas med dig. "Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv." (Joh 3:16). Om du önskar att bli verkligt förlåten, tänk på det Jesus sa och ta uppriktigt emot honom som din Herre och Frälsare. Du kommer att bli förlåten, och Gud kommer att börja förändra ditt liv.

Ta emot ett nytt liv

Bönen om förlåtelse ger oss ett nytt hopp och en ny början. Alla våra synder sopas bort av Gud. "för jag ska i nåd förlåta deras missgärningar och aldrig mer minnas deras synder." (Heb 8:12).

Om du förstår att du är en syndare, och tror på att Jesus Kristus är den ende som kan upphäva synd, då förstår du bönen om förlåtelse. Frågan är – är du redo att implementera bönen genom att ta emot Guds gåva, hans son Jesus Kristus? I så fall: tro på Kristus, ångra dina synder, och överlämna ditt liv till honom som Herre:

"Fader, jag vet att jag har brutit mot dina lagar, och mina synder har separerat mig från dig. Jag är uppriktigt ledsen, och nu vill jag vända mig bort från mitt tidigare syndiga liv, och istället vara vänd mot dig. Snälla förlåt mig, och hjälp mig att undvika att synda i fortsättningen. Jag tror på att din son Jesus Kristus dog för mina synder, uppstod från de

döda, lever idag, och hör min bön. Jag bjuder in Jesus att bli Herren i mitt liv, att regera över mitt hjärta från och med idag. Snälla sänd din Helige Ande för att hjälpa mig att lyda dig och följa din vilja i resten av mitt liv. Jag ber i Jesu namn, Amen.”

Om du har beslutat att ta emot Jesus idag, välkommen in i Guds familj. Som ett sätt att komma närmare honom säger Bibeln att vi ska följa upp vårt åtagande.

- ° Döp dig enligt Jesus befallning.
- ° Berätta för någon om din nyfunna tro på Kristus.
- ° Tillbringa en viss tid med Gud varje dag. Det behöver inte vara lång tid, skaffa dig bara en daglig vana att be till honom och läsa hans ord. Be Gud att stärka din tro och din förståelse för Bibeln.
- ° Sök gemenskap med andra som följer Jesus. Bilda en grupp av troende vänner som kan besvara dina frågor och ge dig stöd.
- ° Hitta en lokal församling där du kan tillbe Gud.

Jesus – skaparen och Guds eviga Son som levde ett liv utan synd – älskar oss så mycket att han dog för våra synder, tog emot straffet som vi förtjänar, blev begravd, och uppstod från de döda enligt Bibeln. Om du verkligen tror på och förlitar dig på detta i ditt hjärta, tar emot Jesus som din ende frälsare, och bekänner att Jesus är Herren kommer du att få tillbringa evigheten med Gud.

Ett önskemål från författaren

Övernaturligt är en förkortad version av min detaljerade akademiska bok *The unseen realm: recovering the supernatural worldview of the Bible* (Lexham press, 2015). *The unseen realm* finns tillgänglig på engelska från Amazon.com.

Jag hoppas du tyckte att *Övernaturligt* var andligt upplyftande. Jag kan ge bort denna bok gratis tack vare generösa donationer från folk som bryr sig om innehållet. Var snäll och överväg att skänka pengar till Miqlat genom antingen miqlat.org eller nakedbible.org så att jag kan göra mer kostnadsfritt material tillgängligt.

För mer biblisk undervisning, besök gärna min hemsida drmsb.com, och lyssna på min Naked Bible podcast på nakedbiblepodcast.com. Namnet "Naked Bible" återspeglar min vilja att undervisa utifrån bibeltexten ofiltrerad genom moderna traditioner, olika samfund, och andra religiösa filter.

Som du kommer att upptäcka på min hemsida skriver jag även science fiction som ett sätt att introducera biblisk teologi för folk. Mina romaner (för närvarande finns *The Facade* och uppföljaren *The Portent*) finns bara tillgängliga på engelska genom Amazon.com.